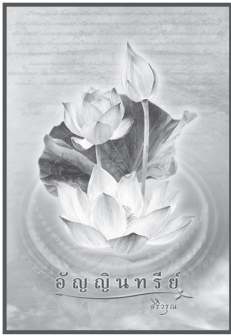

อัญญินทรีย์

ความรู้ที่เกิดขึ้นในรูปนามของผู้ผ่านการฝึกฝนทางจิต
จ น ร ู้ แ จ้ ง แ ท ง ต ล อ ด ชี วิ ต ข อ ง ต น เ อ ง

สิริวิรุณ

อัญญินทรีย์

ผู้เขียน : สิริวรรณ
จัดวางรูปเล่ม : ฝ่าย Artwork ของธรรมสภา
พิมพ์ครั้งแรก : มิถุนายน ๒๕๖๑
จำนวน : ๓,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์พระพุทธศาสนา ของธรรมสภา

เลขที่ ๑-๑๒ ถนนบรมราชชนนี ๑๑๙ เขตทวีวัฒนา กทม. ๑๐๑๗๐

โทร.๐๘๘-๒๑๐๕๑๓๓ โทรสาร.๐๒-๔๔๑๔๖๔ www.thammasapa.com

คำนำ

อัญญิณทริย หมายถึง ความรอบรู้ที่เกิดขึ้นในรูปนามของผู้ผ่านการฝึกฝนทางจิตจนรู้แจ้งแทงตลอดชีวิตของตนเอง และเรื่องราวของโลกสากลที่มนุษย์เชื่อถือกันอยู่ เช่น ยกปากกาขึ้นหนึ่งด้าม ก็สำนึกว่า มันเป็นตัวแทนของความรู้สามศาสตร์ คือ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ซึ่งประกอบเป็นอารยธรรมสากล

ถ้าแทงทะลุปากกาหนึ่งด้าม ก็จะแทงทะลุอุปกรณ์ทุกชนิด เพราะทุกสิ่งสร้างมาจากหลักการสมมติ หลักการคิดสร้างสรรค์ที่คล้ายคลึงกัน

ถ้ายกผัสสะขึ้นพิจารณาหนึ่งผัสสะ ไม่ว่าจะเห็นตาเห็นรูป หูได้ยินเสียง ลิ้นลิ้มรส จมูกได้กลิ่น กายรู้สภาวะเย็นร้อนอ่อนแข็ง จิตได้คิด ก็จะเห็นกระบวนการทำหน้าที่ของจิตเหมือนเดิมทุกครั้ง

บุคคลที่เห็นจิตทำงานจากผัสสะกระทบกัน ก็จะอยู่ในโลกของสังขารปรุงแต่งอย่างรู้เท่าทัน อย่างน้อยก็รู้ความนัยของความเป็นสมมติ สัจจะของความรู้ของโลกสากล

โลกาภิวัดน์เกิดขึ้นได้ เพราะผู้นำของทุกชุมชนทุกสังคมต่างยกย่องสมมติ มาตราฐาน วิธีการของวิทยาศาสตร์ ตรงกันทั่วโลก

ข้าพเจ้าเริ่มต้นรับราชการเป็นอาชีพหลัก หน้าที่คือเป็นนักวิจัย และอบรมให้เกิดสมรรถนะในการวิจัยกับนักศึกษาระดับสูงเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการวิจัยพันธวิศวรรรม

การมีศรัทธาต่อปรัชญาตะวันตก เคยครอบครองหัวใจของข้าพเจ้าเต็มทีระหว่างการรับราชการเป็นอาจารย์ เช่น เชื่อว่า

- ความรู้ต้องเรียนกันทั้งชีวิต (Lifelong learning)
- ความรู้ตรงต้องมาจากรายงานการวิจัยเท่านั้น ไม่ใช่จากตำรา
- นักวิจัยต้องรู้ทันความก้าวหน้าของงานวิจัย ไม่ทำงานวิจัย หัวข้อซ้ำกับผู้อื่นทั่วโลก
- นักวิจัยผู้มีวิสัยทัศน์ ต้องตีพิมพ์ผลงานวิจัยระดับสากล

แค่ข้อสรุปที่กล่าวมา ก็ต้องใช้เวลหลายทศวรรษ โดยบุกเข้าไปในพรมแดนการวิจัย เพื่อต้องการรู้ให้ได้ว่า งานวิจัยที่โลกสรรเสริญมีหลักการอย่างไร ทำอย่างไรเราจะค้นพบหลักการใหม่ที่ไม่ซ้ำกับใคร แต่ผลลัพธ์ที่ได้คือ ความเครียด การทำงานหนัก ผลงานได้ไม่เท่าที่หวัง แต่ใช้เงินไปกับการวิจัยมากมหาศาล

เมื่อข้าพเจ้าสนใจใคร่ปฏิบัติธรรมโดยลาออกจากราชการเมื่ออายุได้ ๕๐ ปี เพื่อหาทางดับทุกข์ หรือทำที่สุดแห่งทุกข์ ข้าพเจ้ากลับพบว่างานวิจัยทางจิตมีความต่างจากงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์

นักปฏิบัติส่วนมากไม่รู้ปริยัติ อธิบายไม่ได้ว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้อะไร และทำอย่างไรจึงจะรู้ว่าการปฏิบัติได้บรรลุผลสูงสุด

นักปฏิบัติมีวิธีการปฏิบัติตามสายธรรมที่ตนและพวกพ้องศรัทธาต่างคนต่างปฏิบัติอย่างเข้มข้น ไม่มีการประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์เหมือนนักวิจัยสากล สิ่งที่ทำร่วมกันคือสวดมนต์ทำวัตรเช้าทำวัตรเย็น และสวดมนต์บทพิเศษ โดยอธิบายความหมายที่แฝงอยู่ในบทสวดมนต์ไม่ได้ นอกจากจะสวดตามๆ กัน และที่น่าประหลาดใจมากกว่านั้นคือ ต่างคนต่างเชื่อว่า วิธีปฏิบัติของตนถูกต้องกว่า แต่การอ้างอิงความถูกต้องมิใช่จากประสบการณ์ตรง แต่อ้างอิงผ่านประสบการณ์ของอาจารย์ที่นับถือ

ข้าพเจ้าเป็นนักวิจัยวิทยาศาสตร์ เห็นความอัศจรรย์ของการประชุมสัมมนาทางวิทยาศาสตร์ ไม่ว่านักวิจัยจะมาจากประเทศใด ถ้าพื้นฐาน

วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ที่แน่น เขาจะสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักวิจัยต่างสถาบัน ต่างหัวข้องานวิจัย เพราะว่าทุกคนต่างเชื่อในนิยาม วิธีการหลักการของวิทยาศาสตร์ตรงกันทั่วโลก

รายงานวิจัยส่งมาจากแดนไหนของโลก ก็ต้องสื่อสารด้วยโครงสร้างลักษณะเดียวกันทั่วโลก แต่ทว่าการปฏิบัติธรรมในสังคมไทย กลับไม่นิยมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การภาวนา ต่างคนต่างไว้ใจครูบาอาจารย์ที่ตนศรัทธาเท่านั้น

พฤติกรรมการเป็นนักวิจัย ทำให้ข้าพเจ้าค้นคว้าและทดลองด้วยตนเอง หลังจากที่ได้อ่าน *ธรรมโฆษณ์* ของท่านพุทธทาสภิกขุ ซึ่งเป็นพระธรรมเทศนาที่มีจำนวนมากมาย ก็ได้คำตอบว่า *ธรรมโฆษณ์* เป็นที่พึ่งคลายความสงสัยได้ดีกว่าการอธิบายของทุกสายกรรมฐาน

ข้าพเจ้าค้นพบด้วยตนเองว่า พุทธศาสตร์และวิทยาศาสตร์ต่างเป็นศาสตร์ที่มีเป้าหมายจะเข้าใจธรรมชาติ แต่กลับเป็นศาสตร์ที่มีหลักการสมมติฐาน วิธีการทดลอง การประเมินผล เป็นเรื่องเฉพาะไม่เกี่ยวข้องกันเลย

เปรียบเทียบคล้ายภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ถึงแม้ว่าจะใช้เป็นภาษาสื่อสารระหว่างมนุษย์ แต่อักขระ พยัญชนะ ไวยากรณ์ การสมมติคำ การเข้าประโยค การแปล การเน้นความสำคัญ การให้ความหมายแตกต่างกันสิ้นเชิง

การค่อยๆ เข้าถึงความเป็นศาสตร์ของพุทธศาสตร์ต้องใช้ในการสร้างปัญญาผ่านไตรสิกขา และไม่ใช่รูปแบบหรือพฤติกรรมการเป็นนักวิจัยพันธุ์วิศวกรรม ดังที่สังเขปมาข้างต้น

การสร้างปัญญาจากไตรสิกขา คือ สร้างพฤติกรรมการให้ การรักษาศีล และการทำสมาธิภาวนา ชนิดเข้มข้นอยู่ยาวนาน

ข้าพเจ้าต้องดิ้นรนเพื่อประเมินความก้าวหน้าและความถูกต้องของการภาวนาด้วยตนเอง เนื่องจากการแลกเปลี่ยนกับผู้ปฏิบัติด้วยกันเกือบไร้ประโยชน์ เพราะทุกคนเชื่อว่า ถ้าได้นิพพานแล้วจะรู้ได้ด้วยตนเอง ข้าพเจ้าเริ่มจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดแยกกายของวิทยาศาสตร์และของพุทธศาสตร์ โดยตีพิมพ์ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และเขียนติดต่อกันเรื่อยๆ มา

ต่อมาพยายามศึกษา **ธรรมะเก่าตา** ของท่านพุทธทาสภิกขุแห่งสวนโมกข์ และเริ่มทะลุหัวใจของปัจจุสมุปบาท อิทัปปัจจยตา กาลามสูตรสิบและอื่นๆ ทั้งหลายทั้งปวงได้ถูกถ่ายทอดเป็นงานเขียนภายใต้นามปากกา **“สิริวรณ”** รวม ๒๑ เล่ม

“อัญญินทรีย์” นับเป็นเล่มที่ ๒๒ ที่เป็นจุดมรดกธรรมจากประสบการณ์ภาวนา และประสบการณ์ผันความเชื่อจากหลักของวิทยาศาสตร์มาเป็นหลักของปัจจุสมุปบาท

“มรดกธรรม” หมายความว่าถึงการกลั่นข้อความมาจากประสบการณ์ตรง จากการเป็นนักวิจัยพันธุวิศวกรรม มาเป็นนักวิจัยพฤติกรรมทางจิตของตนเอง

“มรดกธรรม” จะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อผู้เขียนสามารถถอดรหัสการเขียนภาษาไทยเป็นสภาวะธรรม ไม่ต่างอะไรที่ข้าพเจ้าต้องถอดรหัสของสัญลักษณ์วิทยาศาสตร์เพื่อเข้าถึงแก่นของรายงานวิจัยนั้นๆ ซึ่งก็ใช้เวลาหลายสิบปี เพราะวิทยาศาสตร์เต็มไปด้วยสัญลักษณ์เฉพาะ รวมทั้งนี่คือเครื่องหมายแสดงความกตัญญูตเวทีตาที่ข้าพเจ้ามีต่อภาษาไทยและภาษาธรรม ซึ่งเป็นที่น่าอัศจรรย์ในทัศนะของข้าพเจ้า

สิริวรณ

๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑

คำอุทิศ

จิตรกรรมลายสือไทย

อันตำนานระบுவาทูกรังสรรค์โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
ส่งต่อเป็นมรดกไทยผ่านราชบัณฑิตของสยามประเทศ

มรดกลายสือไทย แท้จริงแล้วคือมรดกธรรม

ที่มอบให้ลูกหลานชาวสยามผู้ถอดรหัสได้

จะได้ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติมีธรรม ปฏิบัติสมควรธรรม

ข้าพเจ้าคิดว่า ตนเองได้ถอดรหัสปริศนาธรรม

ทั้งในรูปอักษร พยัญชนะ ทั้งในส่วนสัญลักษณ์แห่งอรรถสาระ

ขออุทิศทุกความนำอัศจรรย์ของปริศนาลายสือไทย

มอบให้แก่บุพการีของคนสยาม

ที่รักษาสยามประเทศและลายสือไทย

ขออุทิศทุกคุณค่าของอักษรและพยัญชนะไทยแก่ผู้ทีคิดว่า

ตนเองคือลูกหลานของชนชาวสุวรรณภูมิ ผู้ไฝ่สันติ

และผู้มีพระรัตนตรัยอยู่ในหัวใจ

ในฐานะสิ่งศักดิ์สิทธิ์สูงสุดด้วยเทอญ

สารบัญ

คำนำ.....	๓
คำอภิศ.....	๗
สารบัญ.....	๘
☸ มรดกธรรมที่ขอฝากไว้.....	๑๑
☸ อำนาจของอักขระไทยคืออำนาจของพระธรรม.....	๒๕
☸ พุทธธรรมกับโลกาภิวัตน์.....	๒๖
☸ การสร้างความถูกต้องให้ชีวิต.....	๒๙
☸ มนุษย์ควบคุมชะตาชีวิตของตนเองได้.....	๓๑
☸ หลักการของการเป็นคนต้นแบบ.....	๓๓
☸ ธรรมย่อมรภัษาผู้ประพตติธรรม.....	๓๕
☸ พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ.....	๓๗
☸ ภาษาไทยคือภาษาธรรม.....	๓๙
☸ ปรีศนาธรรมของเลขไทย.....	๔๒
☸ ปณิธานสามประการของการเป็นพุทธทาส.....	๖๑
☸ จากปณิธานสามประการของการเป็นพุทธทาส.....	๖๓
☸ อานิสงส์ของการมีธรรม.....	๖๕
☸ การเข้าถึงอนัตตาธรรมคือการอยู่เหนือภาษา.....	๖๖
☸ อนัตตานุปัสสนา.....	๗๐
☸ สุธญญาตา : เก็บข้อมูลได้ไม่สิ้นสุด.....	๗๔
☸ การถึงธรรม.....	๗๖
☸ ความบริสุทธิ์ (วิสุทฺธิ) เจ็ด.....	๗๘
☸ การปฏิบัติสี่อย่างเพื่อผลสี่อย่าง.....	๘๑
☸ เอกลักษณะของพระโสตาบัน.....	๘๓
ภาคผนวก.....	๘๕

อัญมรินทร์

ความรู้ที่เกิดขึ้นในรูปนามของผู้ผ่านการฝึกฝนทางจิต
จนรู้แจ้งแทงตลอดชีวิตของตนเอง

ชนะโลกร้อยครั้ง
ก็ไม่เท่ากับชนะใจตนเอง
ที่กำลังมองเห็นจริงแท้ภายในตน
โลกปรบมือให้ แต่ทุกครั้งจะถูกพระไตรลักษณ์ดับทันควัน
หลังจบพิธีมอบรางวัล
ถ้าเราไหว้ตนเองได้ จะพบแต่่อมตธรรม
มันอบอุนอยู่ในใจตลอดเวลา

มรดกธรรมที่ขอฝากไว้

๑. ในฐานะนักวิจัยพันธุ์วิศวกรรมเมื่อเกือบครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ข้าพเจ้าไม่รู้ตนเองเลยว่า ที่มองเห็นคุณค่าของงานวิจัยอย่างมาก พฤติกรรมเช่นนั้น ถูกเรียกว่า คือ “การส่งจิตออกนอก” โดยนักปฏิบัติธรรม

ขณะที่ทำวิจัยอยู่นั้นรู้ว่า ค่านิยมของตะวันตกจะยกย่องเฉพาะผลงานชิ้นใหม่ๆ ส่วนงานที่ลอกเลียนวิธีการของผู้อื่นไม่ได้รับเสียงสรรเสริญ ทั้งๆ ที่งานลอกเลียนนั้นทำได้ยากลำบากกว่างานวิจัยรางวัลโนเบล

ปัญหาคือ ต้องคิดอย่างไรจึงจะค้นพบสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีผู้ใดค้นพบมาก่อน ค่านิยมตรงนี้มีคุณต่อข้าพเจ้า คือ ต้องบุกเข้าไปสู่ผลงานวิจัยระดับรางวัลโนเบล และเริ่มค้นพบว่างานวิจัยรางวัลโนเบลก็คือ วิธีการพื้นฐานที่ถูกใช้ในห้องทดลองทั่วไปนั่นเอง

สรุป วิธีการพื้นฐานที่ใช้ทดสอบ ทดลองจำนวนมากที่ใช้ในห้องทดลองทั่วไป คือผลงานรางวัลโนเบล อิทธิพลของนักวิทยาศาสตร์รางวัลโนเบลกำกับความเชื่อเรื่องอาหารเสริม วัคซีนป้องกันโรคต่างๆ และวิธีการพื้นฐานต่างๆ ที่โลกกำลังเชื่อกันอยู่ในรูปของความเชื่อสากล จะกล่าวว่ารางวัลโนเบลก็คือ โครงสร้างความรู้พื้นฐานของโลกาภิวัตน์ ก็คงไม่เกินประเด็นการอนุมาณ

๒. การปฏิบัติธรรมที่ยากลำบาก ไม่ใช่การเข้าถึงพระนิพพาน แต่เป็นการที่จะให้จิตยอมรับความรู้สึกของตนเองว่า เป็นสิ่งมีค่ามหาศาล

ผู้ปฏิบัติธรรมใหม่จะถูกรบกวนด้วยนิเวศน์ห้า (สัญญาตญาณที่เป็นอาหารของความโง่ของตนเอง)

นิวรรณ์ห้ามีอยู่ ๕ ประเภท ได้แก่ ชอบนี่ นั่น โนน ไม่ชอบนี่ นั่น โนน คิดนี่ นั่น โนน (ฟังชาน) สงสัยนี่ นั่น โนน (เช่นถามว่า แล้วสงสัยไม่ดีหรือ เพราะสร้างความเจริญให้โลก) พอเบื่อถึงวง หลับ

นิวรรณ์ห้าเป็นอุปสรรคตัวจริง เสียงจริง ที่ทำให้มนุษย์ไม่เห็นคุณค่าของความรู้สึกรู้สึก (สติ) ความรู้ตัวทั่วพร้อม (สัมปชัญญะ) ของตนเอง แม้ขยุกขยิก ขยิบ กระพริบ อยู่หนึ่งไม่เป็นก็ไม่เห็นแปลก ไม่เห็นว่ามีค่าอะไรกว่าจะเก็บจิตไว้ข้างใน เพราะผ่านนิวรรณ์ห้ามาได้ต้องใช้ความเพียร ความอดทนนับไม่ถ้วน

๓. สิ่งที่ค้นพบได้ยากกว่างานวิจัยพันธุวิศวกรรม คือ การแยกความแตกต่างระหว่างตัณหา (ความอยาก) กับฉันทะ (ความพอใจ) ซึ่งเป็นองค์ประกอบของอิทธิบาทสี่ (ตัณหา คือ การทำอะไรเพราะหวังผลสัมฤทธิ์ ฉันทะ คือ การทำอะไรเพราะรักและพอใจในสิ่งที่ทำ)

ขณะทำงานวิจัยพันธุวิศวกรรม พระพุทธเจ้าท่านบัญญัติว่านั่นคือตัณหา เพราะมีความอยากพิชิตธรรมชาติว่าตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ ฉันทะในฐานะหัวหน้าคณะวิจัย ต้องคิดวิธีวิจัยให้นักศึกษาทำ เมื่อไรที่ผลงานวิจัยออกมาไม่ตรงกับที่คาดหวัง ความผิดหวังจะเกิดขึ้นทุกครั้ง ยิ่งถ้าออกแบบงานวิจัยทั้งยากทั้งราคาแพง ก็ยิ่งสร้างความเครียดกับผลวิจัยที่ไม่ตรงตามแผนที่วางไว้

สรุป ตัณหา (ความอยาก) จะเกิดขึ้นก่อน แล้วรूपนามจึงสร้างความพยายามไปแสวงหากามวัตถุหรือสิ่งที่ตัณหาต้องการ ถ้าความต้องการได้รับการบำบัดจึงคลายทุกข์

ไม่ว่าความอยากที่เกิดขึ้นจะเล็กกระจิดริด เช่น อยากดื่มกาแฟ อยากดื่มโคล่า ฯลฯ ตัวความอยากจะเกิดขึ้นก่อน กระบวนการแสวงหากามวัตถุเพื่อบำบัดความอยากจึงตามมา เป็นสังขารธรรมที่พระพุทธองค์ทรงค้นพบ

ต้นหาจะทำหน้าที่เช่นนี้เสมอ แม้กระทั่งอยากสร้างมหาประสาทใหญ่ที่สุดในโลก อยากสร้างศูนย์การค้า ศูนย์ความบันเทิงที่ใหญ่ที่สุด แต่ต้นหาไม่กระวนกระวายเช่นเดิม นี่คือสัจธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบ

๔. ต่างจากความพอใจที่จะทำงานอะไรสักอย่าง (ฉันทะ) แม้งานจะเล็กกระจิดริด เช่น เด็ดดอกหญ้ามาจัดแจกัน ขณะทำก็อัศจรรย์ใจในความน่ารัก น่าถนอมของดอกหญ้า ข้าพเจ้าชอบดอกดาวกระจายที่ขึ้นง่าย คุยวิเศษ เมื่อตัดมารวมกับดอกหญ้าชนิดอื่น มั่นคงและให้ความรู้สึกสบายตา สบายใจ ทำอาหารรับประทานเอง จะมีความสุข สนุกที่ได้ทำ ขณะทำอาหารก็รู้สึกถึงโชคดียของการได้อยู่ในประเทศไทย โดยเฉพาะอยู่ในชนบท ที่ผัก ผลไม้ ธัญพืช ราคาถูก สด และมีจำนวนมาก ข้าพเจ้ารู้สึกขอบคุณโลกาภิวัตน์ ที่สร้างความสะดวก ความรวดเร็ว โดยเฉพาะหลังประกาศแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่หนึ่ง พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๙) ทำให้เครื่องใช้ไม้สอยมีมากมายราคาถูก มีมากจนทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่รู้คุณค่าที่แท้จริงของสิ่งอำนวยความสะดวกความสบายเหล่านั้น

๕. การจะรู้สึกอัศจรรย์ในการทำงานของจิตตนเองได้ ต้องมีสมรรถนะแยกความเชื่อระหว่างกลไกการทำงานของจิตออกจากกลไกการทำงานของระบบประสาทที่เป็นฐานความเชื่อของวิทยาศาสตร์

เมื่ออายตนะภายนอกกระทบกับอายตนะภายใน เช่น ตากระทบรูป ถ้าจักขุวิญญาณไม่ทำหน้าที่ก็มองไม่เห็นความจริงตรงหน้า และการทำงานของโสตวิญญาณถ้าไม่ละเอียดพอ ก็แยกเสียงดนตรีไม่ได้ ถ้าขาน-วิญญาณ ไม่ละเอียดพอก็แยกกลิ่นไม่ได้ เช่นนี้เป็นต้น สมรรถนะของบุคคลจึงแตกต่างกันมากมายมหาศาล เพราะอายตนะภายในกระทบอายตนะ

ภายนอก แต่ถ้าจิตวิญญานไม่ทำหน้าที่ ของวางตรงหน้าก็ไม่ทำให้เกิด ความรู้อะไร

บุคคลเข้าสู่สถานที่จัดงานนิทรรศการ มหกรรมงานชนิดต่างๆ น้อยคนที่จะได้รับบรรณประโยชน์ ส่วนมากก็ได้แค่พลังตัณหานำพาให้ ออยากได้ นี่ นั่น โนน ตัณหาจะเห็นเฉพาะสิ่งที่อยากได้เท่านั้น

สรุปแล้ว ถ้าไม่เห็นกลไกการทำงานของจิตตนเอง ก็รับความรู้ ความจริงตรงหน้าได้ยาก หรือแทบไม่ได้อะไรเพิ่มจากเหตุการณ์ตรงหน้า

๖. เมื่อรู้เห็นกลไกการทำงานของจิตก็สามารถเข้าถึงกระบวนการ ปฏิจจนูปบาทได้ นั่นแหละถึงจะเก็บจิตเจ้าของเอาไว้ในภายใน

สิ่งที่ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง ได้กลิ่น ได้รส ได้สัมผัสเย็น ร้อน อ่อน แข็ง จะเห็นมันเกิดดับโกลาหล สิ่งเหล่านี้คือ จักรกลของชีวิต

ถ้าปราศจากการทำหน้าที่ของจิต เรียกว่า คนสลบหรือคนตาย

เมื่อเห็นชัดถึงการทำงานของจิตตนเอง ก็จะทำให้เห็นว่าทุกสิ่งไม่ต้อง พิจารณาอะไร เหมือนดูพลุ ไม่ต้องพิจารณาอะไร จะเห็นรูปลักษณะของพลุ แล้วพลุก็สลายตัวมันเอง กลไกของชีวิตมนุษย์ตรงกับ การเห็นการกระจาย และดับลงของพลุ จะคว้าวะไรไว้ไม่ได้สักอย่าง ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นปรมัตถ- สัจจะ มันเกิดดับตามเหตุปัจจัยของมันเอง ไม่มีอะไรสักอย่างที่จะหมายมัน ให้เป็นไปตามใจ ยกเว้นการเห็นนั้นๆ ต้องสมมติขึ้นสื่อสารกันชั่วคราว

๗. การเห็นความจริงแท้ของการเกิดดับของผัสสะที่โกลาหลนี้ เกิด ขึ้นฉับพลันกับพราหมณ์อุปติสสะ ท่านเพียงได้ฟังพระอัสสชิกล่าว่า ศาสดา ของเราพูดถึงการเกิดและการดับของเหตุนี้ๆ ท่านอุปติสสะบรรลุเป็นพระ โสดาบัน หมายถึง ผู้เห็นความจริงแท้ของความรู้สึกในแต่ละขณะนั่นเอง (ท่านอ่านข้อความนี้เห็นความจริงแท้ได้ก็บรรลุเป็นโสดาบันได้เช่นกัน)

๘. เราจะเห็นว่าก่อนเข้าห้องน้ำจะรู้สึกอยากขับถ่าย (เกิดทุกข์) เมื่อขับถ่ายเสร็จความรู้สึกโล่งทันที (ดับทุกข์) ตลอดทั้งวันไม่ว่าจะเรียน จะพูดคุยสนทนากับผู้ใดจะเห็นการทำงานของจิตที่เรียกว่า คาถาอัสนชิ (เกิดทุกข์ ดับทุกข์ โกลาหลทั้งวัน)

ปรมัตตสังขจะของชีวิตประจำวัน ก็คือการทำงานตามนัยยะของคาถาอัสนชิตลอดทั้งวัน มีมากมายมหาศาล

นี่เรียกว่า เห็นความจริงแท้ของผัสสะหก โดยไม่ต้องเข้ามานหรือใช้วิปัสสนาปัญญาอะไร การเห็นเช่นนี้คือการเห็นซึ้งๆ เห็นชัดๆ อยู่เป็นปกติ ในระหว่างดำรงวิถีชีวิตตามเหตุปัจจัยที่เผชิญในแต่ละวัน

ชีวิตคือแค่นี้เอง รู้ให้ทันผัสสะที่เกิดดับด้วยธรรมชาติของผัสสะเอง ไม่ต้องก้าวกาย ควบคุม หรือกำหนดอะไรเพิ่มเติม ธรรมชาติจะทำหน้าที่ตามธรรมชาติเช่นนั้นเอง

๙. มาถึงตรงนี้จะเกิดความกตัญญูต่อรูปนามหรือกายใจของตนเอง ที่ต้องทำหน้าที่รับผัสสะตลอดวัน โกลาหล มากมายนับไม่ถ้วน กลไกของผัสสะหกได้แสดงถึงความเป็นอัจฉริยะของจิตที่ทำงานโดยไม่สับสน อายตนะรวมทั้งสมรรถนะของรูปนาม ที่สามารถทำหน้าที่ได้ยาวนานมีความทนทานกว่าเครื่องจักรหรือมอเตอร์ที่มนุษย์คิดขึ้น

เมื่ออัจฉรรยใจในการทำงานของรูปนามและจิตวิญญาณของเจ้าของสิ่งภายนอกให้วิเศษอัจฉรรยย์แค่ไหน ก็ดูไร้คุณค่าไปโดยอัตโนมัติ

จิตจะเห็นว่าการทำงานที่ของร่างกายและจิตวิญญาณของตนเอง ช่างอัจฉรรยกว่าสิ่งที่นักวิทยาศาสตร์หรือที่โลกพยายามจะสร้างและพยายามกล่อมให้ทุกคนเชื่อว่า ความเจริญพัฒนาต้องเป็นเช่นนั้น เช่นนี้ ช่างยากลำบากและหลงผิดจริง หรือนี่คือมหาสมุทรของความทุกข์หรือความหลง

มายาของโลกสากล และถাঁลองหลงมายาของโลกแล้ว ก็มักจะตามติดมา ด้วยความเห็นแก่ตัว คือ พยายามทำอะไรก็ได้ ที่ทำให้ตนได้เปรียบและ สามารถครอบครองกามวัตถุและสิ่งอื่นๆ ไว้ในอำนาจของโลกสมมติ

๑๐. เมื่อเห็นคุณค่าของความรู้สึกตัว ที่เป็นดุจภาษาเบสิกของตัว ชีวิต ต่อไปก็จะเห็นความอัศจรรย์ของอวัยวะภายใน เช่น หัวใจ ปอด ตับ ม้าม แต่ละอวัยวะต่างต้องทำหน้าที่อย่างถูกต้อง เพื่อดำรงความปกติของ ชีวิตไว้

เมื่อใดที่เกิดการขัดข้องของอวัยวะใดอวัยวะหนึ่ง ตัวชีวิตจะดุติดขัด เช่น เกิดการเจ็บปวด (ทุกขเวทนา) หรือเกิดความกังวลใจ (อารมณจิต) จะ ต้องการสอบสวนแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ เพื่อหาทาง ทำให้ความปกติของชีวิตกลับคืนเหมือนเดิม

สรุป คือ ความปกติของการทำหน้าที่ของทุกอวัยวะ คือ *ความ โขคดีอย่างยิ่งของชีวิต*

๑๑. เมื่อชีวิตปกติ ความสันโดษก็จะเป็นเงาตามตัว ไม่ต้องอธิษฐาน ไม่ต้องสมათานวิรติอะไรให้วุ่นวาย ทำทุกอย่างตรงหน้าให้เหมาะสมที่สุด การกิน การดื่ม อย่างพอประมาณกลับเป็นความรู้สึกถึงบุญบารมี ต้อง ทำบุญมาดีจึงมีกินมีใช้ มีชีวิตอย่างสะดวกสบายเช่นนี้ ความรู้สึกอยากให้ออยากแบ่งปันจะเกิดขึ้นเองโดยไม่ต้องเชื่อว่า ทำเช่นนี้จะได้บุญแค่ไหน *การให้เพื่อให้* จะเกิดโดยอัตโนมัติ

การทำตามเหตุปัจจัยนี้แหละได้บุญกุศลสูงสุดอยู่แล้ว

การเห็นความจริงแท้ของการให้เพื่อให้ ทำให้ลดความวุ่นวายจาก การต้องไปนั่น ไปนี่ ไปเยี่ยมคนนั้น คนนี้ ไปทำอย่างนั้น อย่างนี้ ทุกอย่าง ที่ทำเป็นสิ่งสุดยอดของชีวิตอยู่แล้ว

สรุป สูงสุดคืนสู่สามัญคือเห็นคุณค่าของความปกติในชีวิตที่เรียบง่ายนั่นเอง

๑๒. ท่าทีที่มีต่อความเชื่อของชาวโลกหรือโลกสากลเปลี่ยนไป ถ้ามุขุขัยเห็นคุณค่าของความเป็นโลก จะแยกความเห็นออกเป็นสองขั้ว เห็นด้วย รับไว้ในจิต ไม่เห็นด้วยปฏิเสธ แต่ก็ยังคงเป็นอริวิัจจนะสัมผัสตรงกันทั้งบวกและลบ คือ ยังรับไว้ในจิตทั้งฝ่ายบวกและฝ่ายลบ

เมื่อใดถ้าเห็นสิ่งใดที่พัฒนาแล้วน่าชื่นชมก็ยินดีด้วย (มุทิตาจิต) เมื่อใดถ้าหากไม่เห็นด้วยหรือเห็นว่าน่าจะเป็นการสุดโต่ง ก็จะดูพึงเฉยๆ ไม่เข้าไปร่วมกรรมด้วย (อุเบกขาจิต) จิตจึงสัมพันธ์กับเหตุการณ์ทุกชนิด ด้วยสองทศนะ คือ มุทิตาและอุเบกขา ไม่ต้องมีอารมณ์อื่นใดนอกจากนี้ ทรงไว้แค่สองอารมณ์นี้เท่านั้น นี่เรียกว่าการดำรงสติปัญญาไว้ด้วยความไม่ประมาท

๑๓. อัตตานุทิฎฐิ หมายถึง การยึดถือมาตรฐานที่ชอบตรงกัน (มาตรฐานของตัวเอง) ในยุคที่สังคมมีตัวเลือกมากมาย แค่เลือกน้ำดื่มก็ไม่ว่าจะใช้แบรนด์ใดดี คนใดที่เลือกอยู่ชมรมเดียวกัน ก็คืออัตตานุทิฎฐิตรงกัน เราจึงมีแฟนคลับดารา ฟุตบอล นักร้อง นักกีฬาบอลเลย์ อื่นๆ

อัตตานุทิฎฐิเชิงนามธรรม เช่น ศรัทธาการปฏิบัติสายเดียวกัน นับถือ หลวงพ่อองค์เดียวกัน เช่นนี้เป็นต้น

อัตตาวาทุปาทาน ก็คือยึดถือมาตรฐานที่ถูกต้องตรงกัน (มาตรฐานของกู) เช่น ชื่อบ้านต้องเช่นนี้ ชื่อข้าวของต้องมี อย. อย่างนี้ พฤติกรรมที่ยึดไว้จะไม่ทำไม่ได้ เช่น พิธีไหว้บรรพบุรุษ พิธีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ฯลฯ

โลกจึงเป็นเช่นนี้ ต้องมีวัฒนธรรม ค่านิยม ประเพณีที่ต้องดำรงรักษาไว้ สิ่งเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ต้องมี และก็ต้องแปร

เปลี่ยนไปตามความเจริญพัฒนาของกาลเวลา

แม้ยังคงมีสไตล์และเลือกปัจจัยตามมาตรฐานที่ชอบ แต่ภายในก็ยังคงเห็นสิ่งเหล่านี้เป็นแค่ปัจจัยภายนอก ที่จะต้องถูกไตรลักษณ์กระทำให้แปรไปอย่างแน่นอน (มีเหมือนไม่มี ไม่มีเหมือนมี)

๑๔. การรู้สึกซาบซึ้งในคุณค่าของวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนการมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ ล้วนเป็นเครื่องหมายแสดงความยิ่งใหญ่ของผู้ปกครองไทย สังคมไทย คนไทย และยังได้เทียบเคียงอักษร พระยัญชนะ การเข้าประโยค การเขียนเรียงความ ยิ่งเห็นได้ชัดเจนว่า ภาษาไทยเป็นภาษาของผู้สรรเสริญความจริงแท้

ภาษาไทยต่างจากภาษาอังกฤษ ที่เห็นว่า การมุ่งไปข้างหน้า พัฒนาไปเรื่อยๆ เป็นสิ่งถูกต้อง แต่ภาษาไทยเรากลับมุ่งย้อนกลับไปที่เหตุแห่งวัฒนธรรม เหตุแห่งการทำความดี เหตุแห่งความหลง เหตุที่ทำให้เกิดตื่นรู้ ภาษาไทยจึงเป็นภาษาที่สร้างจากปราชญ์ผู้เห็นสังขาร และมองเห็นว่าโลกคือสังขารปรุงแต่งที่ไม่มีต้นไม่มีปลาย หาสาระอะไรเป็นแก่นสารไม่ได้

๑๕. การรู้เห็นคุณค่าของบุญบารมีของตนเอง ที่ได้เกิดมาพบและเข้าถึงคุณค่าของพระรัตนตรัย คุณของไตรสิกขา (ทาน ศีล ภาวนา) คุณของไตรวิญญู (กิเลส กรรม วิบาก) คุณของลมหายใจที่จะช่วยพาให้พ้นภัยจากสังสารทุกข์

๑๖. การที่จะอยู่กับโลกาภิวัตน์ด้วยความทุกข์น้อยที่สุด ต้องไม่ตามเป็นทาสความเชื่อ หรือปฏิเสธทุกความเชื่อ

พระพุทธเจ้าท่านให้หลักกาลามสูตรสืบไว้แล้ว นี่คือที่พึ่งที่ใช้ได้ดีเสมอ ถ้าหากถอดรหัสกาลามสูตรสืบ ก็จะอยู่กับโลกสมมติได้อย่างไม่ต้องแบกรับความชอบ ความไม่ชอบ ไม่ต้องมีวิวาทะกับความเชื่อของผู้อื่นนั่นเอง

๑๗. อีกเหตุผลหนึ่งที่ข้าพเจ้าแยกวิทยาศาสตร์ออกจากพุทธศาสตร์ ก็เพราะทั้งสองศาสตร์มีทฤษฎี หลักการ สมมติฐาน ระบบ ระเบียบ วิธี วัตถุประสงค์ แตกต่างกัน คือต่างฝ่ายต่างเป็นศาสตร์ที่สมบูรณ์ของศาสตร์นั้นๆ นั้นเอง

วิทยาศาสตร์มองธรรมชาติของสรรพสิ่งด้วยสองหลักการใหญ่ คือ นิยามสมบัติทางกายภาพและทางชีวภาพ เพราะเชื่อเรื่องรูปเป็นใหญ่ จึงแยกสรรพสิ่งเป็นสองนิยาม

พุทธศาสตร์มองธรรมชาติของสรรพสิ่งด้วยห้าหลักการใหญ่ คือ นอกจากอตุณิยามและพีชนิยาม ซึ่งเน้นย้ำสมบัติของรูปคล้ายคลึงกับ วิทยาศาสตร์ ยังนิยามอภิธรรมของจิต กฎแห่งกรรม และกฎแห่งธรรม เพิ่มอีก ๓ นิยาม รวมทั้งหมด ๕ นิยาม แต่ละนิยามมีเอกลักษณ์ที่เป็นฐาน ของศาสตร์เอง

การเลือกระบบตัวอย่างก็แตกต่างกัน วิทยาศาสตร์นิยมศึกษาจาก ตัวอย่างที่มีปัญหาผิดจากปกติ พุทธศาสตร์นิยมศึกษาจากตัวอย่างที่สมบูรณ์ เช่น ดำนานของพระโพธิสัตว์ พระอริยเจ้า ผู้มีบุญบารมี เป็นต้น

วิทยาศาสตร์นิยมประเมินด้วยปริมาณวิเคราะห์ เพราะไปสมมติให้ รูปเป็นหน่วยแยกโดด (single unit) ที่นับเป็นจำนวนได้

พุทธศาสตร์นิยมประเมินด้วยคุณภาพวิเคราะห์ เพราะไปสมมติให้ รูปทั้งหลายทั้งปวงมีความสัมพันธ์กันไม่ทางตรงก็ทางอ้อม จึงไม่อาจนับ จำนวนได้ นอกจากสมมติขึ้นชั่วคราว

การประเมินทางคุณภาพวิเคราะห์ของพุทธศาสตร์เป็นความจริง สากล ตัวอย่างเช่น

ทุกชีวิตรักสุขเกลียดทุกข์ ผู้มีศีลย่อมเป็นที่รักและนับถือ

ผู้มีบารมีย่อมเหมาะกับการเป็นผู้นำทำทุกกิจกรรม เช่นนี้ เป็นต้น

๑๘. แม้กระนั้น ข้าพเจ้าก็ยังอัศจรรย์ใจในสมมติสัจจะของวิทยาศาสตร์ การยอมรับกิจการร่วมกันของมนุษย์ทั้งโลก จนบัญญัติคำว่าโลกาภิวัตน์ขึ้นใช้ได้ นี่คือสุดยอดแห่งศาสนาวิทยาศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในอารยธรรม

ศาสนาที่ยอมรับนับถือเทพเจ้าที่มีประวัติยาวนานหลายพันปียังต้องหลีกทางให้กับศาสนาวิทยาศาสตร์ ทุกประเทศต่างสละวอนบรมเยาวยชนและคนในชาติให้มีสมรรถนะในการใช้สื่อออนไลน์

วิทยาศาสตร์ทำให้นุชนุชเกิดพลังแห่งความเชื่อใหม่ ทำสงครามรูปแบบใหม่ คือ สงครามทางวัฒนธรรม ประเทศใดผลักดันวัฒนธรรมของชาติให้กลายเป็นวัฒนธรรมสากลได้ ก็จะทำให้เข้าข่ายเป็นมหาอำนาจอยู่โดยธรรมชาติของมันเอง เช่น วัฒนธรรมอเมริกันครอบคลุมความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยสี่ (อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยาพร้อมเครื่องสำอาง) ทุกประเทศเปลี่ยนวิถีทำการเกษตร การแพทย์ การสุขภาพ การศึกษา การอบรม การคิดเห็น การประเมิน ตามรูปลักษณะที่เสนอโดยวัฒนธรรมอเมริกันเกือบทั้งโลก

ข้าพเจ้ารู้สึกมีความยินดีกับนักปราชญ์ตะวันตก ที่พิชิตใจคนได้ทั้งโลก แต่ทว่าวัฒนธรรมจะยั่งยืนยาวนานแค่ไหน นี่คือปริศนาธรรม เพราะวัฒนธรรมสากล สร้างพหุชนให้เห็นแก่ตัวอย่างไร้พรมแดน และไม่เห็นคุณค่าของพระธรรมของพระพุทธเจ้าอีกด้วย

๑๙. แต่ถึงกระนั้น ข้าพเจ้ายังเชื่อโดยส่วนตัวว่า การฝึกสติ ปัญญา สมาธิ สัมปชัญญะ ยังเป็นเครื่องมือนำชัยชนะมาให้ผู้ฝึกอยู่ดีไม่เกี่ยวข้องว่าต้องเป็นชาวพุทธอีกด้วย เพราะนี่คือสัจธรรมของแท้

๒๐. แต่ถ้าจะให้ผู้ชนะเห็นคุณค่าแห่งตนเองมากกว่าเสียงปรบมือจากผู้อื่น เขาผู้นั้นจะต้องฝึกโยนิโสมนสิการเชิงพุทธ เช่น คุณค่าแท้ คุณค่าเทียม ไม่ใช่มุ่งแค่คุณค่าทางเศรษฐกิจ เขาต้องเห็นคุณค่าของปัจจุบันขณะมากกว่าคุณค่าของความอยาก เขาต้องเห็นว่า แท้จริงแล้วทุกขณะของประสบการณ์ของชีวิต ธรรมชาติได้มอบกฎแห่งกรรมเพื่อให้ชีวิตได้สุขสงบสันติอยู่แล้ว

ชนะโลกร้อยครั้งก็ไม่เท่ากับชนะใจตนเองที่กำลังมองเห็นความจริงแท้ภายในตน

โลกปรบมือให้ แต่ทุกครั้งจะถูกพระไตรลักษณ์ดับทันควัน หลังจบพิธีมอบรางวัล

ถ้าเราไหว้ตนเองได้จะได้พบแต่อมตธรรม มันอบอุ่นอยู่ในใจตลอดเวลา

นี่คือความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ระหว่างวิทยาศาสตร์กับพุทธศาสตร์

๒๑. อยู่กับความเชื่อในโลกสากล ต้องเพียรติดตามข้อมูลข่าวสาร ต้องใช้ความเพียรความอดทนหาที่สิ้นสุดมิได้

อยู่กับความเชื่อในพุทธธรรม ควรเพียรท่องแผนที่ธรรมที่พระพุทธเจ้าได้บัญญัติไว้ดีแล้ว แคนำมาใช้บางข้อ เช่น ทำอย่างไรจึงจะเป็นที่รักของมหาชน ทำอย่างไรจึงสมปรารถนาทุกอย่าง ทำอย่างไรจึงไม่ประสบความโชคร้าย ทำนองนี้ แผนที่ธรรมสำหรับผู้เป็นฆราวาสได้รับการบันทึกไว้ในแผ่นดิสก์ ในกระดาษ (หนังสือ) ในอินเทอร์เน็ต รออยู่แต่ว่าศรัทธาของใครที่จะถอดรหัสนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง

สิ่งเหล่านี้เป็นปรมัตถธรรม ไม่ขึ้นกับกาลเวลา ถึงไม่มีใครเชื่อ ความจริงแท้ก็ยังเป็นอมตะอยู่เช่นนั้นเอง

๒๒. ข้าพเจ้าใช้เวลาไม่ถึงหนึ่งวัน เพื่อเขียนมรดกธรรมเป็นลายมือของตนเอง เป็นการเขียนรวดเดียวจากจิต

แต่ประสบการณ์ที่นำมาเขียนนั้น เป็นประสบการณ์ที่สะสมมาทั้งชีวิตในฐานะ นักอ่าน นักคิด นักเขียน และในฐานะผู้ศรัทธาในความรู้ ทั้งวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ ถึงอย่างไร ข้าพเจ้าก็ยังสุขสบายด้วยความเจริญพัฒนาของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รู้สึกเป็นหนี้บุญคุณนักวิทยาศาสตร์อยู่ดี

ข้าพเจ้าขอแสดงกตเวทิตาต่อพระธรรม ที่เกื้อหนุนรูปนามของข้าพเจ้าให้เกิดมาพบวัฒนธรรม ๓ ยุค คือ ยุคที่มนุษย์ติดต่อสัมพันธ์ผ่านคลอง ยุคที่สอง มนุษย์ติดต่อสัมพันธ์ผ่านถนน และยุคนี้มนุษย์ติดต่อสัมพันธ์ผ่านโลกออนไลน์ เป็นมนุษย์ครอบครัวเดียวกัน คือครอบครัววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเป็นมนุษย์ที่ไล่ล่าหาความสุข ที่ต่างฝ่ายต่างวิ่งหากันจ้าละหวั่น แต่สำหรับข้าพเจ้า แคมีปกติที่ช่วยตนเองได้แทบทุกเรื่อง สมรรถนะนี้ถือว่าสุดยอดของสุดยอดที่มีอยู่ในทุกขณะชีวิต

ข้าพเจ้าแม่ชีไพเราะ ทิพย์ทัศน์ แจกแจกคำไทยเป็นสภาวะ
ธรรมที่เป็นความหมายของภาษาบาลี

- รู้คิด รู้อ่าน รู้ฟัง รู้จด (สุ จิ ปุ ลิ) คือ สติ
- คิดรู้ อ่านรู้ ฟังรู้ จดรู้ คือ สัมปชัญญะ
- นิ่งรู้ การคิด การอ่าน การฟัง การจด คือ สมาธิ
- ปัญญา คือ การหยั่งรู้
- ถ้ายึดว่ารู้ คือ อวิชา
- ยึดว่าปล่อย คือ สมาธิ
- รู้รอบความคิด คือ วิชชชวาท
- รอบรู้ความรู้ คือ วิบาก
- รอบรู้ความคิด คือ กรรม
- ฝึกตนให้คิด ฝึกคิดแยกส่วน ฝึกคิดองค์รวม
คือ อวิชา/วิชา
- รวมรู้รวมคิด คือ สุนฺญตา
- เคารพธรรม จึงเคารพตน คารวะธรรม คือ คารวะตน
- ยินรู้ คือ สภาวะทุกขัง ตามรู้ คือ อนิจจัง
ปล่อยรู้ คือ อนัตตา
- นึกรู้ คือ กรรม แสรู้ คือ กิเลส รับรู้ คือ วิบาก
- ได้รู้ คือ อดีต รู้รู้ คือ ปัจจุบัน คาดรู้ คือ อนาคต
- รู้ต่างจาก คิด
- คิด กับ รู้ คือ สองสภาวะ เช่น รู้ด้วยคิดด้วย

- รู้ช่วยคิดหรือคิดช่วยรู้ รู้ รู้ คิด คิด คิด คิด รู้ รู้
- อยากรู้ คือ **ฉันทะ** อยากค้น คือ **วิริยะ**
- อยากคว่ำ คือ **จิตตะ** อยากคว่ำคิด คือ **ปัญญา**
- รู้กระจ่าง คือ สภาวะสติรวมกับสมาธิ
- กระจ่างรู้ คือ สภาวะสติรวมกับปัญญา
- กระจายรู้ คือ สภาวะสติรวมกับสัมปชัญญะ
- รู้ กระแสของเหตุปัจจัย คือ หยั่งรู้ความว่างในปรัชญาปารมิตา
- รู้ ชั้นห้า आयตนะหฺก รู้จักโลก คือ รู้การแสดงออกของจิตในโยคอาจารย์
- รู้ ความเป็นหนึ่งของสรรพสิ่ง คือ **จิตพุทธ**
- รู้ สรรพสิ่งคือความเป็นหนึ่ง คือ **จิตเดิม**
- รู้ ไร้กรอบ คือ **จิตเซน** (กาลามสูตรสิบ)
- รู้ ซื่อๆ คือ **ตถาตา**

อำนาจของอักขระไทย คืออำนาจของพระธรรม

คำไทย ๓ คำ ที่สุดอัศจรรย์

ยึด (Clinging) มีสระอิ ที่เป็นสัญลักษณ์ของวงกลมและวงรีเชื่อมกันไว้ หมายถึงการไม่มีทางสิ้นสุดแห่งสังขารปรุงแต่ง ที่มีอำนาจผูกจิตสัตว์ไว้ในวัฏสงสาร

ยืด (Extending) ในการพัฒนาโดยมองไปข้างหน้า จะไม่พบเป้าหมายอะไร นอกจากเส้นขนาน การพัฒนาของปรัชญาตะวันตกนำไปสู่เส้นขนานของการปรุงแต่ง ขนาดน้ำดื่มที่คนโบราณใช้มือกอบจากธรรมชาติเข้าปาก ถูกความเจริญพัฒนายืดเสีย จนหาจุดจบไม่ได้ เช่น น้ำแร่ น้ำเจือสี น้ำเจือสารต่างๆ เป็นน้ำดื่มที่หาที่สุดมิได้ ยิ่งยืดยาวนานแค่ไหน ภัยแห่งมลพิษที่ทุกคนร่วมกันก่อขึ้น ก็จะยับยั้งป้อนกลับ (Feedback inhibition) มาสู่ความสวัสดิของมนุษย์มากเท่านั้น

หยุด (Stopping) เว้นแต่ว่า ผู้ใดหยุดสังขารปรุงแต่งของตนเองได้ ไม่เป็นทาสของการเจริญพัฒนา ไม่ขัดขวางหรือปฏิเสธ แต่ก็อบรมสติปัญญา เตรียมรับวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

นี่แหละ อัศจรรย์ของอักขระไทย

สุดอัศจรรย์ของสำเนียงไทย ที่เป็นสำเนียงของสัจธรรม

พุทธธรรมกับโลกาภิวัตน์

ได้ให้หลักการของโลกาภิวัตน์ไว้

สิ่งที่พุทธบริษัทควรรู้จักก่อน คือ ทบทวนพฤติกรรมความเชื่อของตน

และภูมิหลังของพุทธธรรม

กรุณาเติมหลักการของพุทธธรรม

ต่อท้ายความที่เว้นไว้ เพื่อทบทวนภูมิหลังของพุทธธรรม

๑. นักวิทยาศาสตร์เป็นกลุ่มแรกๆ ที่ลดอำนาจของพระเจ้าใน คริสตศาสนา แต่ยังคงรักษาความเชื่อที่ว่า ธรรมชาติคือสิ่งที่พระเจ้าสร้าง ให้มนุษย์ใช้ประโยชน์ ด้วยความเชื่อดังกล่าว มนุษย์จึงไม่เกรงกลัวพระเจ้า หรือเทพเจ้าอีกต่อไป สามารถเจาะอ่าวไทยเพื่อค้นหาก๊าซ ระเบิดภูเขา ขุดหาแร่ โลหะ ตัดป่าเพื่อทำการเกษตรเชิงเดี่ยว ฯลฯ

ธรรมชาติและมนุษย์สัมพันธ์กันอย่างไรในหลักพุทธธรรม?...

๒. วิทยาศาสตร์เชื่อว่าระบบประสาทควบคุมพฤติกรรมของชีวิต ด้วยการส่งงานผ่านฮอร์โมน ด้วยเหตุผลของวิทยาศาสตร์ ทำให้เกิดเกษตร ยุคใหม่ ปศุสัตว์ยุคใหม่ การแพทย์ยุคใหม่

พุทธธรรมเชื่อว่าพฤติกรรมอะไรคุมชีวิต?...

๓. ระบบวิทยาศาสตร์จะเริ่มด้วยสมมติหน่วยและนิยามสากล โดย ขอร้องให้ทุกชาติเลิกหน่วยและนิยามดั้งเดิม

สังคมไทยยกเลิกหน่วยและนิยามอะไรบ้าง ยกเลิกในรัชกาลใด?...

๔. ความก้าวหน้าของการพัฒนาวัดที่ความเจริญของวัตถุ เช่น สื่อ โทรคมนาคมที่ทันสมัย ศูนย์การค้าระดับยักษ์ อินเทอร์เน็ต

พุทธธรรมวัดระดับการพัฒนาของมนุษย์อย่างไร?...

๕. เงินเป็นตัวกลางแลกเปลี่ยนสินค้าต่างๆ เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำ เพราะประชาชนไม่มีเงิน รัฐจึงแก้ไขโดยเริ่มระบบให้เงินทำงานแทนมือ เช่น ปลอ่ยกู้ พันธบัตร ตลาดหลักทรัพย์ ฯลฯ

เมื่อสินค้าล้มตลาด พุทธธรรมให้จัดการอย่างไร?...

๖. โลกาภิวัตน์ยิ่งฉลาดก็ยิ่งตีค่าทุกอย่างที่สัมพันธ์กับความเป็นมนุษย์ให้เป็นเงินตรา เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประกันภัย ฯลฯ

พุทธธรรมประกันความปลอดภัยของชีวิตไว้ได้อย่างไร?...

๗. ลัทธิล่าอาณานิคมแบบโบราณต่างจากโลกาภิวัตน์ กล่าวคือ หลังได้รับชัยชนะจะตอนฝ่ายแพ้ไปเป็นทาส (แรงงาน)

ลักษณะการล่าอาณานิคมของโลกาภิวัตน์เป็นอย่างไร?...

มีคนจำนวนน้อยที่รู้ว่าฐานความเชื่อของตนเองเป็นฐานมาจาก เสพคอนเซ็ปต์ (concept) ของวิทยาศาสตร์ซ้ำๆ จนกระทั่งแทบมิได้สำนึกว่า เป้าหมายสูงสุดของพุทธบริษัทและของโลกาภิวัตน์นั้นแตกต่างกัน

มีคนจำนวนน้อยที่รู้ว่าคุณค่าของตัวเองเป็นฐานมาจากการศึกษาที่ (concept) ของวิทยาศาสตร์ต่างๆ จนกระทั่งแทบมีได้ล่ำมามีกว่า
เป้าหมายสูงสุดของทุกบริษัทและของโลกไว้ที่นั่นแตกต่างกัน

ตารางแสดงความแตกต่างของคอนเซ็ปต์ระหว่าง พุทธธรรม กับ วิทยาศาสตร์

เป้าหมายสูงสุดของชีวิต

ลักษณะคุณค่า	พุทธธรรม	วิทยาศาสตร์
1. ราคา (value)	ยิ่งประหยัดทรัพยากรยิ่งดี	ยิ่งมีทรัพย์สินสูงยิ่งดี
2. ความไม่พึงพอใจ (สันโดษ)	ยิ่งเรียบง่ายยิ่งดี	ยิ่งพึ่งวัตถุหรือเครื่องมือง่ายดี
3. ความสอดคล้องกับธรรมชาติ	ยิ่งกลมกลืนยิ่งดี	ยิ่งปรับปรุงธรรมชาติยิ่งดี
4. การพึ่งตนเอง	ยิ่งพึ่งตนเองมากยิ่งดี	ยิ่งพึ่งผู้อื่นเล็กน้อยยิ่งดี
5. ความไม่คลุกคลี	เพื่อลด กิเลส กิเลส กิเลส	เพื่อเพิ่ม กิเลส กิเลส กิเลส
6. ความเพียร	ยิ่งทำงานให้เกิดเหตุยิ่งดี	ยิ่งใช้เครื่องอัตโนมัติยิ่งดี
7. ความมีวินัย	ใช้ระบบที่สร้างเป็นเครื่องประกันความผิดพลาดและความปลอดภัย	ใช้กฎหมายให้ละเอียดรัดกุม
8. ความตั้งมั่น	ด้วยสติสัมปชัญญะ	ด้วยสมมติบัญญัติ
9. การพัฒนาปัญญา	ระดับต้น ศรัทธาความดี ระดับกลาง คิดแยกแยะให้ถูก ตรง จริง ระดับสูง อิทธิธรรมและสันติ	ระดับต้น จำนิยามให้ตรง ระดับกลาง เข้าใจ ประยุกต์ได้ ระดับสูง วิทยาศาสตร์ ถึงกระทั่ง ประเมิน
10. ประสิทธิภาพที่มีคุณค่า	ออกไปจากการพึ่งอิสรภาพทางความรู้และความเชื่อที่สงบ	ประสิทธิภาพที่ยิ่งใหญ่และมีเป็นตัวเลศระดับชุมชน ประเทศ และโลก

การสร้างความถูกต้องให้ชีวิต

๑. ชีวิตที่มีความถูกต้องสมควรพอดีจะต้องไม่กัดเจ้าของ (ชีวิตไม่มีทุกข์ ไม่แบกภาระที่ใจสร้างขึ้น ไม่ประพดีหนักใจตนเอง)
๒. บุคคลคือคนโง่ที่ไม่อาจใช้ชีวิตให้ถูกต้องได้ แม้ความถูกต้องจะวางอยู่ตรงหน้าก็ตาม
๓. พุทธศาสนาที่แท้คือการเรียนรู้การใช้ชีวิตที่ถูกต้องและมีสมดุลในชีวิตของตนเอง
๔. ทุกคนควรจัดตารางชีวิตให้ถูกต้อง รวมถึงรู้จักจัดลมหายใจของตนให้ถูกต้อง สามารถใช้ลมหายใจปัดเป่าทุกข์ของตนเองด้วยศิลปะของการหายใจ
๕. ถ้ามีความรู้ที่ถูกต้อง มีความเชื่อที่ถูกต้อง เรียกว่ามีพรหมจรรย์
๖. เมื่อใดมีชีวิตที่ถูกต้อง การมีชีวิตก็คือการให้กำลังใจตนเอง
๗. เมื่อใดมนุษย์ใช้ชีวิตอย่างถูกต้องได้ ก็แสดงว่าความเป็นมนุษย์ถึงที่สุด เมื่อใดไหว้ตนเองได้ ก็ไม่เสียชาติเกิดอีกต่อไป
๘. การทำความดีความถูกต้องจนเป็นนิสัยนี้แหละเรียกว่า การสร้างบารมี ส่วนบารมีทางโลกมนุษย์ที่ต้องการ กลับอยู่ที่การสะสมอำนาจวาสนา ซึ่งจะต้องทำตามกติกาสังคมเอื้อเพื่อให้
๙. ความถูกต้องที่แท้จริง คือ ความถูกต้องตามธรรมชาติ ไม่ใช่ถูกต้องตามจิตใจต่ำของเรา (คือตรงกับกิเลสหรือทิฐิของเรา)
๑๐. นิพพาน คือ ความสะอาด สว่าง สงบ ถ้าปรากฏในจิตเรียกว่า “นิพพุติ”

ต่อไปนี้เป็น สันติภาพ

โดยนิยามของท่านพุทธทาสภิกขุ

- แก่งของวิทยาศาสตร์ สันติภาพ คือ ความสมดุลของทุกสิ่ง
ที่ประกอบเป็นจักรวาล
- แก่งของพุทธศาสตร์ สันติภาพ คือ การหยุดการปรุงแต่งที่
เป็นทวิภาวะ
- แก่งของการเมือง สันติภาพ คือ การปราศจากสงคราม
- แก่งของเศรษฐศาสตร์ สันติภาพ คือ ความร่ำรวย
- แก่งของคนทั่วไป สันติภาพ คือ การไม่มีขุมนุมนประทุ้ง
เรียกหาผลประโยชน์
- แก่งของอำนาจ สันติภาพ คือ การได้ตั้งใจต้องการ
- แก่งของสัตว์บุรุษ สันติภาพ คือ การยอมได้ทุกอย่าง
- แก่งของเวลา สันติภาพ คือ ช่วงเวลาปราศจาก
วิฤตการณ์
- แก่งของผู้มีสมดุลของชีวิต สันติภาพ คือ การมีปัญญาเผชิญหน้า
กับปัจจุบัน

มนุษย์ควบคุมชะตาชีวิตของตนเองได้

“กรรม” เป็นคำที่ได้รับการบัญญัติโดยศาสนาพราหมณ์

โดยกล่าวว่า มนุษย์อยู่ภายใต้พรหมลิขิต “การเกิด” ถูกบัญญัติมาโดยพระพรหม จะเปลี่ยนแปลงอะไรไม่ได้ บทลงโทษของผู้ฝ่าฝืนนั้น โหดร้ายรุนแรง

พระพุทธเจ้าได้ปฏิรูปกฎแห่งกรรมเสียใหม่ โดยกล่าวว่ากายใจหรือรูปนาม คือ บุพกรรม (กรรมเก่า) แต่มนุษย์อาจควบคุมปัจจัยภายนอกที่ผ่านตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจของเราด้วยสติปัญญา

ความมีสติปัญญาถึงพร้อมทำให้สามารถควบคุมชะตาชีวิตของเราได้ แต่ต้องมีเป้าหมายว่าต้องการเป็นอะไร และควรทำอะไร เจตนาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะต้องตั้งไว้อย่างถูกต้อง

- การเป็นมนุษย์หรือได้กายใจของมนุษย์เป็นเพราะอำนาจศีลห้า
  - ความที่ร่างกายแข็งแรงไม่ทุพพลภาพ เพราะรักษาศีลข้อที่หนึ่งดี
  - ความไม่ขาดแคลนปัจจัยข้าวของ เพราะรักษาศีลข้อที่สองดี
  - ความไม่มีภัยจากมนุษย์ด้วยกัน เพราะรักษาศีลข้อที่สามดี
  - ความมีคนเชื่อถือ เชื่อใจ และเข้าใจ เพราะรักษาศีลข้อที่สี่ดี
  - ความเป็นคนมีปัญญาดี เข้าใจโลก เพราะรักษาศีลข้อที่ห้าดี
- เพราะอำนาจของศีลทั้งห้านี้เอง จึงปกป้องคุ้มครอง คุ้มภัย คุ้ม

อันตราย

- การมีกรรมเป็นทายาท ได้แก่สมรรถนะของภวังคจิตดี เช่น เรียนรู้ภาษา สัญลักษณ์ได้รวดเร็ว มีปฏิภาณทางภาษา
- การมีกรรมเป็นกำเนิด ได้แก่เกิดในสถานที่และเวลาที่ดี เช่น ไม่เกิดในช่วงสงคราม อยู่ท่ามกลางดงผู้ก่อการร้าย เกิดในที่กันดาร (ทะเลทราย หนาวสุดขั้ว) เกิดมาจากพ่อแม่ที่ไม่พร้อมหรือพ่อแม่ที่ชอบความรุนแรง
- กรรมเป็นเผ่าพันธุ์ เช่น เกิดมาท่ามกลางความเชื่อที่เป็นประกาศิตคือถ้าไม่เชื่อจะถูกลงโทษรุนแรง เช่น เกิดมาท่ามกลางความเชื่อเรื่องวรรณะ อคติทางเพศ หรือความเชื่อที่เป็นจารีตประเพณีที่วิถดาร์ ดูโหดร้าย หรือความเชื่อเกี่ยวกับการบุกไปข้างหน้า ไปเก็บเกี่ยวประสบการณ์เพิ่ม ถูกเร้าให้จิตหลุดไปจากความสงบ
- กรรมเป็นที่อาศัย ได้แก่เจตนาที่จะควบคุมการทำงานของจิตเป็นปัจจุบันธรรม

หลักการของการเป็นคนต้นแบบ

มนุษย์ทุกคนมีบทบาทอยู่หลากหลาย แม้ในขณะเหตุการณ์หนึ่ง เราอาจมีบทบาทซ้อนๆ กันหลายบทบาท

- เมื่ออยู่กับพ่อ แม่ และญาติผู้ใหญ่ เรามีบทบาทเป็นลูกที่น่ารัก
- เมื่ออยู่กับครูบาอาจารย์และผู้อาวุโส เรามีบทบาทเป็นลูกศิษย์ที่อ่อนน้อม
- เมื่ออยู่กับเพื่อนและคนรู้จัก เรามีบทบาทเป็นมิตร เป็นกัลยาณมิตร

ในขณะเดียวกันปัจเจกลักษณะของเรายังชื่นชอบต่างกัน บางคนชอบท่องเที่ยว ชอบเล่นกีฬา ชอบอ่านหนังสือ ชอบพูดคุย ชอบเดินเล่น ชอบเล่นกับสัตว์ ชอบซื้อของ ฯลฯ ไม่ว่าเรากำลังมีบทบาทเป็นอะไร เราควรประพฤติเป็นคนต้นแบบในขณะนั้นๆ

ลักษณะของคนต้นแบบที่น่ายกย่องและเอาเป็นตัวอย่าง

๑. ใช้ของทุกชนิดอย่างมีคุณค่า ไม่ใช่แค่รู้มูลค่าเพียงอย่างเดียว
๒. ฝึกการใช้ของทุกอย่างให้คุ้มค่า ใช้น้ำ ไฟ ของใช้ส่วนตัว กระดาษ ใช้ความรู้ คำพูด และจิตวิญญาณของตนเองให้เกิดคุณค่าสูงสุด
๓. ฝึกอบรมพฤติกรรมประจำวันให้การมีชีวิตในแต่ละวันเป็นการเพิ่มการสะสมพลังบุญกุศล (บุญคือความสุข กุศลคือทำถูกต้อง)
๔. ฝึกวินัยของตนเองให้รักความสันโดษเรียบง่าย

๕. ฝึกสุขนิสัยของตนเองให้เกิดพลังที่แข็งแกร่ง แข็งแกร่ง
๖. อธิษฐานให้ฝึกฝนจิตของตนให้อดทน ทำในสิ่งที่ถูกต้องสมควร
ทำ สิ่งใดที่ไม่ถูกต้องไม่สมควรทำ ขอให้พลังความข่มใจ หรือ
มีปัญญาก้าวข้ามความไม่ถูกต้องไปได้
๗. ก่อนนอนอธิษฐานขอพรให้ตนเองมีสัมมาทิฐิ และมีศรัทธาที่
นำไปสู่พุทธิปัญญา สามารถมองเห็นความรู้ เข้าใจ เข้าแจ้ง
ความจริงตรงหน้าได้ดียิ่งขึ้น

ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม

- **ผู้ให้ยอมเป็นที่รัก** ยิ่งให้ยิ่งได้ มือที่ยื่นไปให้เป็นการเคลื่อนไหวที่ประเสริฐสุด

- **ศีลหมายถึงความเป็นปกติ** มีความสำคัญเท่ากับศีระะของสัตว์ ศีลเป็นเครื่องดับร้อน เป็นผู้เกษม เพราะการตั้งมั่นในสุจริต ๓ คือ มีกาย วาจา ใจ ปกติ ศีลทำให้ได้รับการยอมรับ ได้รับการคุ้มครองในโภคทรัพย์ ในความสุข

อานิสงส์ของศีลानุสติมีดังนี้

๑. เป็นข้อควรศึกษาเบื้องต้น เพื่อเป็นฐานของธรรมอื่นๆ
๒. ศีลทำให้การปฏิบัติตรงตาม ไม่ย่อหย่อน ป้องกันอบาย (การลงต่ำ)
๓. ศีลเป็นเหตุได้โภคทรัพย์ ทั้งทรัพย์ภายในและทรัพย์ภายนอก เป็นเหตุให้มีชื่อเสียง มีความกล้าในที่ประชุม เป็นที่ระงับความร้อนจากภายในและภายนอก
๔. ศีลทำให้ฟุ้งไป กลืนศีลเหนือกว่ากลืนทุกชนิดในโลก
๕. ศีลทำให้ขจัดภัย เกิดปราโมทย์ มีสติ และสำคัญที่สุดคือ
๖. เป็นเหตุให้ได้มรรค ผล นิพพาน

- **สมาธิ หมายถึงการทรงจิตไว้ชอบ** ยกสู่อารมณ เป็นธรรมจักรยังจิตให้ตั้งมั่น สมาธิจะเกิดเมื่อจิตไม่ฟุ้งซ่าน สงบ ระงับ และยังทำให้ธรรมอื่นๆ เกิด

๑. ทำให้เกิดโยนิโสมนสิการ (ความคิดแยกกายด้วยประการต่างๆ)
๒. ทำให้เกิดความสามารถในการปรับอินทรีย์ให้สม่ำเสมอ
๓. ทำให้ฉลาดในการแก้กัณนิมิต ทั้งดีและร้าย
๔. ทำให้ร่าเริงในสมัยที่ควรร่าเริง วางเฉยในสมัยที่ควรวางเฉย
๕. ทำให้สามารถได้ญาณ และวิโมกข์ (การรู้แจ้งด้วยตนเอง)

- **ปัญญา ทำให้ได้รับความรัก**

- สุตมยปัญญา เป็นอริยทรัพย์ (เป็นทรัพย์เฉพาะบุคคล นำไปได้ทุกที่)
- จินตมยปัญญา เป็นอริยวัฑฒิ (เป็นทรัพย์ที่ทำให้เกิดอารยธรรม)
- ภาวนามยปัญญา เป็นอริยสัจ (เป็นทรัพย์ที่ทำให้เป็นอริยบุคคล)

พระพุทธคุณ

พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

พระพุทธคุณ ๙

๑. ทรงเป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลส เพลิงทุกข์สิ้นเชิง
๒. ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง
๓. ทรงเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ
๔. เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี
๕. เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง
๖. เป็นผู้สามารถฝึกบုรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า
๗. เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย
๘. เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม
๙. เป็นผู้มีความจำเริญจำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์

พระธรรมคุณ (กล่าวไว้ในการบรรยายที่ผ่านมา)

พระสังฆคุณ ๙ แบ่งเป็นภาษาคนและภาษาธรรม (ภาษาคน คือ ภาษาของผู้มีตัวตน ภาษาธรรม คือ ภาษาของผู้มีธรรม)

๑. *สงฆ์* ภาษาคน คือ ผู้บวชตามประเพณี (ศีล ๕, ๘, ๑๐, ๒๒๗ ข้อ)
ภาษาธรรม คือ คุณธรรมในใจคนที่ใช้ดับทุกข์ได้ (พระธรรมคุณ)
๒. *สุปฏิปันโน* ภาษาคน คือ ผู้ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย (คนดี)
ภาษาธรรม คือ ผู้ที่ศรัทธาในคุณของพระรัตนตรัย

๓. อุชุปฏิปันโน ภาษาคน คือ ผู้ไม่หลอกลวงประชาชน (คนตรง)
ภาษาธรรม คือ ผู้พยายามลด ละ เลิก กิเลสของตน
๔. ญายุปฏิปันโน ภาษาคน คือ ผู้รู้แจ้งธรรมอันดี (มีธรรม)
ภาษาธรรม คือ ผู้ใช้ธรรมเป็นใหญ่ (เลิกใช้โลกเป็นใหญ่)
๕. สามิจิปฏิปันโน ภาษาคน คือ ผู้ปฏิบัติสมควรธรรม
ภาษาธรรม คือ ผู้ปฏิบัติตรงต่อเหตุปัจจัย แยกกรรมออกจากกรรม
๖. อาหุเนยโย ควรแก่ของถวายจตุปัจจัย
๗. ปาหุเนยโย ควรแก่การต้อนรับ
๘. ทักขิเนยโย ควรแก่ของทำบุญ ผู้สละจะได้บุญมาก
๙. อัญชลิกรณียโย ควรแก่การกราบไหว้

ภาษาไทยคือภาษาธรรม

ภาษาไทยถูกประดิษฐ์มาเพื่อให้เข้าถึงสัจธรรม

- ภาษาไทยไม่ประกอบด้วย tense หรือการผันกระบวนกรด้วยเวลา เพราะให้น้ำหนักกับปัจจุบัน
- สังคมไทยเชื่อการบันทึกเรื่องราวด้วยตำนาน มากกว่าการบันทึกประวัติศาสตร์
- ผู้มีญาณสามารถย้อนเรื่องราวในอดีตและทำนายอนาคตได้ แต่เรื่องราวทั้งหลายก็ตกอยู่ภายใต้กฎไตรลักษณ์ โดยเฉพาะอนัตตาธรรม
- คนดี หมายถึง ผู้มีความดีและกระทำกรรมดี
- มนุษย์มักทำกรรมตามความเชื่อที่ส่งต่อกันมา ทำตามประเพณี ทำตามคำเล่าลือ ทำตามการอนุমানของผู้รู้ ทำเลียนแบบกันมา
- ถ้าเป็นชาวพุทธ ควรจำกาลามสูตรสิบให้ได้ เพราะเป็นคำกุญแจที่สร้างปัญญาญาณให้มนุษย์
- ความสำคัญของการกระทำ คือ ต้องรู้ทันเจตนาของตนเอง
- ชาวพุทธถูกสอนให้ตั้งเจตนา คิดดี พูดดี ทำดี
- ถ้าสติปัญญาไม่ไวพอ ก็อาจรู้ไม่ทันเจตนาที่แอบแฝงของตนเอง เพราะคุ้นเคยกับการซ่อนเร้นอารมณ์ไว้

- อานาปานสติเป็นแกนหลักของกุศลเจตนาและอกุศลเจตนา
- ต้องศรัทธาในอภิธรรมเท่านั้นจึงจะสร้างตลาดหลักทรัพย์ทางจิตวิญญามได้
- ถ้าจดจำกุศลกรรมบถสิบและอกุศลกรรมบถสิบไม่ได้ ก็ไม่มีหนทางเพิ่มกำลังอริยทรัพย์ของจิตเจ้าของ

สรุป

จะคุมกรรมได้ ต้องรู้อะไรเป็นกุศลกรรม อะไรเป็นอกุศลกรรม คือต้องศรัทธาในพุทธบัญญัติ

จะอยู่เหนือกรรมได้ก็ต้องเข้าถึงปัจจุบันธรรม คือ ต้องมีความเพียรในการพัฒนาจิต

จะต้องใช้กรรมเหนือกรรม หรือกาลามสูตรสิบให้คล่องแคล่ว จึงจะอยู่กับโลกาภิวัตน์ โดยไม่ถูกสิ่งเร้าดูด สิ่งล่อมจับไว้

อายตนะหกคู่

จึงเป็นเหตุของความขัดแย้ง

มากกว่าจะเป็นเหตุของสันติภาพ

หักดิบความขัดแย้งได้เมื่อไร ก็จะเข้าใจอำนาจของตัวกูเมื่อนั้น

ตัวกูเป็นสิ่งที่ไม่มีอยู่จริง

แต่กลับ**ยาก**ที่สุดที่จะค้นพบ

ปริศนารรรรมของเลขไทย

0 อ่านว่า ศูนย์ สัญลักษณ์วงกลมแสดงถึงจินตนาการของความเป็น
และความไม่มี เป็นจินตนาการของมนุษย์ที่สร้างได้โดยไม่รู้จบ เรียกว่า
นิรันดร เช่น นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่า อะตอมเป็นหน่วยเล็กที่สุดของสรรพสิ่ง
ตัวอย่างเช่น

- อะตอมไฮโดรเจน ประกอบด้วยโปรตอนหนึ่งตัว และอิเล็กตรอน
หนึ่งตัว ไฮโดรเจนเป็นอะตอมที่เล็กที่สุด ถูกใช้ศึกษาและใช้
ประโยชน์มหาศาล
- โดยบัญญัติ ร่างกายมนุษย์ประกอบด้วยอะตอมประมาณ 10^{28}
หน่วย โดยคิดคร่าวๆ จากน้ำหนักร่างกายหนึ่งร้อยกิโลกรัม

จากบัญญัติของเลขคณิต

- 10^6 อ่านว่า หนึ่งล้าน
- 10^{12} อ่านว่า ล้าน ล้าน (เช่นงบประมาณประจำปีของไทย)
- 10^{28} อ่านว่า หมื่น ล้าน ล้าน ล้าน ล้าน หน่วย

จริงๆ แล้วร่างกายประกอบด้วยชีวโมเลกุล ๔ ประเภท และประกอบด้วยน้ำ ๗๐% ชีวโมเลกุลรวมกัน ๓๐%
ชีวโมเลกุลรวมกันกับน้ำสร้างเป็นเซลล์
เซลล์เกาะกันเป็นกลุ่ม เรียกว่า อวัยวะ
อวัยวะ ๓๒ ประการผูกโยงไว้ด้วยโครงสร้างของกระดูก และมี
น้ำเลือด น้ำเหลืองหล่อเลี้ยงการทำงาน

ด้วยเหตุนี้ ชีวิตของมนุษย์จึงอัศจรรย์กว่าสถาปัตยกรรมทุกชนิดที่มนุษย์สร้างขึ้น เพราะต้องนำอะตอม 10^{28} ตัวไปใช้ให้ถูกต้อง

สถาปัตยกรรมของชีวิตจะต้องออกแบบภายในหนึ่งเซลล์และ ออกแบบการเกาะกลุ่มของเซลล์เป็นอวัยวะ (ปอด หัวใจ ตับ ไต และอื่นๆ) และต้องนำอวัยวะไปแขวน (assembly) ให้ถูกต้องตำแหน่ง เพื่อทุกอวัยวะ จะได้รับการส่งหน้าที่กันได้อย่างถูกต้อง เช่น หน้าที่หายใจ หน้าที่ขับถ่ายของเสีย หน้าที่ภูมิคุ้มกัน ฯลฯ

ความมี จินตนาการได้นับไม่ถ้วน เช่น เม็ดทรายบนผิวโลกมีจำนวน 10^{63} ประมาณไม่ต่างจากจำนวนดวงดาวในจักรวาล

ความไม่มี ก็อาจจินตนาการได้นับไม่ถ้วนเช่นกัน เช่น คนรวยที่สุด อาจมีเงิน 10^{11} ดอลลาร์ ประเทศจนที่สุดอาจล้มละลายถูกฟ้องในระดับโลก ก็มีปริมาณเงิน 10^{-11} ดอลลาร์ เช่นกัน

นี่คือความอัศจรรย์ของเลขศูนย์ ซึ่งช่วยจินตนาการให้แตกต่างได้ไม่รู้จบ

ในสังขารที่พระพุทธองค์ทรงตรัสรู้ สุนฺญตา คือ ที่เกิดและที่ดับของธรรมชาติ

รูปธาตุ คือ มหาภูตรูปธาตุ มี ๔ ชนิด (ดิน น้ำ ลม ไฟ)

อรุธาตุ คือ จิต เจตสิก นิพพาน แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ โลภียธาตุ และโลกุตรธาตุ

โลภียธาตุทำหน้าที่เป็นบวกเป็นลบ โลกุตรธาตุทำหน้าที่เป็นกลาง ดูแล้วคล้ายอนุภาคโปรตอน อิเล็กตรอน และนิวตรอนของนักวิทยาศาสตร์

แต่อย่าเอาไปสัมพันธ์กันจะดีกว่า เพราะว่าเรื่องของปรมัตถสัจธรรม เป็นความเชื่อเกี่ยวกับ จิตเป็นใหญ่เป็นประธานของสรรพสิ่ง เมื่อเข้าใจจิต ดีแล้ว จะเข้าใจโลกและจักรวาลดีด้วย

สรุป จิตของมนุษย์สามารถจินตนาการ ความมีและความไม่มีจาก สุนทรียตาได้อย่างไร้พรมแดน แต่ในชีวิตจริง มนุษย์ที่ติดกับดักของบัญญัติ จะจินตนาการได้คล่องแคล่วแค่เป็นเปอร์เซ็นต์ (10^2) เท่านั้น

กราฟิกต่างๆ ไม่ว่าจะตลาดหุ้นหรือตลาดออนไลน์หรือระดับความ เติบโตของเศรษฐกิจ การค้า การศึกษา และ ฯลฯ จึงต้องทำในรูปของ เปอร์เซ็นต์ เพื่อสะดวกในการจินตนาการให้ตรงกันในกลุ่มชน

ถ้าเข้าใจอำนาจของสุนทรียตา และอำนาจของการจินตนาการความ มี และความไม่มีเช่นนี้แล้ว จะเห็นชัดเจนว่า ความรู้ ความเชื่อ ในมิติต่างๆ ที่เขียนและสนทนากันเป็นข่าว เป็นแค่บัญญัติเล็กๆ ของสมรรถนะของ การทำงานของจิตเท่านั้น

พระพุทธเจ้าสรุปว่า อวิชชาทำให้เส้นผมสามารถบังภูเขาหิมาลัยได้

จิต จินตนาการได้ไม่รู้จบในหนึ่งขณะจิต แต่โลกาภิวัตน์บัญญัติ ความรู้ให้ผู้ฉลาดจินตนาการได้แค่เป็นเปอร์เซ็นต์ ความรู้จึงมีข้อมูลวนไป วนมาแค่สังขารปรุงแต่งที่เป็นเปอร์เซ็นต์

สรุป น่าจะอนุมานว่าเปอร์เซ็นต์คือเส้นผมที่บังสัจธรรม

ปริศนาธรรมของเลข ๑ (ปฏิจจสมุปบาท)

๑ อ่านว่า หนึ่ง เป็นสัญลักษณ์วงกลมตัวดลงล่างเป็นตัวเลขถัดจากเลขศูนย์

เลข ๑ มีสมบัติของความเป็นและความไม่มีไม่ต่างจากเลข ๐

ทางเลขที่ตัวดลงมาจาก ๐ คือพลัง (อิทัปปัจจยตา) ที่เสมือนธรรมชาติุดอกมาจากความว่าง (คล้ายกับกำเนิดจักรวาลของนักวิทยาศาสตร์)

จิตเดิม จิตพุทธ จิตว่าง จะเห็น *พลังมี* เป็นแสงหรืออนุภาค และ *พลังไม่มี* (ดับ) ไม่ต่างจากพลุนที่ท้องฟ้า เพียงแต่มีจำนวนมากกว่ามหาศาลกว่าเท่านั้น

ความว่างจึงเป็นที่อยู่ของอาทิธรรม (เช่น ไกวัลยธรรม นิโรธธรรม วิราคธรรม วิมุตติธรรม รวมนิพพาน เรียกรวมกันว่า โลกุตระธรรม)

ตัวอย่างเช่น กำลังเขียนต้นฉบับ เส้นหมึกจะรวมกับเซลล์โลสของกระดาษ กระดาษคืออาทิธรรม เส้นหมึกแปรบางส่วนของกระดาษเป็นอักษร

โดยโวหาร อาทิธรรมอยู่เฉยๆ แต่ก็ถูกเปลี่ยนเป็นโลกสังขารได้ หรือจะพูดว่า รongรับเส้นหมึกทำให้เกิดจินตนาการได้

ชีวิตจึงเป็นผลรวมของโลกสังขาร ที่ร้ายอยู่บนอาทิธรรม หรือความว่าง ชีวิตที่แท้จึงไกลาหล ไร้มิติ ไร้รูปร่างที่ถาวร ทุกอักษระกำลังถูกสร้างจากเหตุปัจจัย (ปากกา หมึก และจิตตสังขาร)

ถ้าเข้าใจเข้าใจแจ่มแจ้งธรรมนี้ ก็สามารถสลัดอารมณ์ทั้งปวง เสมือน
หยุดสังขารของจิต แคพลิกกระดาษไปหลัง ก็อ่านไม่รู้เรื่องแล้ว (สังขาร
ทั้งปวงมันคือมายา ไม่มีอยู่จริง)

โลกสังขารจึงถูกสลัดทิ้งอย่างง่ายดาย ไม่ว่าโลกสังขารนั้นจะเป็น
อะไรก็ตาม สลัดคืนสู่ความว่างได้ง่ายๆ ทุกครั้ง

นี่คือปัจฉิมสมุปบาทของการเกิดทุกข์ และการดับทุกข์ที่พระพุทธเจ้า
ได้บัญญัติไว้

ชีวิตนี้มีเหตุอยู่แค่นี้ ๑๒ ปัจจัย ๑๑ ขั้นตอน ใครเข้าใจ เพชรใน
หัวดวงคค นี้ได้ สังสารวัฏก็จบเกม

ปริศนาธรรมของเลข ๒ (โลกสังขาร)

๒ อ่านว่า สอง เป็นสัญลักษณ์ที่เขียนเส้นหยักจากเลขศูนย์ตัวด
ขึ้นข้างบน

เลข ๒ มีสมบัติของความมีความไม่มี ไม่ต่างจากเลข ๐ เป็นสัญลักษณ์
ของความไม่สมมาตร ไม่เท่าเทียม มีอคติ และนี่คือ สังขารของโลกสังขาร
นั่นคือ ความไม่สมมาตร ไม่เท่าเทียม เต็มไปด้วยอคติ (โลกธรรมแปด)

นักปราชญ์ตะวันออกจึงให้ระวัง ความเป็นคู่ เช่น ฟ้า/ดิน หยิน/
หยาง ชาย/หญิง ตามมาด้วยนามธรรมอีกนับไม่ถ้วน แล้วแต่จะบัญญัติขึ้น

บัญญัติมากแค่ไหน ก็ไม่อาจหนีพ้นอคติความไม่เท่าเทียมได้ มัน
เป็นเช่นนั้นเอง

เพราะมันเป็นเรื่องประโยชน์ที่แปรรูปมาเป็นบวกลบอีกมาก ที่น่าอัศจรรย์ที่สุด คือ การบัญญัติการเคลื่อนที่ของมิติเส้นตรง เกิดวิชาเรขาคณิตรวมตัวกับแคลคูลัส ซึ่งเป็นพื้นฐานของศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม เทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีออนไลน์

สรุป มิติเส้นตรงเป็นเหตุของอารยธรรมของโลกได้

ดังนั้น พระพุทธเจ้าจึงบัญญัติ อัปมัญญาสี่ คือ การแผ่ความกรุณา (เพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย) การแผ่ความเมตตา (เพื่อนร่วมชะตากรรม) การแผ่มุทิตา (เพื่อนร่วมอารยธรรม) การแผ่อุเบกขา (เพื่อนร่วมปรัชญาหรือความเชื่อ)

- อริยสงฆ์ใช้คำว่า ปล่อย วาง เช่นนี้เอง ไม่เป็นไร อยู่ที่ใจเจ้าของ ถ้าหลงโลกก็กัดตนเอง ถ้าเหนือโลกก็สบายใจเอง เช่นนี้เป็นต้น
- หรือถ้าสลัดคืนไปอยู่ที่จิตพุทธได้ ก็ไม่ต้องกังวล สนใจ ห่วงใย โลกธรรมแปด มันไม่มีค่ากับจิตพุทธอยู่แล้วเพราะมันคือเส้นผม

เพราะสังขธรรมย่อมนเลือกความยิ่งใหญ่ นิรันดร มากกว่าเลือกสิ่งเล็กๆ ที่เป็นมายา ไม่มีอยู่จริง อยู่เช่นนั้นเอง

ปริศนาธรรมของเลข ๓

๓ อ่านว่า สาม เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงว่ามีความไม่มีความไม่มี และอำนาจของความหยุด เป็นสัญลักษณ์ของความหยุดตัวเดียวเท่านั้น

- หยุดร่อนเร่ เรรวน ถ้าหากเข้าถึงไตรสิกขา ใช้ชีวิตเป็นบทเรียนของการให้ การควบคุมรักษาอารมณ์ให้กลับสู่ปกติ (ศีล) การหมั่นเติมพลังจิต พลังธรรม (ภาวนา) ผู้ใดมีไตรสิกขาเป็นแผนที่ชีวิต ก็ไม่ต้องคิดสร้างสรรค์อะไรเพิ่ม เพราะหายใจออกหรือเข้าคือการให้ การพูดคือการให้ การทำคือการให้ ถ้าวาจิตที่นำร่างกายไปทำการให้ เป็นการทำงานที่ประเสริฐสุด เมื่อคุณหนึ่งละคร ถูกเร้าและถูกกล่อมมากแค่ไหนก็กลับคืนมาสู่ความปกติ (ศีล) ได้ทุกครั้ง จะให้โอกาสตนเองเพิ่มพลังจิตและพลังธรรม
- จะหยุดแสวงหาความศักดิ์สิทธิ์ ถ้าหากเข้าถึงไตรรัตน์ (คุณของพระพุทธเจ้า คุณของพระธรรม คุณของพระสงฆ์) อำนาจของไตรรัตน์ จึงหยุดอภุชกรรมทั้งหมด ฟุ้งซ่าน ลังเล สงสัย กังวลใจ
- หยุดโปรโมทแอกชั่น (ภาพลักษณ์ภายนอก) ถ้าหากเข้าถึงไตรวิมู (กิเลส กรรม วิบาก) ชีวิตคือละครของตัวเอง

ชีวิตมนุษย์ถูกสมมติให้เปลี่ยนบทบาท นี้ นั้น โนน เดียวเป็นลูกเป็นแม่ เป็นพ่อ เป็นปู่ย่าตายาย เป็นเพื่อน เป็นเจ้านาย ฯลฯ จะเป็นอะไรอยู่ก็วนเวียนคิด พูด ทำซ้ำๆ เดิม หน้าซ้ำเปลี่ยนอิริยาบถน้อยใหญ่่วนวาย (ยืน เดิน นั่ง นอน ขยิบตา ขยับแขนขา โกลาหลทั้งวัน) ปรับเปลี่ยนอารมณ์นี้ นั้น โนน เพราะถูกเร้าและถูกกล่อมตลอดเวลา

- หยุดการเอาแต่ใจตนเอง (หลงอำนาจ หลงเหตุผล หลงเมชาติ หลงคิดว่าถูก หลงคิดว่าเจริญ) ถ้าเข้าถึงไตรลักษณ์ (อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา) ละครชีวิตมันวุ่นวาย โกลาหลจริงหนอ ถ้าเข้าถึง โลกุตระธรรมจึงจะเห็นว่า ความวุ่นวายหาที่สุดมิได้ของชีวิตเป็น เรื่องธรรมดาตัวเอง

อนัตตาธรรมจึงเป็นอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ และจะเกิดความ เห็นใจผู้ที่กำอำนาจของโลกาภิวัตน์ เขากำลังคิดว่าเขาสร้างความเจริญ แท้จริงแล้วกลับเพิ่มสมรรถนะในการหลงชีวิตให้มนุษย์ชาติ

นี่เอง ความมีอำนาจ ความร่ำรวย ความมีปัญญาทางโลก จึงเป็น ฐานของอวิชา

ปริศนาธรรมของเลข ๔

๔ อ่านว่า สี่ เป็นสัญลักษณ์ของความมีและความไม่มีของปรากฏ- การณ์นับไม่ถ้วน เป็นวิชาพีชคณิตของจิต เรียกโดยบัญญัติว่า อริยสังสี่ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) นี้คือระบบวิทยาศาสตร์ไม่ใช่โลกุตระธรรม

ความรู้วิทยาศาสตร์ที่ทดลองซ้ำได้ผลดังเดิม จะเป็น in vitro experiment เป็นการทดลองในห้องทดลอง ซึ่งต้องทำลายระบบควบคุม ตามธรรมชาติ และต้องควบคุมภายใต้เงื่อนไขของนักวิทยาศาสตร์ที่ทดลอง ความรู้วิทยาศาสตร์จึงเป็นแค่ สมมติสังจะ ที่เป็นจริงอยู่ได้ เพราะความเชื่อ ไม่ต่างจากความเชื่อของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในจิตคนโบราณ

รูปธาตุที่นักวิทยาศาสตร์ใช้ศึกษาอาจมีขนาดเล็กจิ๋วเท่ากับอะตอมของไฮโดรเจน หรือใหญ่เท่ากับโมเลกุลของดีเอ็นเอ ทั้งหลายทั้งปวงก็ยังเป็นขนาดติดลบ ถ้าเทียบกับการศึกษาดาราจักร จักรวาล

ปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้ ภายใต้เงื่อนไข คือ ทุกขสัจ ต้องรู้ว่า ตั้งอยู่ได้เพราะเงื่อนไขอะไร ระบบอะไร (วิภัชชวาทะ)

สมุทัยสัจจึงถูกสันนิษฐานตามหลังทุกขสัจ (วิภัชชวาทะ)

มีแต่นิโรธสัจเท่านั้นที่เป็นโลกุตระธาตุ

มรรคสัจเป็นศิลปะของการจัดการ มิให้ปรากฏการณ์ของทุกข์ เป็นการสุดโต่ง ๒ ทิศทาง สุดโต่งทางยอมรับ สุดโต่งทางปฏิเสธ

อริยสัจสี่ในชีวิตของมนุษย์ จึงคล้ายกับกระบวนการทดลองของวิทยาศาสตร์ (วิภัชชวาทะ) นั่นคือ ต้องบัญญัติเงื่อนไข กำหนดรูปแบบ กติกา มาตรฐานขึ้นมาเป็นตัวประเมิน อริยสัจสี่จึงเป็นสมบัติของโลกีย-ธรรม ไม่ใช่โลกุตระธรรม เช่น ปฏิจจสมุปบาท

ปฏิจจสมุปบาทในทุกขณะจิต (เร็วยิ่งกว่าแสง) จะดำรงความเป็นหนึ่งเสมอ นี่คือนิยามของธรรมชาติธรรมดาของชีวิต

มองคุณผลลัพธ์จากความเป็นหนึ่งของปฏิจจสมุปบาท เราจะไม่เคยพบใบไม้ ดอกไม้ จากต้นเดียวกัน จากกิ่งเดียวกันเหมือนกัน แค่เส้นสาย นิ้วมือของมนุษย์ ๗ พันล้านคน ความเป็นหนึ่งของปฏิจจสมุปบาทยังประกาศใจแจ้ง

นี่คือโลกุตระธรรม

ปริศนาธรรมของเลข ๕

๕ อ่านว่า ห้า เป็นสัญลักษณ์ของความมีและความไม่มีซ้อนกันสองชั้น ซึ่งควรตรงกับชั้นห้า

รูปชั้น มีลักษณะของร่างกายที่ง่ายที่สุด จนถึงร่างกายที่ซับซ้อนใหญ่โตที่สุด แต่ทุกชนิดประกอบด้วยมหาภูตรูปสี่ตรงกัน

อนุมานได้ว่า ตั้งแต่ชีวิตเซลล์เดียว ไปจนถึงสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่มีขนาดใหญ่โต เช่น ช้าง ปลาวาฬ นี่คือรูปชั้น

นามชั้น ถูกบัญญัติไว้ ๔ ประเภท คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น และวิญญาณชั้น

- เวทนาชั้น อาจมีข้อมูลมากมาย แต่จัดได้ ๓ กลุ่ม คือ เวทนาชั้นที่เป็นที่ตั้งของนันทิราคะ (ชอบ) เวทนาชั้นที่เป็นที่ตั้งของปฏิกิฆะ (ไม่ชอบ) และเวทนาชั้นที่ยังตัดสินไม่ได้ว่าจะชอบหรือไม่ชอบ

- สัญญาชั้น แบ่งเป็น ความจำที่มีข้อมูลเล็กน้อย ไปจนถึงความจำที่มีข้อมูลนับไม่ถ้วน ตามภาษาคณิตศาสตร์ คือ หน่วยความจำหนึ่งหน่วยจนถึงอินฟินิต (infinite units)

- สังขารชั้น อาจแบ่งได้สองรูปแบบ คือปรุ่่งแต่งได้สิ่งใหม่ (fission) ปรุ่่งแต่งแล้วไม่มีสมบัติของสิ่งเดิม กับปรุ่่งแต่งแล้วได้เอกลักษณ์ ภาพลักษณ์ใหม่ แต่มีสมบัติของสารตั้งต้น (fusion)

ความที่การปรุ่่งแต่งรวดเร็ว นับไม่ถ้วน ทำให้เกิด after effect ซ้อนทับกันมากมายกาล กลายเป็นภาพสามมิติดูแล้วเสมือนจริง และยุค

โลกาภิวตันยังทำได้โดยใช้เครื่องรับชมแบบสามมิติ ชมจากภาพคอมพิวเตอร์กราฟิก (ตัดต่อไม่มีเรื่องจริง) สรุปลแล้วเป็นยุคที่สรรคส์สร้างความหลอน (hallucination) อย่างไม่รู้จบ

- **วิญญาณขันธ** เป็นชื่อเรียกแทนการทำหน้าที่ของจิต การแยกประเภทของเครื่องเชื่อมต่อ ๖ ประเภท (อายตนะหกคู่)

มิติเส้นตรง (จุดตั้งต้นและจุดเป้าหมาย) เป็นสาเหตุแรกเริ่มที่ทำให้เห็นภาพมายาเป็นภาพจริง สมัยก่อนเห็นแค่พยับแดดเท่านั้น แต่ปัจจุบันโลกาภิวตันก้าวหน้า สร้างมายาซ้อนมายาจนเรื่องราวสามมิติกลายเป็น ความเจริญ ความพัฒนา และความชอบธรรมของชีวิต

ตัวอย่างภาพยนตร์เรื่อง เจมส์บอนด์ ๐๐๗ ประกอบด้วยเทคโนโลยีให้ภาพเสมือนจริงอย่างน่าอัศจรรย์

ปริศนาธรรมของเลข ๖

๖ อ่านว่า หก เป็นสัญลักษณ์ของเครื่องเชื่อมต่อ ๖ ประเภท พุทธภาษาคณิตศาสตร์ คือ มีหน่วยมิติเส้นตรง ๖ ชนิด ที่พร้อมจะร่วมกันสร้างภาพมายา จนเสมือนว่าปรากฏการณ์ตรงหน้าคือ ความจริงแท้

ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ และธรรมารมณ์ (อายตนะภายนอก) กระทบกับ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ (อายตนะภายใน) อายตนะหกคู่สร้างปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ ซึ่งรับรู้ได้โดยสัตว์หรือสิ่งมีชีวิต และสร้างสถานการณ์ต่างๆ ตามเงื่อนไขที่มนุษย์บัญญัติขึ้น พร้อม

จะสำแดงเป็นเหตุการณ์ต่างๆ เก็บเป็นประสบการณ์ของชีวิต เป็นสามสิ่งใหญ่ๆ ของความรู้

มนุษย์จะมีอคติสี่ (รัก เกลียด กลัว หลง) เป็นสัญชาตญาณอยู่แล้ว ทำให้ผู้ฉลาดพยายามสร้างปรัชญา หลักการ เพื่อให้เป็นที่ยึดถือและปฏิบัติตามด้วยความสบายใจ มนุษย์เป็นสัตว์ที่ชอบโหมความเชื่อเป็นหมู่

เช่น มีการอธิบายเรื่องพรหมลิขิต เพื่อให้โอกาสผู้เกิดในวรรณะสูง ทำหน้าที่ปกครอง สังการ และผู้ที่ช่วยแก้ไขอุปสรรค คือ พรหมณ์ ทำหน้าที่สวดมนต์อ่อนน้อมและบอกอุบายทำพิธีเอาใจพระพรหม เพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งที่ตนต้องการ ส่วนวรรณะศูทรถูกอธิบายให้ต่ำต้อย ต้องทำงานหนัก ไม่มีโอกาสพัฒนาหรือร้องขอโอกาสใดๆ เพราะเชื่อว่าเป็นกรรมของตน

อารยธรรมของมนุษย์สร้างจากอคติสี่ล้วนๆ เป็นเช่นนี้เอง

โลกาภิวัดนักก็ใช้ระบบวิทยาศาสตร์สร้างกติกาสากล มาตรฐานสากล ที่ประเทศมหาอำนาจเป็นผู้เขียนมาตรฐานขึ้น ข่มขู่ประเทศอ่อนด้อยกว่าอย่างเปิดเผย

นักมานุษยวิทยาจึงเชื่อว่า สงครามการแข่งขัน การแย่งชิง การต้องการอำนาจเพื่อครอบครองฮาเร็ม ดินแดน วัตถุข้าวของ เป็นเรื่องสัญชาตญาณของสัตว์ ไม่ยกเว้นแม้มนุษย์

ยกเว้นพระพุทธเจ้าที่พยายามหาหนทางที่จะทำลายอคติสี่ด้วยนานาอุบาย แต่เชื่อว่าทำได้ง่าย ๆ เพราะคนที่มีศรัทธาต่อการปฏิบัติตามแนวพุทธธรรม ก็มักจะข่มขู่กันด้วยธรรมวินัยที่ตนยึดไว้ สายปฏิบัติต่างๆ จึงข่มกันด้วยวิภังชวาท เป็นธรรมดา

อายตนะหกคู่จึงเป็นเหตุของความขัดแย้ง มากกว่าจะเป็นเหตุของสันติภาพ หักดิบความขัดแย้งได้เมื่อไร ก็จะทำให้อำนาจของตัวกูเมื่อนั้น ตัวกูเป็นสิ่งที่ไม่มีอยู่จริงแต่กลับยากที่สุดที่จะค้นพบ

ปริศนาธรรมของเลข ๗

๗ อ่านว่า เจ็ด นำสัญลักษณ์ของเลข ๓ มาวัดทางขึ้น เลขเจ็ดจึงเป็นปาฏิหาริย์ของเลข ๓ ที่มีและไม่มีเป็นนิรันดร

- ปาฏิหาริย์อันดับแรก คือ ความวนเวียน ๗ วัน ที่มนุษย์ทั้งโลกยอมรับว่า นี่คือการจักรของวัฒนธรรม หน้าซำยังพยายามอนุমানอิทธิพลของแต่ละวัน (อาทิตย์ จันทร์ อังคาร...) ให้เป็นไปตามอำนาจของดวงดาวและของความขลังต่างๆ คนต่างพากันเชื่อเป็นอย่างมาก
- ปาฏิหาริย์อันดับสอง คือ ความวนเวียนของความสุขความทุกข์ ความสุขความทุกข์จากธรรมชาติ เช่น ความหิว ความกระหาย ความอยากให้มีการยอมรับ ความไม่อยากเจ็บ ไม่อยากแก่ ไม่อยากตาย
- ที่มีอำนาจเปิดเผยยิ่งกว่า คือ ความอยากได้ อยากดี อยากมี อยากเป็น และไม่อยากได้ ไม่อยากมี ไม่อยากเป็น ตามบริบทของสังคมแต่ละยุคสมัย เรียกว่าโลกธรรมแปด

ปัจจุบันบุพการีส่งลูกไปฝึกฝน เพื่อเตรียมลงสนามแข่งขัน นี้ นั่น โนน จากการแข่งขันอะไรสักอย่างระดับหมู่บ้านขึ้นไประดับอำเภอ ต่อไประดับประเทศและระดับโลก

ชนิดของการแข่งขันมีนับไม่ถ้วน (infinity) เช่น การศึกษา ความงาม ความสามารถพิเศษ กีฬา บันเทิง และการคิดกติกาใหม่ๆ ขนาดทำอาหารไทยก็จะไม่ให้เหมือนเดิม

นอกจากนี้ยังมีการสร้างค่านิยม ล้อมหน้าล้อมหลังด้วยรสนิยมของแบรนด์ของสินค้า ให้คนสร้างตัวที่มีความสุขจากการเป็นเจ้าของแบรนด์ สิ่งที่เป็นสินค้าทั้งที่เป็นกามวัตถุ สมรรถนะส่วนตน ที่ดิน คิดสิ่งที่เป็นสินค้า จนแม้แต่วัฒนธรรมก็กลายเป็นสินค้าไปได้อย่างน่าอัศจรรย์

เครื่องมือเอาชนะทุกการแข่งขันคือ อิทธิบาทสี่ และที่สำคัญที่สุดคือ ระหว่างกระบวนการแข่งขันต้องใช้จิตตปัญญา (contemplation) ผู้ใดดำรงสติและวิจัยเหตุปัจจัยของการแข่งขันก็จะชนะ เพราะผู้แข่งขันล้วนมีพลังและอิทธิบาทสี่เท่าๆ กัน

โพชฌงค์เจ็ด ที่ประกอบด้วย สติ ธรรมวิจยะ วิริยะ ปีติ ปัสสัทธิ สมาธิ อุเบกขา แต่ละตัวเป็นสภาวะปรมาัตถธรรมที่จะต้องโดดเด่นเหนือคู่ต่อสู้ จึงจะได้ชัยชนะในการแข่งขันแมทช์นั้นๆ

โพชฌงค์เจ็ด จึงเป็นปาฏิหาริย์แห่งชัยชนะของทุกการแข่งขัน

ปริศนาธรรมของเลข ๘

๘ อ่านว่า แปด เป็นสัญลักษณ์ของสมรรถนะในการดับทุกข์หรือผ่านอุปสรรคทุกชนิดด้วยตนเอง

ประกอบด้วยสัมมาทิฐิและสัมมาสังกัปปะเป็นตัวนำร่อง นำอีก ๖ องค์ธรรมมาร่วมด้วยช่วยแก้ปัญหา คือ สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวิริยะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ

ถ้าหากยิ่งพยายามแก้ ปัญหายิ่งเพิ่ม อุปมาเช่น แก้ปัญหาด้วยการ กู้เงินจากแหล่งที่หนึ่งมาส่งดอกเบี้ย จนกลายเป็นหนี้สินล้นพ้นตัว เรียกว่าใช้มิจฉาทิฐิกับมิจฉาสังกัปปะเป็นตัวนำร่อง ช่วยทำให้องค์ธรรม ๖ ประการที่ดีทั้งนั้น พลอยเสียประโยชน์ไปด้วย

ถ้ายิ่งเรียน ยิ่งโง่ ยิ่งทำอะไรไม่ได้สักอย่าง น่าจะเป็นมิจฉาทิฐิ
ถ้ายิ่งทำงาน ยิ่งจน ยิ่งขาดแคลนไปเสียทุกอย่าง
น่าจะเป็นมิจฉาทิฐิ

มิจฉาทิฐิ ถูกกล่าวโดยพุทธพจน์ว่า น่ากลัวกว่าสงครามโลกรวมกับภัยพิบัติรวมกับโรคภัยร้ายแรง

สรุป

- อะไรที่น่ากลัว น่าเกรงขามที่สุด คำตอบคือ มิจฉาทิฐิ
- อะไรที่ดำรงมิจฉาทิฐิเอาไว้ คำตอบคือ ไม่มีความคิดแบบค้าย
- อะไรที่ทำให้คิดซ้ำๆ ดั่งเดิม คำตอบคือ ขาดกัลยาณมิตร
- อะไรที่ทำให้ขาดกัลยาณมิตร คำตอบคือ ตี๋ตึง ยึดมั่น ถือมั่น อดดี ทะนงตน แข่งดี

ทำไมคนจึงต้องดิ้น อดดี ทะนงตน แข่งดี ก็เพราะมีตัวผู้ที่ประกอบ ด้วยอกุศลวิบาก มีมานะทิฏฐิสูง มีอัตตานุทิฏฐิสูง

- จริยธรรมของคนไทยที่เน้นย้ำกันมาก คือ ความอ่อนน้อม ความ ถ่อมตน ความพอใจ ความไม่คิดแข่งดีเอาชนะผู้อื่น แต่มุ่งเอาชนะ ใจตนเอง
- การอธิษฐานขอสัมมาทิฏฐิ (ความเห็นชอบ) จึงเป็นสิ่งที่ควรทำ มากกว่าอธิษฐานขอสิ่งอื่น
- ส่วนสัมมาสังกัปปะ คือ ขอให้ผู้ที่เรารักจงมีความดำริชอบเกิด อย่างน้อยก็ไม่ยกตนข่มท่าน เหยียบย่ำบนความทุกข์ของผู้อื่น มองผู้อื่นเพื่อหวังความได้เปรียบทางโลกธรรมแปด เรียกว่า มิฉฉาสังกัปปะ

ถ้ามีมิฉฉัตตะแปดแทนมรรคมือองค์แปด ชีวิตจะพบความวินาศ อย่างเดียว

ปริศนาธรรมของเลข ๙

๙ อ่านว่า เก้า เป็นสัญลักษณ์ของความศักดิ์สิทธิ์ ความเป็นมงคล คล้ายนำเลข ๑ มาตัววัดขึ้น

“**ธรรมะเก้าตา**” ใครมีอยู่คืออำนาจความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิตผู้นั้น

- กลุ่มที่สร้างลักษณะของสรรพสิ่ง ได้แก่ อนิจจตา ทุกขตา อนัตตตา

- กลุ่มแห่งธรรมชาติธรรมดา
ได้แก่ อัมมัญญิตตา อัมมนิยามตา อิตฺตปัจจยตา
- กลุ่มแห่งความหลุดพ้น
ได้แก่ สุญญตา ตถตา อตัมมยตา

ความเป็นมงคลของชีวิตมีกำหนด และผลที่ได้อีกหนึ่งหมวด รวมเป็นมงคลสิบประการ

มงคลหมวดที่หนึ่ง : ฝึกให้เป็นคนดี ได้แก่การไม่คบคนพาล แต่คบบัณฑิต และบูชาคนที่ควรบูชา

มงคลหมวดที่สอง : ฝึกตนเองให้พร้อมด้วยการอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม ทำบุญมาากพอ ตั้งตนไว้ชอบ

มงคลหมวดที่สาม : ฝึกตนให้เป็นคนสร้างประโยชน์ด้วยการเป็นพหูสูต มีศิลปะ มีวินัย มีวาจาสุภาพ

มงคลหมวดที่สี่ : บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว ด้วยการบำรุงบิดามารดา บุตร ภรรยา สามี และทำางานไม่คั่งค้าง

มงคลหมวดที่ห้า : บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมด้วยการให้ทาน การประพฤติธรรม การสงเคราะห์ญาติ การทำงานที่ไม่มีโทษ

มงคลหมวดที่หก : เตรียมตัวไม่ประมาทด้วยการงดเว้นบาป ไม่เสพของเสพติด ไม่ประมาทในธรรม

มงคลหมวดที่เจ็ด : แสวงหาธรรมใส่ตน ด้วยความเคารพ ความ
อ่อนน้อมถ่อมตน ความสันโดษ ความกตัญญู
พึงธรรมตามกาล

มงคลหมวดที่แปด : แสดงธรรมเบื้องสูงด้วยความอดทน ว่าง่าย
เห็นสมณะ สนทนาธรรมตามกาล

มงคลหมวดที่เก้า : กำจัดกิเลส ด้วยการบำเพ็ญตบะ ประพฤติ
พรหมจรรย์ เห็นอริยสัจ ทำพระนิพพาน
ให้แจ้ง

ถ้าทำได้ครบจะได้มงคลสูงสุด คือ อยู่เหนือโลกธรรมแปด ไม่มีความ
โศก ไม่มีธุลีจิต มีแต่ความสุขสวัสดิ์

เมื่อชีวิตปกติ

ความสันโดษก็จะเป็นเงาตามตัว ไม่ต้องอธิษฐาน

ไม่ต้องสมทานวิรัติอะไรให้วุ่นวาย

ทำทุกอย่างตรงหน้าให้เหมาะสมที่สุด

การกิน การดื่ม อย่างพอประมาณกลับเป็นความรู้สึกถึงบุญบารมี

ต้องทำบุญมาดีจึงมีกินมีใช้ มีชีวิตอย่างสะดวกสบายเช่นนี้

ความรู้สึกอยากให้ อยากแบ่งปันจะเกิดขึ้นเอง

โดยไม่ต้องเชื่อว่า ทำเช่นนี้จะได้บุญแค่ไหนแค่นั้น

การให้เพื่อให้จะเกิดโดยอัตโนมัติ

ปณิธานสามประการ ของการเป็นพุทธทาส

ถือเป็นหลักที่พุทธบริษัทจะทำหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่โลก

- หนึ่ง พยายามเข้าถึงหัวใจศาสนาของตน เพื่อให้เกิดปฏิบัติดี ตรง มีธรรม สมควรแก่การหลุดพ้น
- สอง การช่วยกันถอนตัวออกจากอำนาจของวัตถุนิยม
- สาม ทำความเข้าใจระหว่างศาสนา เป็นสิ่งจำเป็นต้องทำ โลกนี้มีศาสนาเท่ากับชนิดของคนในโลกเพื่อให้ทุกคนอยู่อย่างสันติ ต้องพากันลดความเห็นแก่ตัว หรือเพิ่มความเห็นแก่ธรรม

นักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประสบความสำเร็จในการหลอมความเชื่อของคนต่างวัฒนธรรม ให้มาเชื่อนวัตกรรมของโลกออนไลน์

วัฒนธรรมสากลได้กลืนวัฒนธรรมท้องถิ่นแค่ให้เหลือเป็นสัญลักษณ์ของการท่องเที่ยวและบันเทิงเท่านั้น

ไม่ว่าโลกาภิวัตน์จะเก่งแค่ไหน แต่ตัวเราควรวางศรัทธาในสวากขาต-ธรรมว่า

- สามารถเป็นที่พึ่ง (กันภัยทุกชนิด)
- สามารถเป็นที่ระลึก (อบอุ่นใจ)
- น้อมมาใช้ประโยชน์ได้ (สะดวกใจ)
- ไม่ขึ้นกับเงื่อนไขเวลา (อัตโนมัติ)

- ใครๆ ก็เห็นได้ว่าจริง (ถ้าทดลอง)
- และรู้สึกตัวจริงด้วยตนเอง (ซึ่งในใจ)

นำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ ต้องลดความเห็นแก่ตัวลง และต้องเพิ่มความเห็นแก่ธรรม (เครื่องคุ้มครอง) มากขึ้น โลกจะบังเกิดสันติ เพราะมีผู้เห็นแก่ธรรมมากขึ้นเป็นตัวอย่างจริงนี้เอง ผู้ใดเห็นแก่ธรรมย่อมพึ่งตนเองได้ และเป็นแบบอย่างให้โลกพึ่งได้

จากปณิธานสามประการ ของการเป็นพุทธทาส

ใครก็อาจเป็นได้ ถ้าวางใจในพุทธศรัทธา

จากปณิธานข้อที่หนึ่ง :

พุทธบริษัทควรพยายามทำความเข้าใจแก่นของพระพุทธศาสนา และควรปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลสี่อย่าง

- หนึ่ง ควรปฏิบัติ ดี (สุปฏิปันโน)
- สอง ควรปฏิบัติ ตรง (อุชุปฏิปันโน)
- สาม ควรปฏิบัติ มีธรรม (ญายุปฏิปันโน)
- สี่ ควรปฏิบัติ สมควรแก่การหลุดพ้น (สามิฉิปฏิปันโน)

หนึ่ง จะปฏิบัติ ดี ได้ ต้องเข้าถึงโยนิโสมนสิการเชิงพุทธ โดยเฉพาะ รู้วิธีทำลมหายใจให้เป็นปัจจุบันขณะ

สอง จะปฏิบัติ ตรง ได้ ต้องรู้ทันเจตนาของตนเอง

สาม จะปฏิบัติ มีธรรม ได้ ต้องระวังอย่าหลงประเพณีพรหมณ์ มาเป็นประเพณีพุทธ (โดยเฉพาะการบวชที่แท้จริงเพื่อรักษาพระธรรมวินัย หรือเพื่อวิริยจิตใจของตนเอง) และต้องระวังอย่าใช้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อหวัง ความเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะติดสินบนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และที่สำคัญที่สุด ต้องศรัทธาว่า พระพุทธเจ้าวางแผนที่ธรรมให้ดำเนินชีวิตไว้อย่างไร ควรจำใส่ใจ นำมาปฏิบัติ และสังเกตผลที่ได้

ถ้าจำแผนทีธรรมทีพระพุททองค์ทรงวางไว้ไม่ได้ แล้วจะเรียกวามี พุททธรรมได้อย่างไร (คุณจำเขตแดนไทยไม่ได้ หลงหาของป่า หลงจับปลา ทีแผ่นดินอื่น โลกเขาก็จับใส่คุกเท่านั้น)

สี่ จะปฏิบัติ สมควรแก่การหลุดพ้น คือ ปฏิบัติธรรมสมควรธรรม มันเป็นศิลปะแห่งการดำเนินชีวิต ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว มีแต่แผนทีธรรม ให้ดำเนินไป บางครั้งอาจต้องลองผิดลองถูกเพื่อหาทางสายกลางให้ได้ ถ้าหากรู้สึกจะหลงโลกาภิวัตน์มากไป ก็หันหน้าเข้าหากาลามสูตรสิบ

อานิสงส์ของการมีธรรม

การมีธรรม อุปมาไม่ต่างจากมีเครื่องใช้ไฟฟ้าเพื่ออำนวยความสะดวก
สะดวกให้ชีวิต ตัวอย่างเช่น ต้องการได้หัวใจหรือมิตรภาพจากคนที่ต้องใช้
ใช้สังคหวัตถุธรรม เครื่องมือนี้ประกอบด้วยสี่สภาวะ

- หนึ่ง มีจิตผู้ให้
- สอง มีวาจาอันเป็นที่รัก (เพราะเห็นเขาคือเพื่อนทุกข์)
- สาม เห็นการกระทำของมนุษย์เป็นสิ่งที่ดี (ไม่ดูหมิ่นงานที่เขา
กำลังทำ)
- สี่ มีพฤติกรรมเสมอต้นเสมอปลาย

ลองใช้เครื่องมือนี้กับคนชั่วบรณตุ้ แม่ค้า ยามรับบัตร อื่นๆ โดยเฉพาะ
คนชายขอบ ถ้าเรามอบสังคหวัตถุธรรมกับเขา จะเสมือนให้พลังใจ ทำให้
เขาลุกขึ้นสู้ชีวิต เพราะเขารู้สึกได้ถึงมิตรภาพของเรา

ถ้าอยากได้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่นๆ ต้องไปอัญเชิญมาจาก
“ธรรมบุญของชีวิต” ของท่านสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต)

อานิสงส์ของพุทธธรรมจะมีอำนาจเป็นสากล ไม่ต่างจากเครื่องใช้
ไฟฟ้า แต่ต้องใช้ให้ถูกวัตต์ (๑๑๐V, ๒๒๐V)

พระพุทธศาสนาจะรุ่งเรือง ถ้าพุทธบริษัทถอดรหัสธรรมบุญของชีวิต
มาเป็นพลังธรรมสากล เป็นเครื่องพยุ่งจิตวิญญูณให้มนุษย์ทั้งโลก ไม่ต้อง
เอามาหมด แคสักครั้งหนึ่งก็เหลือจะยิ่งใหญ่แล้ว และนี่แค่พยุ่งจิตของขรรวาส
เท่านั้น ยังไม่ถึงระดับรู้ปรมาตถสภาวะธรรมเพื่อเป็นโสดาบัน

การเข้าถึงอนัตตารธรรม คือการอยู่เหนือภาษา

หลายศาสนาลงความเห็นว่า พระผู้สร้างสรรพชีวิตและสรรพธรรม
พำนักอยู่เบื้องบน

สมมติและบัญญัติเป็นเรื่องพื้นฐานที่ต้องเข้าใจ

แม้จะไม่เชื่อว่า มีพระเจ้าผู้สร้าง แต่พุทธศาสนายังได้รับการบัญญัติ
สรรพธรรม (ธรรมชาติ) ออกเป็นนิยามห้า (อตุณิยาม พีชนิยาม จิตตนิยาม
กรรมนิยาม และธรรมนิยาม)

นักวิทยาศาสตร์ก็ปฏิเสธพระเจ้าผู้สร้าง อ้างว่ามีกฎแห่งธรรมชาติ
แต่ก็ต้องบัญญัตินิยามสอง คือ สสารและพลังงาน และนิยามต่อๆ มาเรื่อยๆ
คือ สมบัติของสสารมีสองลักษณะ คือ สมบัติกายภาพ และสมบัติชีวภาพ
พลังงานแบ่งเป็น พลังงานควอนตัม และพลังงานอะตอม นอกจากนี้ก็แบ่ง
ย่อยแยกลงมาเรื่อยๆ มากมาย จนผู้เชี่ยวชาญหมายถึง ผู้เข้าถึงบัญญัติ
จุดเล็กๆ จุดหนึ่งเท่านั้น

เรียกว่าเป็นปรัชญาลดทอน วิเคราะห์ แดกกระจายไปสู่ความไม่รู้จบ
กลับที่เดิมไม่ได้ เพราะเริ่มตั้งชื่อ “รูปเป็นใหญ่ เข้าใจรูปดีแล้ว จึงจะ
เข้าใจชีวิตและจักรวาลดีด้วย”

ถามว่าบัญญัติของวิทยาศาสตร์มีประโยชน์หรือไม่

ตอบว่า ถ้าไม่มีประโยชน์คนทั้งโลกจะยอมละความเชื่อเดิม ยอม
จำนนความรู้วิทยาศาสตร์ทั้งโลก จนบัญญัติ “โลกาภิวัตน์” ขึ้นได้ละหรือ

แต่ถ้าต้องการออกไปจากสังสารทุกข์ ออกไปจากความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย ต้องเข้าถึงบัญญัติของพุทธธรรมเท่านั้น เพราะศาสนาส่วนมาก รวมวิทยาศาสตร์ต่างเชื่อเรื่องรูปหรืออัตตา หรืออาตมัน

พระพุทธเจ้าท่านบัญญัติ รูป จิต เจตสิก นิพพาน เป็นปรมัตถธรรม และถือเอานิพพานเป็นเป้าหมายที่มนุษย์ควรไปให้ถึง ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นพื้นฐาน ที่ต้องเข้าถึงบัญญัติตามที่พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้

เกือบทุกศาสนา ถือการดับทุกข์และพ้นไปจากความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตายด้วยกัน สรุปลือ นิพพานถูกบัญญัติไว้ต่างกันนั่นเอง

ความว่างหรืออำนาจของนิรันดร นักปราชญ์ส่วนมากค้นพบตรงกันหมด แต่ก็ขึ้นกับบัญญัติอีกเช่นกัน

ตัวอย่างเช่น โปรตอณะระเบิดในความว่างกลายเป็นจักรวาลของโลก และสสาร เมื่อว่างจากรูป สมบัติของธาตุในความว่างจะเป็นสมบัติบริสุทธิ์ เนื่องด้วยเหตุนี้ จึงสร้าง IC Chip กำเนิดคอมพิวเตอร์และสมาร์ตโฟน

ทุกศาสนาเชื่อว่า พระผู้เป็นเจ้าของความว่าง

พระพุทธเจ้าก็ทรงบัญญัติอำนาจของความว่าง แต่พลิกความเชื่อจากการอวดตบของพระผู้เป็นเจ้าของ มาเป็นการอวดตบของจิตมนุษย์ผู้ค้นพบญาณปัญญา โดยการใช้รูปร่างของตนเองเป็นเครื่องเชื่อมต่อกับความว่าง

เรียกว่า พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาพระองค์เดียวที่โปรโมทความประเสริฐของมนุษย์ แต่ต้องเป็นความประเสริฐโดยบัญญัติของพุทธ คือลด ละ เลิก ความโลภ ความโกรธ ความหลง จิตต้องเข้าใจความแตกต่างของวิชาซึ่งเป็นเหตุสร้างโลก และวิชาซึ่งเป็นเหตุของการอยู่เหนือโลก

อรหันตสาวกของพระพุทธศาสนาจะอ้างว่าค้นพบเอง โดยไม่อาศัยบัญญัติของพระพุทธเจ้าไม่ได้เลย

บัญญัติคือ ภาษาที่สมมติขึ้นมาสื่อสารกัน ถ้าเข้าใจบัญญัติไม่แจ่มแจ้งดี นิพพานก็พลันแปรไปคนละนิพพาน เรื่องนี้ไม่ใช่ผิดหรือถูก ไม่ใช่เรื่องของวิวาทะ เป็นเรื่องของศรัทธาโดยตรง

ถ้าศรัทธาตามกระบวนการพุทธะต้องสร้างญาณปัญญาจากไตรสิกขา จะไปสำเร็จปริญาเอกก็ไป ก็ไม่เกี่ยวกับญาณปัญญาในพุทธศาสนา เพราะเข้าถึงศาสตร์ที่บัญญัติต่างกัน

ด้วยเหตุที่ศาสนาพุทธสรุปว่า อนัตตารธรรมเป็นสิ่งทีพระพุทธเจ้าค้นพบจากการตรัสรู้ เราจึงควรรู้บัญญัติของอนัตตารธรรม ถ้าจำบัญญัติของอนัตตารธรรมไม่ได้ ก็จะมีรู้อย่างไรว่าเข้าถึงความเป็นอนัตตาด้วยญาณปัญญา

ในฐานะนักวิทยาศาสตร์ผู้ซึ่งเคยทำงานวิจัยระดับสากล กล่าวอย่างมั่นใจว่า ใครจำบัญญัติของศาสตร์นั้นๆ ไม่ได้ เขาจะเป็นทาสของศาสตร์ ไม่มีทางที่จะเข้าถึงเข้าใจในศาสตร์

ข้าพเจ้าได้เขียน “อนัตตารธรรมกับชีวิตทันสมัย” นำทุกปัจจัยของความสมัยใหม่มาชี้ให้เห็นถึงอำนาจของอนัตตารธรรมที่นำชีวิต

เรื่องของอนัตตา สุญญตา ตถาตา อตัมมยตา ท่านพุทธทาสได้นำเสนอไว้อย่างแยบคาย เรียกว่า “ธรรมะ ๙ ตา” เน้นการดับทุกข์ทั้งมวล ได้เด็ดขาด ข้าพเจ้าได้นำ “ธรรมะ ๙ ตา” มากระจายให้เห็นชัดในชีวิตที่ทันสมัย

สรุปแล้ว นิพพานของพระพุทธศาสนา มีทฤษฎีที่สามารถเข้าใจ เข้าแจ้งได้มากมาย เข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็เข้าใจถึงวิมุตติมรรคเช่นกัน

วิมุตติมรรค หมายถึง การหลุดพ้นจากทุกข์

ถ้าหลุดพ้นด้วยสมาธิ โดยข่มไว้ด้วยญาณ เรียกว่า วิกัมภณวิมุตติ

ถ้าหลุดพ้นด้วยปัญญาญาณโดยเห็นแจ้งด้วยสติปัญญาจากในภายใน เรียกว่า ตทังควิมุตติ

ทั้งสองทางเป็นเรื่องที่ดีทั้งคู่ เพราะจะได้นิพพานชิมลอง คือรู้ว่า สภาวะนิพพานของพระพุทธศาสนา มีเอกลักษณ์เช่นใด

วิมุตติมรรคยังมีอีก ๓ ประเภท

ถ้าตัดสังโยชน์ได้สิบอย่าง เรียก สมุจเฉทวิมุตติ

ถ้าออกไปจากบัญญัติทั้งหมด เรียกว่า ปฏิปัสสัทธิวิมุตติ

ถ้าสลัดคืนบัญญัติได้ทั้งหมด เรียกว่า นิสสรณวิมุตติ

ทางเข้าสู่พระนิพพานนอกจากจะเปิดกว้าง มีทางดำเนินมากมาย แต่หลักการตรงกันคือ ฆราวาสใช้ไตรสิกขา (ทาน ศีล ภาวนา) นักบวชใช้ ศีล สมาธิ ปัญญา

เมื่อเกิดปัญหา ลังเลว่าจะใช้วิมุตติมรรคของพระพุทธศาสนาหรือไม่ ก็ตรวจสอบได้โดยบัญญัติของพระพุทธเจ้าเช่นกัน

ถามว่าใครจะรู้ว่าตนเองได้วิมุตติมรรคแบบไหน คำตอบก็คือ ต้องไปศึกษาบัญญัติอยู่ดี

แต่ผลลัพธ์ตรงกัน คือ พระนิพพาน เป็นสภาวะมีอยู่ ต้องทำให้จิต ได้ตื่นรู้ และนิพพานถาวรคือ การไม่กลับคืนสู่สังสารวัฏ นั่นเอง

อนัตตานุปัสสนา

การถึงธรรมที่สอนได้ง่ายที่สุด คือ ชี้ให้เห็นความเป็นอนัตตาธรรม ในปกติชีวิต จะเดิน จะกิน จะเขียน เรียน อ่าน ซ้อมปึง ท่องเที่ยว สอบเข้า ทำงาน ฯลฯ ไม่มีอะไรที่จะเป็นอัตตา (ยกเว้นสมมติชั่วคราว)

การออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม

จะเห็นอนัตตาธรรมควบคุมกฎแห่งกรรม (กรรมของผู้มีตัวตน)

การสอนให้เห็นกฎของอนัตตาธรรมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเป็นธรรม ที่ดับทุกข์ให้กับเยาวชนที่อยู่ในยุค เลือกผู้ชนะคนเดียวจากคู่แข่งเป็นพัน เป็นหมื่น หรือเป็นแสนคน

ผู้ใดที่เข้าถึงอนัตตาธรรม

เสมือนจิตมีธรรมดับความทุกข์ระดับจักรวาล แก้ได้ทุกเรื่อง

การออกแบบกิจกรรมก็ง่ายๆ ใช้การเดินทาง การทำอาหาร การ ทำการบ้าน และอื่นๆ รอบๆ วิถีชีวิตเป็นเครื่องมือ เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็น การปล่อยผ่านข้อเท็จจริงของชีวิต (มหาศาล)

ที่ต้องปล่อยผ่านข้อเท็จจริงตรงหน้า เพราะการศึกษาเน้นย่ำระบบ วิทยาศาสตร์ที่มีคณิตศาสตร์เน้นฐานสร้างจินตนาการ

ผู้เรียนมิได้รู้เลยว่า จุดแข็งของวิทยาศาสตร์คือ การยอมรับความ ไม่แน่นอนของทฤษฎีของวิทยาศาสตร์ (กฎของไฮเซนเบิร์ก)

ถ้าของใหม่ถูกกว่า โยนของเก่าทิ้ง (ที่มาของ disposable) แต่จิตมนุษย์ทิ้งของเก่ายาก เพราะมีอนุสัยค้ำเอาไว้ (ทุกอย่างที่จิตจดไว้)

ถ้าได้เข้าถึงอนัตตารธรรม เยวชนจะทนความแปรเปลี่ยนที่ไร้เหตุผล (กรรมการยุคนี้จะใช้แต่อินเทอร์เน็ต ความรู้สึกส่วนตัวของตัวเองอย่างเดียว)

กฎของอนัตตา เป็นหัวใจของการตรัสรู้ ทะลุความเชื่อเกี่ยวกับ อดตาทุกชนิด อดตาเกิดจากความเชื่อเรื่องพรหมลิขิต พระเจ้าลิขิต กรรมลิขิต วิทยาศาสตร์ลิขิต มีเฉพาะในแก่นของพุทธธรรม เห็นได้ชัดๆ ในชีวิต โดยเฉพาะวิถีชีวิตในยุคออนไลน์

แค่สอนให้เห็นว่าทุกสิ่งที่เสพผ่าน ตา หู จมูก ลิ้น กายของเขาล้วนแล้วแต่ต้องเป็นไปตามกฎธรรมชาติที่เรียกว่า อนัตตารธรรม เป็นธรรมดา แค่นี้ก็สร้างภูมิคุ้มกันทางจิตวิญญาณให้เยวชนได้ชะงัดแล้ว

ข้าพเจ้าเคยถามใจตนเอง อนัตตารธรรมก็เห็นง่ายๆ ใต้งๆ ตรงหน้า ทำไมคนจึงไม่อยากได้ อ้อ! เพราะกลัวตกยุค ไม่มีแบรนด์ดังเป็นเครื่องยืนยันันตรของจิต เพราะโลกาภิวัดน์สามารถทำให้คุณค่าเทียมสูงกว่าคุณค่าแท้ ตัวอย่างเช่น จะให้ดาราดังสวมเสื้อผ้าเรียบ ไม่ปะ ไม่แหง ไม่ตัดต่อ ไม่ดูเซ็กซี่ ออกรายการที่วิวคงไม่ได้

ท่านพุทธทาสกล่าวว่ ยุคนี้คือยุคชาตานเรื่องอำนาจ ใครไม่ใช้ชีวิตให้พิเรน หรือไม่กล้าแสดงออกแบบการแข่งขัน “The Face” ก็ไม่ต้องหวังรวย เด่น ดัง

อนัตตารธรรมจึงอาจเหมาะกับพุทธบริษัทที่เปื้อนหน่วยการเป็นทาสของชาตาน

คือ ต้องเช็กซี ต้องเป็นแฟนคลับดาราที่เช็กซี เต็มหลุดโลก

คือ ต้องแหวกแนว ต้องเป็นแฟนคลับซีเลบที่พูดหาสาระไม่ได้

คือ ต้องแอคชั่นเก่ง ต้องเป็นแฟนคลับพีเรนเตอร์ที่หลอกให้ผู้คน
ใช้สินค้าที่ตนเองก็ไม่ใช้

คือ ต้องพูดเอาใจเก่ง ต้องเป็นแฟนคลับนักพูด ให้สู้ต่อไป อย่าทิ้ง
ความฝัน ใดๆ ที่แพ้ม่าไม่รู้ก็ครั้ง ก็ขอให้ลุกขึ้นสู้ต่อไป

แต่ไม่มีใครเลยสอนให้เข้าใจ ชีวิตคืออะไร ทำไม่ต้องถูกลากไปทำ
สิ่งที่ไร้สาระขนาดนั้น

เกิดมาชาติหนึ่ง ไม่เห็นคุณค่าของตนเอง ใช้ตนเองไม่ได้ คุณตนเอง
ไม่ได้ นับว่าเสียชาติเกิดโดยคำจำกัดความของพระพุทธศาสนา

มนุษย์หลอกทุกคนในโลกได้

แต่หลอกจิตเจ้าของไม่ได้

ยั้งนั่งสมาธิเก่งเท่าไร ข้อมูลที่ฝังใจไว้ไม่รู้ตอนไหนของชีวิตจะผุดขึ้น

ยั้งนั่งสมาธิเก่งเท่าไร ยั้งกลัวกรรมมากแค่ไหน

เพราะไม่มีความลับใดเลย ที่จิตจะเอาออกมาไม่ได้

แต่เรามักจะคิดว่ามันถูกลืมไปแล้ว

แท้จริงแล้วไม่มีอะไรที่ถูกลืม

การทำรูปนามให้บริสุทธิ์จึงเป็นเรื่องสำคัญ

สุญญตา : เก็บข้อมูลได้ไม่สิ้นสุด

สุญญตา เป็นที่เกิดดับของธรรมชาติที่เป็นโลกียธาตุ เป็นที่อยู่ของ
โลกุตรธาตุ โลกียธาตุเป็นธาตุที่มีปริมาณจำกัด เช่น แร่ธาตุเป็นทรัพยากร
ของโลกที่มีจำกัด แต่โลกุตรธาตุอยู่เหนือข้อจำกัด เหนือจินตนาการของ
มนุษย์ เป็นสิ่งมีเอง และมนุษย์มักไม่คุ้นเคยกับสิ่งที่อยู่เหนือเงื่อนไขของโลก

สุญญตา คืออะไร หาอ่านได้จาก *ธรรมโฆษณ์* ของท่านพุทธทาสภิกขุ
เถื่อนักปราชญ์ของโลกเชื่อในอำนาจของความว่างตรงกัน นักวิทยาศาสตร์
เชื่อในอำนาจของความว่าง ที่ว่างจากรูป เรียกว่า สุญญากาศ

นักวิทยาศาสตร์ได้จินตนาการถึงสุญญากาศว่ามันเป็นที่รองรับ
จักรวาล นักปราชญ์ตะวันออกเชื่อเรื่องจิต ข้อมูลของจิตบันทึกอยู่ในความ
ว่าง ถ้าหากสภาวะของรูปนามเหมาะสม ก็จะคลิกข้อมูลออกมาได้

ลองทดสอบว่าจริงหรือไม่

จงตอบคำถามก่อน แล้วค่อยอ่านคำถามถัดไป ท่านจะอัศจรรย์ใจ
และเชื่อว่าข้อมูลในชีวิตของท่านเก็บไว้ที่สุญญตา

คำถามที่หนึ่ง แปรงฟันตอนเช้าหรือยัง (ช่วยคิดก่อนตอบ)

คำถามที่สอง รับประทานอะไรเป็นอาหารเช้า (ช่วยตอบตามจริง)

คำถามที่สาม แม่ชอบทำอะไรให้ลูกรับประทานตอนเช้า

คำถามที่สี่ ขณะกินอาหารเช้าตอนเป็นเด็ก แม่จะสอนอะไร

จะเห็นว่าแต่ละคำถามบรรจุข้อมูลต่างกัน และเหตุการณ์เกิดต่าง
วาระ แต่จิตจะบอกได้ตรงข้อเท็จจริง

มนุษย์หลอกทุกคนในโลกได้ แต่หลอกจิตเจ้าของไม่ได้ ยิ่งนั่งสมาธิ
เก่งเท่าไร ข้อมูลที่ฝังใจไว้ไม่รู้ตอนไหนของชีวิตจะผุดขึ้น

ยิ่งนั่งสมาธิเก่งเท่าไร ยิ่งกลัวกรรมมากแค่นั้น เพราะไม่มีความลับ
ใดเลย ที่จิตจะเอาออกมาไม่ได้ แต่เรามักจะคิดว่ามันถูกสืมไปแล้ว แท้จริง
แล้วไม่มีอะไรที่ถูกสืม

การทำรูปนามให้บริสุทธิ์จึงเป็นเรื่องสำคัญ

การถึงธรรม

“ธรรม” หมายความว่าทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่รู้จัก ท่านพุทธทาสเคยพูดได้เป็นเล่ม แต่พุทธธรรมจะเน้นย้ำ การเกิดทุกข์และการดับทุกข์ เท่านั้น ถ้าเมื่อไร “มีธรรม” และใช้ธรรมนั้นไปหยั่งรู้ “ทุกข์และการดับทุกข์” เรียกว่า “การถึงธรรม” ตัวอย่างเช่น “กระหายน้ำ คอแห้ง เป็นทุกข์” “ดื่ม น้ำ สดชื่น ดับทุกข์” “ปวดปัสสาวะ เป็นทุกข์” “เข้าห้องน้ำ ออกมา ดับทุกข์”

ผู้ใดเห็นกระบวนการเกิดทุกข์และดับทุกข์ในชีวิตที่ไกลהל วุ่นวาย ตลอดเรียกว่า “ผู้ถึงธรรม”

แต่มนุษย์ยุคนี้ถูกสอนให้เข้าระบบวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และถูกสอนให้ดับทุกข์โดยใช้วัตถุ ยิ่งพัฒนาที่ยิ่งคุ้นเคยกับการดับทุกข์ โดยกามวัตถุ มากมายจนหัวเราะเยาะกับปรากฏการณ์ตรงหน้าที่ง่าย ๆ

อ้างว่า ยุคนี้เป็นยุคของคนมีบาร์มีน้อย ไม่อาจบรรลุธรรมได้ง่าย ปัญหาโลกแตกหมายถึง หาทางออกไม่ได้ ไม่รู้จะเริ่มที่ใครดี เริ่มอย่างไร ก็ถูกอ้างว่าไร้ความยุติธรรม แก้ง่ายไปก็ไร้รสนิยม ฯลฯ

การปฏิบัติธรรมตามรูปแบบจึงเริ่มเมื่อ ๓๐ ปี ก่อนนั้นใครรวมพลเมืองนั่งสมาธิ เจอข้อหาคอมมิวนิสต์แน่นอน

เกจิอาจารย์ทั้งนั้นท่านก็เห็นทุกข์ จากการกิน การขับถ่าย และการเปลี่ยนอริยาบถ เหมือนที่เราเห็นนี่เอง

แต่เห็นด้วยจิตวิสุทธิ ไม่มีปมด้ายยุ่งของโลกาภิวัตน์มาขวางไว้

การมีข้อวัตรแปลกๆ เพื่อวิริตตนเอง เพื่อให้ทุกข์ที่เกิดจากการมีข้อวัตร มีกำลังเกินหน้าอนุสัยที่สะสมไว้จากการเป็นทาสโลกาภิวัตน์

นักศึกษาวิทยาลัยแมซีให้เรียนฟรี แต่บังคับให้สวดมนต์และถือศีล ด้วยเหตุนี้จึงหาผู้เรียนไม่ได้ เพราะกตีกาเหล่านั้นขวางเสรีภาพของเขา มากไป ปัญหาเหล่านี้เป็นเรื่องธรรมดา

จะสอนให้เป็นคนดี รักรบุญ กลัวบาป เกรงว่าเป็นยาแรงไม่พอ ต้องสอนโดยใช้ศีลธรรมที่เป็นสวากขาตธรรม อันพระพุทธเจ้าทำทนายว่า เหนือกาลเวลา เหนือความเสื่อมและความเจริญทุกชนิด ต้องเป็น “ธรรมเหนือโลก” เท่านั้น จึงจะฝ่าอนุสัยของมนุษย์ยุคนี้ได้ และการสอนเช่นนี้ถ้ามีจริงก็คือการถึงธรรม (ใช้ธรรมเป็นเครื่องดับทุกข์)

“ตรงนี้ยังห่างไกลกับการบรรลุธรรม”

ความบริสุทธิ์ (วิสุทธิ) เจ็ด

มนุษย์ สงคราม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นสามเหตุที่ประกอบกันเป็นปัจจัยสร้างอารยธรรม จนถึงระดับโลกาภิวัตน์

ประวัติศาสตร์ของมหาอำนาจล้วนมีเบื้องหลังอยู่ที่การถลุงแร่ให้บริสุทธิ์ ใครทำได้ก่อนก็เป็นมหาอำนาจครองโลกได้ก่อน

สงครามการแย่งอำนาจ เพื่อประโยชน์อันพึงประสงค์ เป็นเรื่องธรรมดาของสัตว์โลก ที่แปลกแหวกแนวก็คือพุทธพจน์ที่กล่าวว่ายกย่องสงครามในใจของมนุษย์ที่ต่อสู้ระหว่างดีกับชั่ว มีดกับสว่านว่า ยิ่งใหญ่กว่าสงครามชิงอำนาจจากภายนอก

ความลับของการถลุงแร่ที่ใช้มาก เช่น เหล็ก อะลูมิเนียม ทองพลูโทเนียม (ใช้ในเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู) และซิลิคอน (ในคอมพิวเตอร์) เป็นเรื่องที่สร้างทั้งอำนาจและความยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์

ที่สำคัญที่เปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับชีวิตที่มีคุณภาพคือ การแยกและสังเคราะห์สารอินทรีย์ให้บริสุทธิ์ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในอาหารเสริม ไบโตามีน ฮอร์โมน ยารักษาโรค เครื่องสำอาง และที่แวดล้อมอยู่ในชีวิตคือ โพลีเมอร์ (รู้จักกันในนามว่า พลาสติก)

แต่ถึงกระนั้น ความลับที่ยิ่งใหญ่ถ้าเป็นเหตุของการครองอำนาจ มิใช่อยู่ที่การทำโมเลกุลให้บริสุทธิ์ หรือการแยกเซลล์ให้บริสุทธิ์เพื่อทำ tissue culture และ genetic engineering

แต่กลับเป็นความลับในการทำสัญญาภาค (ความว่าง) ความว่างของนักวิทยาศาสตร์ ได้นิยามว่า ว่างจากรูปธาตุ แรกสุดทำให้สร้างหลอดสัญญาภาค เริ่มต้นมหากาพย์แห่งเทคโนโลยี แต่ปัจจุบันไม่ได้เน้นย้ำความร่ำรวยในการสร้างคอมพิวเตอร์ แต่เน้นย้ำที่การใช้ประโยชน์จาก soft ware ของคอมพิวเตอร์

จำได้ไหม โทรศัพท์ติดตัวเครื่องแรกราคาแสนกว่าบาท แต่ยุคนี้สมาร์โฟนที่มีฟังก์ชันมากมายที่มนุษย์ติดจมอยู่ เป็นเครื่องมือแถมฟรีขอให้เป็นลูกค้าใช้สัญญาณของตนก็พอใจแล้ว

การทำรูปนามให้บริสุทธิ์เป็นเรื่องมีมาหลายพันปีแล้ว (ผู้คิดทำคือโยคี)

แต่ความลับที่สุดก็คือ การทำจิตให้ว่าง ใช้ชีวิตโดยความเป็นของว่าง คือ การตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

แท้จริงต้องกล่าวว่า ประวัติศาสตร์การเรืองอำนาจของโลกาภิวัตน์ ก็ทำซ้ำกับการบรรลุนิพพานของพระพุทธเจ้า เพราะเกิดมาก่อน ๒,๕๐๐ ปี

วิสุทธิเจ็ด ความบริสุทธิ์ที่ต้องมีก่อนการบรรลุนิพพาน

๑. **ศีลวิสุทธิ** คือความหมัดจดแห่งความประพฤติ ซึ่งก็คือการปฏิบัติดี และ การมีธรรม
๒. **จิตตวิสุทธิ** คือความหมัดจดแห่งการตั้งมั่น นั่นก็คือ การมีเจตนาที่จะฝ่าอุปสรรคเช่นนิเวศน์ห้า เพื่อให้ได้เอกัคคตา ซึ่งก็คือ การรู้ทันเจตนาของตนเอง

๓. **ทิวฐิวิสุทธิ** คือความเข้าใจรูปนามตามความเป็นจริง นั่นก็คือ เห็นสิ่งทั้งหลายทั้งปวงเป็นอนัตตา หรือ **การถึงธรรม**
๔. **กังขาวิตรณวิสุทธิ** คือ ความหมดจดแห่งการข้ามพ้นเครื่อง สงสัย ถ้าพ้นข้อสงสัยก็คือ **ธรรมเหนือโลก** (เหนือความเป็นคู่)
๕. **มัคคามัคคญาณทัสสนวิสุทธิ** คือ ความหมดจดที่จะรู้ว่า ทาง หรือไม่ใช่ทาง (รู้วิธีสร้างสมдукกาย-จิต) ซึ่งแต่ละคนไม่เหมือนกัน
๖. **ปฏิบัติญาณทัสสนวิสุทธิ** คือ ความหมดจดในญาณ หรือการ เห็นตามความเป็นจริง **แยกโลกียธรรมจากโลกุตระธรรม**
๗. **ญาณทัสสนวิสุทธิ** ความหมดจดแห่งญาณทัสสนะ (การบรรลุ ธรรม) คือ **ความรู้ในอริยมรรค หรือมรรคญาณ**

ข้าพเจ้าเชื่อว่า ปฏิบัติญาณทัสสนวิสุทธิแยกได้ ๓ ประเภท
หนึ่ง ตัดกิเลส เรียกว่า สมุจเฉทวิมุตติ
สอง สงบรำงับจากเครื่องข้องทั้งปวง เรียกว่า ปฏิปัสสทธิวิมุตติ
สาม สลัดคตินรูปนามทั้งปวง เรียกว่า นิสสรณวิมุตติ

การได้วิมุตติต่างๆ อาจทำให้เกิด อริยมรรคชั่วคราว เรียกว่า
วิกขัมภณวิมุตติ หรือ ตัทธังควิมุตติ

ดังนั้น ถ้าได้ตัทธังควิมุตติบ่อยๆ คือ เห็นความดับทุกข์ในทุกข์ นำ
มาซึ่งการจะได้นิพพานถาวร

การปฏิบัติตัวอย่างเพื่อผลตัวอย่าง

- หนึ่ง การปฏิบัติ ดี (สุปฏิปันโน)
- สอง การปฏิบัติ ตรง (อุชุปฏิปันโน)
- สาม การปฏิบัติ มีธรรม (ญายปฏิปันโน)
- สี่ การปฏิบัติ สมควรธรรม (สามิจิปฏิปันโน)

เมื่อมีการปฏิบัติธรรมสมควรธรรม จะเกิดการถึงธรรม และการบรรลุธรรม หรือ การมีสันติธรรม

การถึงธรรม หมายถึง การถึงสภาวะทุกข์และสภาวะดับทุกข์ด้วยวิปัสสนาปัญญา ซึ่งมีหลากหลาย เช่น ถึงอนัตตานุปัสสนา ถึงสุญญตา ตถตา อตัมมยตา เป็นต้น

การบรรลุธรรม หมายถึง สภาวะแห่งความว่าง เช่น ว่างจากการปรุงแต่ง (สมุจเฉทวิมุตติ) ว่างจากการยึดถือ (ปฏิปัสสัทธิวิมุตติ) ว่างจากการติดอยู่ในบัญญัติของโลก (นิสสรณวิมุตติ)

การมีสันติธรรม หมายถึง รู้แจ้งแทงตลอดความเป็นโลกสังขาร รู้แจ้งแทงตลอดความเป็นโลกหมู่สัตว์ รู้แจ้งแทงตลอดความเป็นโลกมายา

วิธีการบรรลุธรรม มี ๓ กระบวนการ

๑. สุญญตวิโมกข์ หลุดพ้นเพราะเห็นอนัตตานุปัสสนา (ความว่าง)
๒. อนิมิตตวิโมกข์ หลุดพ้นเพราะเห็นอนิจจานุปัสสนา
๓. อัปปลิหิตวิโมกข์ หลุดพ้นเพราะเห็นทุกข์ ถอนปรารภณาได้

อานิสงส์ของการบรรลุธรรม

เถรวาทกล่าวว่า ได้บุคคล ๘ จำพวก

โสดาปัตติมรรค

โสดาปัตติผล

สกทาคามีมรรค

สกทาคามีผล

อนาคามีมรรค

อนาคามีผล

อรหัตตมรรค

อรหัตตผล

มหายานกล่าวว่า ได้บุคคลสุญญตา และธรรมสุญญตา

จะอย่างไรก็เป็นวิสุทธิบุคคลเหมือนกัน

ผู้ได้แล้วจึงไม่เถียงกัน

ถ้ายังเถียงกันแสดงว่ายังไม่ได้

เอกลักษณ์ของพระโสดาบัน (ผู้เที่ยงต่อการดับทุกข์)

- (หนึ่ง) จะสิ้นสงสัยในความหมายของชีวิตของตนเอง ถ้ายังต้องการความสำเร็จจะเี่ยงอย่างไร แสดงว่าถ้ายังไม่สิ้นสงสัย ชีวิตก็ยังคงต้องถูกระทบและกระเทือนจากโลกธรรมแปด
- (สอง) ชีวิตของพระโสดาบัน คือ ผู้รู้ทัน เข้าใจ รู้แจ้งปัจจุบันขณะ รู้ลักษณะใดขึ้นกับกำลังปัญญา โดยหลักการจะมีเครื่องอยู่ของจิต คือ
๑. อยู่กับผู้อื่นด้วยบุญกิริยาวัตรสุสึบ
  ๒. อยู่กับกิจส่วนตัวด้วยโลกียกุศล (ประโยชน์สูง ประหยัดสุด)
  ๓. อยู่กับวิภวาทการณ์ (ถูกระชากกระแทกอารมณ์ฉับพลัน) ต้องสุดลมหายใจลึก หดกลางท้อง ยึดลมหายใจให้กระจายทั่วรูปนาม (สัมปชัญญะ) เป่าลมหายใจออกทางปาก
- (สาม) ทำทุกกิจกรรมที่เป็นหน้าที่ของชีวิตให้เสร็จทีละอย่าง อย่าสร้างนิสัยทิ้งค้างสิ่งใดไว้ เพื่อให้การทำทุกหน้าที่เป็นมงคลที่สุด เช่น กินข้าว (ล้างจาน) ซักผ้า (เก็บทุกอย่างให้เข้าที่) ฯลฯ

พระพุทธเจ้าก็ทรงบัญญัติอำนาจของความว่าง

แต่พลิกความเชื่อจากการอวดตารของพระผู้เป็นเจ้าของ
มาเป็นการอวดตารของจิตมนุษย์ผู้ค้นพบญาณปัญญา
โดยการใช้รูปนามของตนเองเป็นเครื่องเชื่อมต่อกับความว่าง

เรียกว่า พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาพระองค์เดียว

ที่โปรโมทความประเสริฐของมนุษย์

แต่ต้องเป็นความประเสริฐโดยบัญญัติของพุทธ

คือ ลด ละ เลิก ความโลภ ความโกรธ ความหลง

จิตต้องเข้าใจความแตกต่างของอวิชชา ซึ่งเป็นเหตุสร้างโลก

และวิชชาซึ่งเป็นเหตุของการอยู่เหนือโลก

ภาคผนวก

รายชื่อหนังสือธรรมะ โดย : สิริวิรุณ

๑. สะท้อนคิด ชีวิตทันสมัย

มูลนิธิเผยแผ่ชีวิตประเสริฐ พ.ศ. ๒๕๔๐ หน้า ๑๕๙ หน้า

หนังสือเล่มนี้ นำโยนิโสมนสิการหรือความคิดแบบกายเชิงพุทธ ๑๐ แนวคิด มาใช้เป็นบรรทัดฐานวิเคราะห์ชีวิตที่ทันสมัยของยุคโลกาภิวัตน์ จุดประสงค์เพื่อให้เข้าใจว่า แนวคิดแบบกายของพุทธมีลักษณะอย่างไร

สำหรับปัญญาจากการทำภาวนา ทำให้ข้าพเจ้าลงความเห็นว่าเป็นแนวคิดแบบกายเชิงพุทธนั้นเป็นเรื่องใหม่ ประชาชนตะวันตกยังไม่ได้มองโลกแง่นี้เลย น่าที่คนไทยจะมองเห็นว่า แนวคิดแบบกายของพุทธธรรมล้ำเลิศจริงๆ มีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาชีวิตอย่างหาประมาณมิได้

๒. อริยสังขลิต์เหลี่ยม

สำนักพิมพ์เลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๔๐ หน้า ๒๔๐ หน้า

อริยสังขลิต์ที่คนไทยมักจะจำได้เจเนใจว่า นี่คือการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าจริงๆ แล้วอริยสังขลิต์มีได้ถึง ๑๐ นัย ทุกนัยดับทุกข์ได้ถึงวิมุตติมรรคทั้งสิ้น

เมื่ออ่านพบว่าอริยสังขลิต์มีได้ถึงสิบนัยจาก “วิมุตติมรรค” พระอุปติสสะเถระ แปลเป็นไทยโดยพระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธัมมจิตโต) ข้าพเจ้าจึงถึงบางอ้อว่า มินาเล่าการปฏิบัติภาวนาของนักปฏิบัติจึงมีได้หลายนัย เสมือนประตูทางเข้าสู่วิมุตติมรรคมีถึงสิบทาง

หนังสือเล่มนี้เป็นการขยายแนวคิดแบบคายนเชิงพุทธว่าด้วย “อริยสัจสี่” วิเคราะห์ออกเป็นสิบ নয় โดยวิเคราะห์ให้เข้ากับหลักการของพฤติกรรมศาสตร์ของนักจิตวิทยา

จริงๆ แล้วหนังสือเล่มนี้เป็นการสังเคราะห์อริยสัจสี่ในระดับหลักการวิจัยของโลกสากล ผู้ที่เป็นนักวิจัยสากลน่าจะทิ้งในหลักการ หลังเขียนเสร็จแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกว่าได้นำแก่นแท้ของหลักการวิจัยของโลกมาเปิดเผยในแง่ของอริยสัจสี่

การวิจัยทุกอย่างในโลกมีหลักพื้นฐานเท่าที่แสดงไว้ในอริยสัจสี่สิบเหลี่ยมเท่านั้น แก่นธรรมของพุทธธรรมก็ได้มีหลักการมากมายอะไร แก่นวิชาการของวิทยาศาสตร์ก็มีหลักการที่เสนอได้ง่ายๆ ตรงๆ เช่นเดียวกัน ความรู้ทุกชนิดถ้าเข้าถึงแก่นแท้จะพบกับความเรียบง่ายธรรมดาเท่านั้น

๓. อะเมซิง ปริมัตถธรรม

ธรรมทานมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๔๒ หน้า ๒๑๘ หน้า

โดยสาระสำคัญ ต้องการจะอธิบาย “ธรรมะเก้าตา” ที่เสนอโดยท่านพุทธทาสภิกขุแห่งสวนโมกขพลาราม ว่าธรรมะแต่ละตัวในธรรมะเก้าตานี้ แนบชิดอยู่ในวิถีชีวิตของเราอย่างไร

เป็นการเขียนธรรมที่เป็นโลกในแง่ของการดับทุกข์ เช่น น้ำดับไฟ เชื้อนดินกันน้ำ สารเคมีดับไฟ จะเห็นว่าธรรมที่ดับทุกข์ต่างเป็นธรรมะรอบตัวที่ใช้แก้ไขอันตรายเฉพาะหน้า หนังสือเล่มนี้เริ่มชี้ชวนให้เห็นว่า การดับทุกข์ด้วยการมองอย่างแบบคายนเชิงพุทธเป็นอย่างไร

ข้าพเจ้าคิดว่าได้พยายามโยงสภาวะความเป็นโลกและเหนือโลกให้เข้ามาอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยการใช้ธรรมะแก้ตาเป็นเครื่องเชื่อมต่อเป็นการเขียนให้เห็นโลกุตรธรรมในแง่ของโลกธรรมรอบตัว

๔. ปาฏิหาริย์ของความถูกต้อง

ธรรมทานมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๕๓ หน้า ๒๘๓ หน้า

หนังสือเล่มนี้ได้สรุปแก่นแท้ของกุศลวิบาก ที่ถ้าผู้ใดทำกุศลให้ถึงพร้อม วิบากหรือผลลัพธ์ที่จะได้รับจะเป็นปาฏิหาริย์ที่คนไม่อาจทำนายหรือพรรณนาให้ครบกระบวนความได้

เช่นเดียวกับปาฏิหาริย์ของพุทธบารมีที่เหนือคำพรรณนา

เช่นเดียวกับปาฏิหาริย์ของพระภัทรมหาราช ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ของปวงชนชาวไทย

ภาพคนไทยนับไม่ถ้วนมาแซ่ซ้องถวายพระพรในวันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นภาพที่ชาวต่างชาติอาจเข้าใจไม่ได้ ภาพที่ปรากฏจากสื่อทั่วไป คือ บางคนนั่งภาวนา บางคนนั่งสวดมนต์ บางคนคงอ่อนวอนขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ฯลฯ คนที่มาชุมนุมเหล่านั้น มองไม่เห็นพระพักตร์ของในหลวงเพราะยืนไกลเกิน แต่ทุกหัวใจหลอมรวมแสดงความจงรักภักดีที่มีต่อพระองค์ท่าน

นี่คือปาฏิหาริย์ของความถูกต้อง ที่เกินการพรรณนาของภาษา

หนังสือเล่มนี้วิเคราะห์ให้เข้าใจแจ่มแจ้ง กุศลวิบากที่จะมีในผู้ที่สร้างกุศลบารมีอย่างต่อเนื่องยาวนาน จะมีลักษณะอย่างไร และเพราะอะไร อริยทรัพย์จึงบังเกิดขึ้นได้

คิดว่าได้นำอริยทรัพย์อันเป็นนามธรรม มาตีแผ่ให้เป็นสัญลักษณ์แบบเดียวกับนักวิทยาศาสตร์ตีแผ่ความจริงของธรรมชาติ ในแง่สูตรหรือสมการ ซึ่งเป็นสาระของวิทยาศาสตร์ที่ใช้เรียนใช้สอนกันในวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานทุกระดับชั้นเรียน

ข้าพเจ้าได้นำเสนอการมองอริยทรัพย์ในภาพลักษณ์ของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ถ้าอ่านหนังสือเล่มนี้ด้วยใจเปิดกว้าง น่าจะเห็นความงามของพุทธธรรมได้ด้วยตนเอง

ข้าพเจ้าได้พยายามนำผลกรรม วิเคราะห์ในแนวความคิดเชิงพุทธมานำเสนอในรูปลักษณะของโลก หวังว่าน่าจะมีคนไทยใจกว้างมองเห็นความงดงามของการนำเสนอพุทธธรรมในแนวนี้

น่าเสียดายที่คนไทยไม่ใส่ใจความงดงามของการนำเสนอหลักของพุทธธรรมในแนวนี้

คิดว่าถ้าเป็นของจริงแท้ สัจธรรมในหนังสือเล่มนี้จะอยู่ยงคงกระพัน รอนคนไทยใจนักวิชาการมองเห็นค่า นำไปปรับใช้เพื่อให้พุทธธรรมเป็นประโยชน์สูงสุดของโลก

ของแท้ต้องทนทานการพิสูจน์ได้เสมอ

เพราะมีสมบัติเหนือกาลเทศะนั้นเอง

๕. อิทัปปัจจยตา อำนาจสูงสุดของธรรมชาติ

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๖ หน้า ๓๖๐ หน้า

เมื่อสามารถแยกแนวความคิดแยกกายระหว่างวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ออกจากกัน ผลลัพธ์ก็คือ สามารถแยกความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจของศาสตร์ออกจากกันได้ด้วย

วิทยาศาสตร์มองอะไรเป็น “พลังงาน” และแบ่งชนิดของพลังงานเป็นพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้า (รวมพลังนิวเคลียร์) พลังงานความร้อน พลังโน้มถ่วงของโลก สำหรับชีวิตก็เชื่อในพลังงาน ATP เป็นต้น

พุทธศาสตร์มองอะไรเป็นอำนาจของเหตุปัจจัย และแบ่งชนิดของอำนาจนี้เป็นสองประเภทใหญ่ คือ อิทัปปัจจยตา อำนาจที่ผลักดันความเป็นโลกและเหนือโลก (เหนือสมมติบัญญัติ เหนือกาลเทศะ เหนือความเชื่อ ความไม่เชื่อ เหนือความรู้ความไม่รู้) และอำนาจของปัจเจกสมุปปาทที่ผลักดันปรากฏการณ์ภายในจิตมนุษย์ให้รู้สึกทุกข์ และไม่ทุกข์ด้วยอาการต่างๆ อำนาจอิทัปปัจจยตายังแบ่งเป็นอำนาจของไตรลักษณ์ อำนาจของอริยสัจสี่ อำนาจของกรรม และอื่นๆ อีก อำนาจแต่ละอย่างให้ผลลัพธ์ต่างกัน เป็นบวกและลบตามกำลังปัญญา

การเข้าถึงอำนาจของอิทัปปัจจยตา นอกจากจะต้องแยกความคิดออกจากความจำแล้ว ยังต้องแยกว่าเป็นความจำอย่างใดในนิยามของพุทธศาสตร์ เช่น จำว่านี่คือ อายุตนะ (หก) ชั้น (ห้า) และธาตุ (สี่) ต้องเข้าใจองค์ประกอบทั้งหมด และรู้ว่านี่คือบัญญัติ แยกสภาวะต่างๆ ของบัญญัติเหล่านั้นได้ จึงจะยอมรับว่าสิ่งดังกล่าวมีจริง

สิ่งมีจริงและสิ่งมีเอง เป็นคนละเรื่องกัน

อิทัปปัจจยตาเป็นสิ่งมีเอง กว่าจะพบว่าอำนาจนี้เป็นอย่างไร ต้องแยกสิ่งมีจริงออกไปจนหมด ภาษาพูดคือต้องนั่งภาวนาจนจิตอยู่เหนือความจำทั้งหมด

จิตจึงจะเข้าถึงอำนาจที่มีเองนี้ด้วยตนเอง

หลังจากหยั่งเห็นอำนาจอิทัปปัจจยตาที่มีเองแล้ว เมื่อกลับมาสู่สภาวะธรรมดาของโลก โลกทัศน์ทุกอย่างเปลี่ยนหมดชุด เสมือนเปลี่ยนซอฟต์แวร์ของจิตทั้งหมด

มองเห็นอำนาจของเหตุปัจจัยผลภักกระแสนี้ชัดอยู่เป็นขณะ ได้เห็นได้ยิน ได้ฟังปัจจัยต่างๆ เป็นขณะโดยอัตโนมัติ

การเขียนอิทัปปัจจยตาจึงยากมาก

การอ่านเอาความยิ่งยากกว่า หนังสือเล่มนี้คงเป็นประวัติศาสตร์ที่รวมการอ่านไม่รู้เรื่อง หรืออ่านแล้วไม่ได้เรื่องจำนวนมาก

สำหรับข้าพเจ้าแล้วโล่งใจหลังจากเขียนสำเร็จแล้ว คล้ายสาบปมด้ายยุ่งออกจากจิตไปมาก

อิตตาของข้าพเจ้าที่ชอบนามธรรมยากๆ ได้อาหารโอชารับประทานเรียบร้อย คือได้เข้าถึงว่า อิทัปปัจจยตาเป็นความธรรมดาอย่างนี้ๆ

การอ่อนน้อมถ่อมตนอย่างแท้จริงจึงบังเกิดขึ้น ข้าพเจ้าเริ่มใช้ชีวิตแบบธรรมดาติดดิน และรู้สึกถึงความธรรมดาคือความยิ่งใหญ่ที่สุด

๖. อนัตตากับชีวิตทันสมัย

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๗ หน้า ๓๐๔ หน้า

“ผู้ใดเห็นอนัตตา ผู้นั้นเห็นเราตถาคต
ผู้ใดเห็นเราตถาคต ผู้นั้นเห็นอนัตตา”

ในหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้านำกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อโลกทัศน์แห่งความนำสมัยมาวิเคราะห์กับหลักอนัตตาของพระพุทธเจ้า บางคนอ่านแล้วก็เข้าใจอนัตตาแบบจินตมยปัญญา สามารถปล่อยวางเรื่องต่างๆ ที่ไม่เคยปล่อยวางได้

ในเล่มได้นำเสนอ อนัตตากับวิถีชีวิต อนัตตากับการเดินทาง อนัตตากับการอ่าน การเขียน การกินอาหารเชิงูมิ การซื้อของในห้างสรรพสินค้า การบริหารจัดการแบบทันสมัย และอนัตตากับการเซ็นชื่อในพันธสัญญาทุกรูปแบบ

ได้ชี้ชวนให้เห็นความจริงว่า เพราะอนัตตาแท้ๆ กรรมที่เป็นปัจจุบันธรรมจึงสร้างมิฉนาคิฏฐิ ทำให้คนไม่กลัวความทุกข์ กระโจนเข้าหาทุกข์ไม่ต่างจากแมงเม่าบินเข้ากองไฟ

๗. คิดให้เป็น เตียวเห็นเอง

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๘ หน้า ๒๔๐ หน้า

“เด็ดดอกไม้ดอกเดียว สะเทือนทั่วจักรวาล”

สำนวนเหมือนกวี อ่านแล้วราวไร้แก่นสาร แท้ที่จริงหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างเกิดดับในสิ่งมีเอง ภาษาพูดเรียกอมตธรรมหรือโลกุตระธรรม

นักวิทยาศาสตร์และนักปราชญ์ตะวันออกต่างเข้าถึงสิ่งมีเอง แต่
ทว่าบัญญัติและใช้ประโยชน์จากสิ่งมีเองคนละแนว

นักปราชญ์ตะวันออกรวมพระพุทธเจ้า ต้องการให้พุทธบริษัทใช้สิ่ง
มีเองเป็นที่พึ่งของทุกคนที่อยู่ในโลกของความผันแปร เพื่อให้อยู่ได้ในโลก
ด้วยการถูกโลกที่มั่งน่อยที่สุด

นักวิทยาศาสตร์ใช้สิ่งมีเองสร้างความพอใจให้มนุษย์ในโลก ในรูป
ของโทรศัพท์มือถือที่รวมเครื่องล่อต่างๆ มากมาย ประโยชน์มีอยู่แต่ถูก
ใช้น้อย ส่วนมากจะใช้สิ่งมีเองในทางเพิ่มต้นหาและอุปาทาน

ไม่ใช่ความผิดของนักวิทยาศาสตร์ แต่ทว่าเป็นชะตากรรมของโลก
ที่ไม่มีใครเห็นโทษภัยของสิ่งประดิษฐ์เหล่านั้นตรงตามจริงที่มันเป็น กลับ
ชักชวนกันพูดในแง่เป็นประโยชน์เท่านั้น

หนังสือเล่มนี้ จึงพยายามเขียนให้ใช้ความคิดและความรู้เชิงกุศล
เพื่อเข้าไปสร้างดุลยภาพแห่งชีวิต

สาระภายในเล่ม ชี้ชวนให้สำนึกถึงดุลยภาพของความรู้และความคิด
ในแง่ของวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ พยายามจะถ่ายทอดประสบการณ์
มองโลกในแง่พุทธศาสตร์ว่าแตกต่างอย่างไรกับวิทยาศาสตร์

อรรถธรรมที่ดำเนินเรื่องเป็นนามธรรมล้วนๆ เหมือนที่คนปัจจุบัน
ชอบลงทุนหุ้นบุญ หรือสร้างมิตรภาพผ่านอินเทอร์เน็ต หรือทำกิจกรรมต่างๆ
ผ่านโทรศัพท์มือถือหรือคอมพิวเตอร์

มีหลายคนบอกว่า หนังสือเล่มนี้อ่านแล้วเข้าใจง่ายกว่าทุกเล่ม

สำหรับข้าพเจ้าแล้ว สาระในหนังสือเล่มนี้คือการชี้ชวนให้รู้จักปรับ

ความคิดภายใน เพื่อให้ปรับเปลี่ยนความคิดทำร้ายทำลายตนเองให้มีน้อยลง หรือเพื่อให้รู้จักวิธีใช้ความคิดหักล้างความคิด หรือวิธีคิดให้เพิ่มสุขลดทุกข์

อุปมาสาระของหนังสือเล่มนี้ดูจะเป็นยาหม่อง ยาอม ยาหอมทางความคิดหรือเป็นสมุนไพรทางความคิด ช่วยเพิ่มภูมิต้านทานทางจิตได้ดี

๘. คิดให้ถูก ทุกข์ดับได้ ด้วยอุปนิสธรรม

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๘ หน้า ๒๐๘ หน้า

หนังสือเล่มนี้ได้นำ “ธรรมโฆษณ์” ของท่านพุทธทาสภิกขุมาเรียบเรียงในแนวความคิดของ *อุปนิสธรรม* และใช้ความเข้าใจของตนเองเป็นตัวสาคิตหรือนำเรื่อง

เป็นเสมือนการนำเที่ยวทางอารมณ์จิตของมนุษย์ ที่มีอยู่ในจิตของทุกคนที่เป็นมนุษย์ เป็นแก่นแท้ของพุทธธรรม เป็นหัวใจของการตรัสรู้ เป็นความยิ่งใหญ่ของการนิรันดร์ที่ไม่มีสิ่งใดยิ่งใหญ่กว่า

หนังสือเล่มนี้เป็นสัจธรรม จะไม่มีวันตาย และจะเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติอย่างหาที่สุดมิได้

ข้าพเจ้ามิได้พูดอวดดีเพื่อยกย่องตนเอง แต่เป็นการประกาศสัจธรรมของพระสัมพันธูปัญญาของพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ในรูปแบบเป็นภาษาร่วมสมัย

เป็นหนังสือที่ดีที่สุดของการเรียบเรียงธรรมจาก “ธรรมโฆษณ์” ของท่านพุทธทาสภิกขุ ที่ข้าพเจ้าเคยเขียนผ่านมา

๙. อุปสมานุสติ นิพพานที่นี้และเตี้ยวนี่

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๘ หน้า ๘๐ หน้า

พิมพ์แจกเป็นธรรมทานโดยผู้เขียนเอง ไม่มีวางจำหน่ายตามท้องตลาด

หนังสือเล่มนี้เป็นคู่วิทยานิพนธ์การนั่งภาวนาของข้าพเจ้า เป็นหนังสือที่มาจากกรวิจัยทางจิตของตนเอง เป็นการพบวิธีการใช้นิพพานเป็นอารมณ์เพื่อทำให้จิตสงบ ซึ่งท่านพุทธทาสเรียกว่านิพพานที่นี้และเตี้ยวนี่ แต่ในตำราจะเรียกว่า “อุปสมานุสติ”

ข้าพเจ้าพบว่า การใช้นิพพานเป็นอารมณ์ เหมาะกับจริตของข้าพเจ้ามากที่สุด เป็นวิธีการที่ข้าพเจ้าได้จากการปฏิบัติภาวนา คล่าทางมายี่สิบปี และคิดว่าน่าจะเหมาะกับคนสมัยใหม่ที่ชอบการใช้ความคิดเช่นกัน

๑๐. กาลามสูตรสิบ มหาปรัชญา มหามัชฌิมาปฏิปทา

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๙ หน้า ๒๙๖ หน้า

สำหรับผู้ที่ชอบความท้าทายทางนามธรรม กาลามสูตรสิบเป็นหัวข้อธรรมที่โดดเด่นและน่าสนใจที่สุด

หัวข้อธรรมชุดนี้อาจแยกคนได้ ๓ กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง ทั้งในพระปัญญาธิคุณของพระพุทธเจ้าที่ทรงวางหลักความรู้ไว้สิบแนวทาง กลุ่มที่สองอาจเหมาะว่านี่คือการมองโลกในแง่ลบของพุทธปรัชญา กลุ่มที่สาม คือผู้ที่มองเห็นพ้องกับข้าพเจ้าว่า กาลามสูตรสิบคือมหาปรัชญา ไม่มีปรัชญาใดจะยิ่งใหญ่ได้มากกว่านี้ และนี่คือ “ปริศนาธรรม” ที่บอกวิธีวางใจให้แยกคายว่า มัชฌิมาปฏิปทา นั้นมีอยู่แล้วในทุกขณะจิต ถ้าใจของผู้นั้นมีสติปัญญา ว่องไว เข้าถึงกระแสของเหตุปัจจัยตามกฎธรรมชาติธรรมดา

แท้จริง “กาลามสูตรสิบ” คือ บทกลับของ “อิทัปปัจจยตา” เพราะสภาวะธรรมทั้งสองชนิด ต่างก็เป็น “มหามัชฌิมาปฏิปทา” ทั้งคู่ เพียงแต่ว่า ผู้ที่เข้าถึงสภาวะดังกล่าว เข้ามาด้วยการกำหนดจิตขึ้นหรือกำหนดจิตลง ความหมายของการกำหนดจิตขึ้นหมายถึง ผู้ใช้โลกุตระธรรมเป็นอารมณ์ในการทำสมาธิภาวนา ส่วนกำหนดจิตลงคือ ผู้ที่ใช้โลกียธรรมเป็นอารมณ์ในการปฏิบัติกรรมฐาน

อุปมาดุจเดียวกับนักวิทยาศาสตร์แหงนหน้ามองดูท้องฟ้า มองผ่านกล้องโทรทรรศน์ เพื่อค้นหาสิ่งที่เหนือความสามารถของสายตา และบางคนก็ก้มลงมองผ่านกล้องจุลทรรศน์ เพื่อมองดูสิ่งเล็กๆ ที่มองไม่เห็นด้วยตาเนื้อ กาแลกซี่ จักรวาลต้องค้นผ่านกล้องโทรทรรศน์ ส่วนแบคทีเรีย ไวรัส และโมเลกุลต่างๆ ต้องค้นผ่านกล้องจุลทรรศน์

ทั้งสองมิติต่างก็เปิดเผยความจริงที่ขยายโลกทัศน์ของมนุษย์อย่างมโหฬาร

ถ้ากำหนดจิตผ่าน *อุปสมานุสติ* ก็จะเข้าถึงอำนาจของอิทัปปัจจยตา ถ้ากำหนดจิตผ่านวิธีการที่ใช้โลกียธรรมธรรมดา ก็จะเข้าถึงอำนาจของสักแต่ว่า ซึ่งคือ “กาลามสูตรสิบ” นั่นเอง

เมื่อใดที่จิตของผู้ใด ไม่ยึดและไม่โยนทิ้ง แต่พร้อมที่จะปรับตามเหตุปัจจัย เมื่อนั้นก็คือ สภาพจิตของผู้มีปัญญาอย่างยิ่งใหญ่ คือ “มหามัชฌิมาปฏิปทา” ผู้นั้นต้องแทงทะลุ “กาลามสูตรสิบ” อย่างทั่วถึงดีแล้ว

กาลามสูตรสิบจึงเป็นมหากรุณาที่พระพุทธเจ้าทรงวางปริศนาธรรมไว้ให้มนุษย์ที่ตกอยู่ในยุคของความคิดสร้างสรรค์ จนกระทั่งจับต้นชนปลายอะไรไม่ถูก

ตถตาของผู้เข้าถึงกาลามสูตรสิบ ไม่ใช่ผู้วางเฉยหรือปล่อยโลกไปตามกระแส แต่ตถตาของผู้ที่เข้าถึงกาลามสูตรสิบ คือผู้พร้อมที่จะเป็นผู้นำเพื่อให้โลกได้พัฒนาอย่างมีทางสายกลาง

นำโลกโดยไม่ถูกโลกที่มันแทงนันทะและเรียกว่า มหามัชฌิมาปฏิปทา

กาลามสูตรสิบจึงนับเป็นสุดยอดของมหาปรัชญา และสุดยอดของปรีศนาธรรมในขณะเดียวกัน

ข้าพเจ้าเขียนกาลามสูตรสิบเพื่อถวายเป็นรัตนตรัยบูชา ทั้งหมดเป็นที่สุดของความรู้และความคิดของตัวข้าพเจ้าเอง

๑๑. ธรรมกับมาตรฐานการผลิตบัณฑิตของ สกอ. และหลักการบูรณาการคุณธรรมในสังคมไทย

*สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๔ หน้า ๑๐๐ หน้า*

หนังสือเล่มนี้เป็นบทความวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อประกอบการอบรมคุณธรรมในรูปแบบต่างๆ จัดโดยหน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๔

หนังสือนี้รวมพิมพ์เป็นเล่มเพื่อแจกจ่ายคณาจารย์ที่สนใจการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั้นเรียนปกติทั่วประเทศ ผู้ใดสนใจขอรับได้ที่สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๑๒. วิถีพุทธ วิถีโลกาภิวัตน์

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๔ หน้า ๒๙๙ หน้า

เป็นการตกผลึกความคิดในฐานะนักวิจัยพันธู์ศิวกรรมนานสองทศวรรษ และในฐานะนักปฏิบัติธรรมยาวนานในเวลาประมาณกัน

เป็นการเปรียบเทียบปรัชญาพุทธศาสตร์และปรัชญาวิทยาศาสตร์ตามประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งสนใจความหมายของการค้นหาความจริงของชีวิต มากกว่าปรัชญาในความหมายของนิยามและความสัมพันธ์กับตรรกศาสตร์

๑๓. พุทธวิถี วิถีแห่งการตื่นรับความจริง

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๖ หน้า ๑๔๔ หน้า

แท้จริงสาระของหนังสือเล่มนี้คือ วิทยานิพนธ์ที่ตอบโจทย์ “ความรู้คืออะไร” ปัญหาค้างคาใจของข้าพเจ้าซึ่งติดตัวมาตั้งแต่เยาว์วัย โดยสงสัยมาตลอดว่า การเรียนเก่งของตนเองกับสมรรถนะในการช่วยตนเองในวัยเด็กไม่เห็นจะสัมพันธ์กัน

กว่าจะเข้าถึงธาตุแท้ของวิทยาศาสตร์ว่าคืออะไร เกิดเมื่อไร ทำไมคนจึงเชื่อว่าเป็นความรู้ต้องใช้เวลาพัฒนาปัญญาว่าครึ่งศตวรรษ จนกระทั่งแน่ใจว่า ที่เชื่อกันว่าความรู้วิทยาศาสตร์มีมากมายเรียนอีกก็ชาติก็ไม่รู้จบ เนื่องจากนักวิทยาศาสตร์ หรือนักวิชาการทุกสาขาต่างช่วยกันเพิ่ม “นิยาม” จากปรากฏการณ์เดิมด้วยความเชื่อหรือเพิ่มมโนภาพใหม่ๆ

ยิ่งถ้าอุปมากับขั้นห้าแล้ว ความรู้ทั้งหมดของวิทยาศาสตร์ คือ ความวิจิตรของสังขารขั้นห้าเท่านั้นเอง

คุณธรรม จริยธรรม พุดกันมากเท่าไรเอาลงได้ในกรอบของศีลห้า ธรรมห้า ซึ่งเป็นของแท้แต่โบราณได้หมด ความคิดสร้างสรรค์ทุกชนิด ถ้าใช้อย่างขาดสติ คือความหลง (โมหะกรรม) เป็นความหลงในมิติเส้นตรงที่เป็นความเข้าใจซึ่งติดมากับการท่องเที่ยวในสังสารวัฏ

ถ้าตื่นรับความจริงแท้ที่ขมวดไว้ในหนังสือเล่มนี้ได้ น่าจะแทงทะลุ “ทุกศาสตร์” ของโลกาภิวัตน์ (ตถาคตา) แต่ต้องไม่ใช่ความรู้ที่ตัดต่อจากอินเทอร์เน็ต จนมีสภาพของขยะความรู้ไร้วิภังชวาทะ ไร้ศิลปะแห่งไวยากรณ์ ซึ่งไม่เหมาะกับการตื่นรับความเป็นจริง แต่ต้องลบทิ้งไปจากความจำจริง เหมาะที่สุด (อตัมมยตา)

ถ้าเข้าถึงศาสตร์โดยความเป็นสังขธรรม ก็สามารถจะเพิ่มปัญญาญาณได้ ไม่ว่าจะเป็นวินยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ หรือพุทธศาสตร์ (สุญญตา) กล่าวคือ สมมติมาอย่างไรต้องรู้เท่าทัน เหนือจากสมมติเป็นอย่างไรก็เข้าใจแจ่มแจ้ง (สุญญตา)

๑๔. ลานธรรมของพุทธ

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๖ หน้า ๒๗๐ หน้า

หนังสือเล่มนี้ เป็นศิลาจารึกทางจิตวิญญาณที่ถ่ายทอดด้วยภาษาไทย เพื่อท่านผู้อ่านที่สามารถถอดรหัสปริศนาธรรมที่แทรกอยู่มากมาย หลายนัยยะ ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนไว้ในการออกแบบกิจกรรม เพื่อเป้าหมายสูงสุด คือ การเข้าถึง “ความเป็นเช่นนั้นเอง” (ตถาคตา)

ถือว่า ข้าพเจ้าได้แสดงความกตัญญูทเวทิตาต่อบุพการีที่อบรมความเป็นนักคิดด้วยหลักการคิดแยกกายของวิทยาศาสตร์ บ่มเพาะจิตวิญญาณ การเป็นคนพูดตรง ลัด ลั่น ชัดเจน

ถือว่า ข้าพเจ้าได้แสดงการบูชาต่อคุณของพระรัตนตรัยที่ทำให้ข้าพเจ้ารังสรรค์ปัญญาญาณจากการเสียดละทุกรูปแบบ บ่มเพาะสมรรถนะที่จะทำให้เข้าถึง “จิตตสังขาร” ของมนุษย์

ถือว่า อักษรภาคภาษาไทยเล่มนี้เป็นมรดกชิ้นที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของข้าพเจ้า ที่ถอดรหัสความเป็นโลกาภิวัตน์ผสมผสานกับความเป็นชนชั้นเองออกมาเป็น *วรรณกรรมทางภาษา* ที่แสดงพฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์ยุคโลกาภิวัตน์

ถือว่า อักษรในหนังสือเล่มนี้สรรค์สร้างเป็นแอนิเมชันของเหตุปัจจัยทั้งทางโลกและทางธรรมคล้ายกับงานมหกรรมที่ยิ่งใหญ่ของมนุษย์ยุคสมัยที่ความรู้ ความจริง ความจำ และความหลง ผสานเป็นหนึ่งในดวงใจของมนุษย์

๑๕. พุทธานภาพ

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๗ หน้า ๒๒๖ หน้า

สมัยเป็นเด็กในยุคสงครามโลกครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถูกนับว่าเป็นเด็กเรียนเก่ง ประพฤติตนอยู่ในกรอบของค่านิยมร่วมสมัยมาตลอด แต่มีเป้าหมายในใจที่ติดตัวมาตั้งแต่เด็กคือความสงสัยว่าความรู้คืออะไร ทำไมที่ท่องจำได้ สอบได้ดีแล้วลืมหมดจึงเรียกว่า “มีความรู้”

สมัยเรียนปริญญาเอก ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อราวเกือบครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างที่มีบุกเข้าไปในพรมแดนของความรู้ เพื่อตอบให้ได้ว่ารางวัลโนเบลมีหลักการตัดสินอย่างไร และกลับมาเป็นอาจารย์ทำงานวิจัย ก็บุกเข้าไปในความเชื่อ “*ความเลิศของงานวิจัยวิทยาศาสตร์เป็นอย่างไร*”

หลังจากที่ข้าพเจ้าลาออกจากราชการมาปฏิบัติธรรมในป่า ข้าพเจ้าก็บุกเข้าไปในกิเลสอาสวะของตนเอง เพื่อถามให้ได้ว่าการบรรลุดธรรมคืออะไร ต่างจากงานวิจัยรางวัลโนเบลอย่างไร

หนังสือเล่มนี้นับว่าเป็นการแสดงออกซึ่งความเข้าใจของข้าพเจ้าที่จะตอบคำถามว่า เหตุใดพระพุทธเจ้าจึงมีประวัติเช่นนั้น โดยเฉพาะเหตุใดปรากฏการณ์สำคัญจึงเกิดในป่า รวมทั้งเทศนาในวันสำคัญเช่นนั้นๆ จึงเป็นอย่างนั้นๆ

นอกจากนี้เมื่อ “สติ” ถูกเน้นย้ำว่าจำเป็นในทุกลมหายใจของมนุษย์ คำถามจึงเกิดขึ้นว่า ทำไมไม่มีคำจำกัดความของสติให้ชัดเจน นอกจากสติปฏิฐานสี่ที่เป็นส่วนของโพธิปักขิยธรรม ด้วยเหตุนี้เมื่อได้พบคำถามของพระเจ้ามีลินท์และคำตอบของพระนาคนเสนาจึงดีใจนัก ข้าพเจ้าได้ถอดรหัสของ “สติในมิลินทปัญหา” เป็นภาษาร่วมสมัย เสมือนการถอดรหัสของพุทธธรรมทุกเล่มที่เขียนผ่านมาทั้ง ๑๔ เล่ม

เพราะมีบารมีการเป็นอาจารย์ แม้อาออกจากราชการ ก็ยังมาทำหน้าที่สอนพุทธปรัชญาและวิชากรรมฐาน

ข้าพเจ้ายังหวังให้มีการปฏิรูประบบการศึกษาของไทย โดยแทรกพุทธานุกาถลงไปในชีวิตชีวิตร และสอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอนของทุกวิชา

ขอความปรารถนาของข้าพเจ้าจงทำให้ผู้บริหารการศึกษาเห็นคุณค่าของ “ธรรมาภิบาล ในระบบการศึกษาของไทย” ที่เขียนไว้เป็นบทสุดท้ายด้วยเทอญ

๑๖. จิตตานุภาพ

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๗ หน้า ๑๙๐ หน้า

ความรู้ของโลกาภิวัตน์ที่ถูกไหลดไว้ในอินเทอร์เน็ต นับปริมาณไม่ถ้วนจริงๆ โหลดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมากมายมหาศาล รวมทั้งหนังสือธรรมที่เขียนโดยสิริวิรุณทั้ง ๑๕ เล่มอีกด้วย

ใครผู้ใดอยากรู้เรื่องอะไร มีสาระหรือไร้สาระมากแค่ไหน ถ้าเมื่อใดเกิดสงสัยว่า ความรู้นั้นๆ ควรปลงใจเชื่อมากน้อยเพียงใด เมื่อใดใครรู้ว่า จะจัดการกับความรู้ตรงหน้าอย่างไร ก็ขอเชิญเข้าไปอ่าน “กาลามสูตรสิบ” อันข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ไว้แล้ว ซึ่งได้นำบทสรุปมาเป็นบทที่หนึ่งของ “จิตตานุภาพ”

มนุษย์ในโลกล้วนชื่นชมและหลงใหลในเทคโนโลยีที่ทันสมัย น้อยคนที่จะไม่ทิ้งกับการส่งดาวเทียมเพื่อส่งสัญญาณคลื่นอินเทอร์เน็ต หรือยานอวกาศที่สำรวจจักรวาลที่เหนือประสาทสัมผัสของมนุษย์ทั้งหมดทั้งมวล ก็เพราะความเชื่อในอำนาจของแม่เหล็กไฟฟ้าล้วนๆ

ไม่ว่าจะรู้สึกในความยิ่งใหญ่ของอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าปานใด ถ้าเมื่อใดเกิดสำนึกว่า จิตเป็นใหญ่ เป็นประธานของสรรพสิ่ง เมื่อนั้นจิตของท่านจะทิ้งว่ อำนาจของอิที่ปัจจุยตาที่ขับเคลื่อนชีวิตและจักรวาลอยู่นั้น ยิ่งใหญ่กว่าอำนาจของแม่เหล็กไฟฟ้า

ข้าพเจ้าจึงนำบทสรุปของ “อิที่ปัจจุยตา” ในข้ออรรถาธิบาย “ความเป็นพระเจ้าของพระเจ้า” หมายความว่าอย่างไร นำมาเป็นบทที่สองของ “จิตตานุภาพ”

มัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลางที่เป็นหนทางแห่งการดับทุกข์ จะชั่วคราวหรือถาวรก็ตาม มีถึงสิบหนทาง ข้าพเจ้าเคยวิเคราะห์ไว้แล้วใน “อริยสัจสิบเหลี่ยม” เส้นทางใดเหมาะแก่ใคร อย่างไร ย่อมขึ้นกับบุพกรรมของเขาแต่ละคนนั้น

ประมวลพรหมจรรย์สิบประการซึ่งเป็นแนวทางที่จะเข้าถึงโลกุตระธรรม ข้าพเจ้าได้นำมาเขียนไว้เป็นบทที่สาม ใครจะใช้แนวทางใดในสิบแนวทาง ก็อาจเข้าถึงโลกุตระธรรมได้ ถ้าถอดรหัสภาษาไทยเป็นสภาวะธรรมได้ด้วยตนเอง

ในบทที่สี่ เป็นการนำเสนอการเข้าสู่โลกุตระธรรม หรือเรียกว่า “นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้” ด้วยวิธีการที่ได้มาจากประสบการณ์ของตนเอง ทั้งหมด ๖ แนวทาง แน่นนอนแนวทางอื่นๆ ก็ย่อมมีอีก แต่ที่นำเสนอเป็นการใช้ฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งวัฒนธรรมของโลกาภิวัตน์เป็นตัวตั้งต้น เพื่อเข้าถึง “ความรู้แจ้งโลกาภิวัตน์”

บทที่ห้า เป็นปาฐกถาหรือแห่งความพอใจในฐานะนักปฏิบัติธรรม “ธรรมฉันทะ” ความพอใจในสภาวะธรรมย่อมนำไปสู่กลุ่มธรรมที่เรียกว่า “อิทธิบาทสี่” ซึ่งไม่ว่าจะนำไปใช้กับงานเล็กจิ๋วหรืองานยักษ์ขนาดใดก็สำเร็จได้ตั้งใจหมาย ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ลักษณะของ “ธรรมฉันทะ” ย่อมแตกต่างจากลักษณะของ “ตณฺหา” ผู้มีธรรมฉันทะจะไม่ดูหมิ่นงานแม้จะเล็กจิ๋วเมื่อไม่ดูหมิ่นในงานได้มากแค่ไหน ก็จัดภัยในการเกิดมานะทิฏฐิไปได้มากเพียงนั้น หนทางของอิทธิบาทสี่ จึงเป็นต้นทางแห่งการบรรลุธรรมได้

“จิตตานุภาพ” ที่ปรากฏในมือของท่านผู้อ่านเล่มนี้ เป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าเขียนและพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นมรดกธรรมร่วมสมัย “จิตตานุภาพ” ย่อมเป็นเครื่องหมายแสดงกตเวทิตาธรรมที่ข้าพเจ้าซาบซึ้งใจในภาษาไทยที่เริ่ม

ประดิษฐ์โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช “จิตตานุภาพ” ย่อมเป็นเสมือนเครื่องบูชาธรรมที่ข้าพเจ้ามีต่อคุณพระศรีรัตนตรัย และย่อมเป็นศักดิ์ต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ที่มีคนไทยคนหนึ่งแสดงความคารวะธรรมต่อสถาบันทั้งสามด้วยความซาบซึ้งใจ

๑๗. อนุตตรियธรรม

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๗ หน้า ๒๑๖ หน้า

ไม่ต่างจากเพื่อนร่วมโลกทั้งหลายที่อยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ สิ่งที่ยอดเยียมที่สุดในความรู้สึกของข้าพเจ้าในสมัยก่อนหน้าศึกษาแก่นแท้ของพุทธธรรม ก็คือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เป็นกามวัตถุ ตัวอย่างเช่นการได้สำเร็จปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งประสบการณ์ได้ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติที่ยิ่งใหญ่ของโลก ได้ชมมหกรรมสุดยอดของโลก...ได้ชมทัชมาฮาล...เช่นนี้ เคยรู้สึกว่าได้เสพสิ่งที่สุดยอดของโลกไว้มากมาย

แต่ความรู้สึกอุ่มเอมใจเต็มที่ บริบูรณ์ในทุกกิจกรรมที่ทำแม้ว่าจะ เป็นเพียงแค่นั่งเสียบๆ กับธรรมชาติยามเช้า รับประทานอาหารเช้าที่รู้สึกสุดยอดของบุญบารมี ได้กระทำการที่ดีๆ เช่น ได้รู้สึกปราโมทย์ คุ่มค่ากับการเกิดเป็นมนุษย์ ก็ต่อเมื่อได้ทำความรู้แจ้งกับวิถีคิดแยกกายเชิงพุทธ

โดยเฉพาะความสามารถเข้าถึงความจริงแท้ที่เป็นขณะ หรือสามารถเข้าถึงความจริงอันประเสริฐสื่อน่าง โดยเฉพาะการได้มีความแจ่มแจ้งในความคิดชอบและความดำริชอบ

อนุตตรियธรรมคือ ความรู้สึกยอดเยี่ยมที่สุดที่มนุษย์คนหนึ่งจะรู้สึกได้ ตามหลักของพุทธธรรมมีอยู่ ๖ ประการซึ่งแต่ละข้อธรรมล้วนแล้วแต่ประกาศความประเสริฐของการได้เกิดเป็นมนุษย์ทั้งสิ้น

๑) แคนั่งเฉยๆ ก็สงบกาย สบายจิตไร้ข้อกังวล

๒) แคนั่งเห็นธรรมชาติงดงาม เสียงหรือเรไร่รู้ได้ถึงความอัศจรรย์ของจิต ที่สะสมประสบการณ์ยาวนานจากสังสารวัฏ

๓) แคนั่งมองเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่างๆ ตรงหน้า เช่นอาหารแต่ละมื้อ จิตก็สามารถแทงทะลุถึงความพึ่งพาอาศัยกันระหว่างมนุษย์ด้วยกัน สัตว์ด้วยกัน ธรรมชาติอื่นๆ ด้วยกัน ไม่ใช่ญาติก็เป็นญาติธรรม ผูกพันกันโดยตรงและโดยอ้อม

๔) ยินดีกับความคิดที่เป็นกุศลและยินดีกับธรรมทานอันตั้งไว้ดีแล้ว แคนั่งอยู่เฉยๆ ก็เป็นโลกุตรกุศลเรียบร้อยแล้ว

๕) รู้สึกถึงพระคุณของบุพการี มีแค่บุพการีโดยนัยโลก แต่รวมทั้งบุพการีโดยนัยธรรม ได้แก่ผู้เขียนผู้บรรยายธรรมไว้ตั้งแต่สมัยประเทศไทยมีโรงพิมพ์ใหม่ๆ เมื่อประมาณร้อยปีที่ผ่านมารวมทั้งชาวซึ่งในพระมหากษัตริย์คุณขององค์พระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ผู้ประดิษฐ์อักษรไทย

๖) กราบแม่พระธรณีของแผ่นดินไทยอันเป็นเสมือนมารดาที่ประคับประคองชีวิต และเป็นผู้ให้ปัจจัยที่จำเป็นแก่ชีวิตตลอดช่วงเวลาที่ข้าพเจ้ายังไม่พ้นความทุกข์ยากลำบากจากความไม่รู้ (อวิชชา) แม้จวบจนปัจจุบันขณะ

ขอบคุณนามรูปและกายใจของตนเองที่เป็นที่ผลิตฉันท์ วิริยะจิตตะและวิมังสา จนสามารถสกัดภาษาไทยออกเป็นภาษาธรรมได้ ขอ

อนุตตรียธรรมที่ยอดเยี่ยมดังบรรยายมานี้ จึงปกป้องคุ้มครองและชี้ นำ
สัมมาทิฏฐิให้เกิดในใจของพุทธบริษัททุกคน ขอกราบอบน้อมต่ออนุตตรีย
สัมมาทิฏฐิ อันข้าพเจ้าได้ค้นพบตามรอยบาทพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า

๑๘. โภธิญาณ

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๙ หน้า ๑๔๐ หน้า

โภธิญาณ คือ ความตื่นรู้ ที่จะทำ พูด คิด เป็นปัจจุบันขณะ สภาวะ
เช่นนี้พระพุทธเจ้าตรัสรู้ว่าเป็นความง่าย เป็นความธรรมดา มีแล้วเป็นปกติ
ในทุกคน ขอเพียงทำ พูด คิดอย่างสุจริต อย่างเหนือสมมติบัญญัติทั้งปวง
สำนวนก็คือ ทำตามสมมติ แต่ก็อยู่เหนือสมมติ เมื่อใดเจียหูฟังผู้เป็น
กัลยาณมิตรอธิบายถึงสมรรถนะโภธิญาณในจิตของแต่ละคน

ทำด้วยความศรัทธา ความเคารพในรูปนามของตน

ทำด้วยความกตัญญูกตเวทิตาต่อมนุษย์ทุกคน

ทำด้วยความซาบซึ้งในพระคุณของธรรมชาติ

ทำด้วยความอัศจรรย์ในขณะชีวิตของตน

โภธิญาณดังนี้แหละ ที่จะทำให้จิตเปล่ง พุทธิง สาระระณัง คัจฉามิ
ด้วยดวงจิตที่ตื่นรู้และอยู่เหนือภาษาทั้งปวง

๑๙. ญายธรรม

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๙ หน้า ๘๘ หน้า

ขณะที่ปราศรัยตะวันตกพยายามคิด พูด ทำ เพื่อแย่งศรัทธาจากมหาชน ในรูปของอารยธรรม วัฒนธรรม บันเทิง กีฬา ท่องเที่ยว ธุรกิจ สิ่งประดิษฐ์ และภาษา

โดยที่ปราศรัยตะวันออกพยายามคิด พูด ทำ เพื่อให้ทุกคนกลับคืนความศรัทธา สู่จิตของตนเอง สู่ประสบการณ์ สู่ความรู้สึก นึก คิด และความเป็นปัจจุบันขณะของความไม่มีตัวตน

จิตใดมีปัญญาตื่นรู้ มีสัมมาสติ หรือโพธิญาณ เห็นสังขธรรมที่ว่างจากตัวตน สถานะนั้นจะอยู่เหนือความเป็นตะวันออก – ตะวันตก ก็อยู่เหนือจิตตสังขารทั้งปวง

นั่นแหละคือ **ญายธรรม** (ธรรมที่ถูกต้องงดงาม)

ธรรมแห่งความถูกต้องตามวิถีธรรม

ธรรมแห่งความประพฤติปฏิบัติตามสมควรธรรม

๒๐. ทศบารมี ของในหลวงรัชกาลที่ ๙

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๖๐ หน้า ๒๐๐ หน้า

หนังสือเล่มนี้เขียนจากความรู้สึกสำนึกถึงและบูชาในพระคุณของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ที่เป็นสามสถาบันที่ปกป้องคุ้มครองเอื้อเพื่อให้ชีวิตของผู้เขียนมีความสุขสบาย เพียบพร้อมไปด้วยสวัสดิมงคลทุกสถาน ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งเข้าสู่วัยปลาย

อรรถสาระที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ เป็นการนำประสบการณ์ตรง ในฐานะพลเมืองคนหนึ่งของประเทศไทย ที่มีชีวิตได้สัมผัสกับวัฒนธรรม สามยุค คือ ยุคที่คนไทยสื่อสัมพันธ์ผ่านคลอง ชีวิตเย็นฉ่ำไปด้วยวัฒนธรรม ลุ่มน้ำ คำบรรยายในยุคนั้นว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” ยังน้อยไป เพราะทุกอย่างอุดมสมบูรณ์ โดยไม่ต้องใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ยุคถัดมาเป็นยุคที่คนไทยสื่อสัมพันธ์ผ่านถนน เปลี่ยนจากกระท่อม ไม้ไผ่และบ้านไม้เป็นบ้านตึก เปลี่ยนจากการเป็นอยู่ที่มองเห็นพฤติกรรม ของกันและกัน เพราะยังไม่มีวัฒนธรรมความเป็นส่วนตัว มาเป็นวัฒนธรรม ที่อพยพมาจากตะวันตก ความเป็นส่วนตัวเพิ่มกำลังมหาศาล จากกินข้าว ล้อมวง ชันน้ำใบเดียว กลายเป็นรับประทานอาหารบนโต๊ะ มีแก้วน้ำและ สารพัดความเป็นส่วนตัวเพิ่มเข้ามา วัฒนธรรมเรียบง่าย อยู่เย็นสบาย ไร้ กังวล ถูกกวาดทิ้งสิ้นซาก เพราะถูกแทนที่ด้วยค่านิยมความเป็นส่วนตัว ภายใต้ศัพท์บัญญัติ “สิทธิมนุษยชน” และ “การปกครองแบบประชาธิปไตย” ใครอยากจะทำอะไรก็เชิญได้ตามสบาย ไม่ต้องอายผีसानางไม้ เทวดา พรหม ที่ไหนอีกต่อไป

ยุคที่ผู้เขียนงุนงงที่สุดว่ากลายเป็นวัฒนธรรมของชาวพุทธได้อย่างไร คือ ยุคที่สื่อสารด้วยสมาร์ตโฟน การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมหดสั้นจาก พันปี (ผ่านคลอง) มาเป็นร้อยปี (ผ่านถนน) มาเป็นสิบปี (ผ่านการสื่อสาร ออนไลน์) และกำลังเปลี่ยนเป็นสิบเดือน สิบวัน ในอนาคตอันใกล้

ท่ามกลางวัฒนธรรมที่แปรผันอย่างรวดเร็ว ผู้เขียนได้สำนึกถึงพระ มหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งเป็นบุคคลสาม วัฒนธรรมเช่นกัน

ถ้าประเทศไทยขาดพระองค์ท่าน ที่สละความสุขส่วนพระองค์เพื่อทำหน้าที่พ่อหลวงของปวงชนชาวไทย คนไทยคงไม่มีความสุข และความร่มเย็นเช่นทุกวันนี้ พระองค์ท่านอภิบาลทุกสรรพชีวิตในประเทศไทย ตลอดจนคุ้มครองความเป็นแผ่นดิน แผ่นน้ำ มหาสมุทร จนกระทั่งต้องสรุปว่า ในหลวงรัชกาลที่ ๙ คือ พระโพธิสัตว์ของคนไทย และของโลกยุคจิตใจผันแปร สับสน ยุ่งเหยิงนั่นเอง

การนำพระราชจริยวัตรของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาวิเคราะห์ เพื่อแสดงถึงความรู้สึกร่วมกันในพระมหากษัตริย์คุณอันยิ่งใหญ่ของพระองค์ท่าน และเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่เกิดจากความประทับใจที่ได้เกิดเป็นคนไทย ได้เข้าถึง เข้าใจ ซาบซึ้งในความอัศจรรย์ของคุณพระศรีรัตนตรัย

ภาษาไทยที่แสดงออกแห่งความประทับใจนี้ หวังใจว่า มันจะเป็นเครื่องแสดงมงคลคาถา สู่ไปยังพลเมืองไทยหัวใจรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ จะได้ร่วมมุทิตาจิต และแสดงราชภักดีต่อพระองค์ท่านตราบที่ยังมีชีวิตอยู่

๒๑. ปรมัตถธรรมในพระราชจริยวัตร ของในหลวงรัชกาลที่ ๙

สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ หน้า ๑๓๒ หน้า

ภายหลังจากที่ได้นำพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับทศบารมีของพระโพธิสัตว์ และได้เผยแพร่ไปในวงกว้างแล้ว

ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าว ทำให้ค้นพบกลบทที่น่าอัศจรรย์แฝงอยู่ในพระราชจริยวัตรอันเรียบง่าย สันโดษ ดุจผู้มีธรรม-ธรรมดาผู้หนึ่ง เพียง

แต่เป็นความธรรมดาที่ประกอบด้วยบุญญาบารมี ที่คุ้มครองสวัสดิมงคลให้กับคนไทยผู้มีใจใฝ่ธรรมได้ทั่วประเทศ

ข้าพเจ้าได้นำพระราชจริยวัตรอันสุดอัศจรรย์มาทำเป็นปริศนาธรรมเพื่อพุทธบริษัทที่ใฝ่ธรรมจะได้วิเคราะห์หรืออนุมานตาม

ความเป็นปรมัตถสภาวะเหล่านี้ย่อมอยู่เหนือกาลเวลา อยู่เหนือสมบัติความเป็นโลก พุทธบริษัทท่านใดที่ใฝ่ธรรมก็สามารถจะถอดปริศนาธรรมได้คล้ายหรือแตกต่างจากที่เฉลยไว้

หวังว่า ผลงานชิ้นนี้จะเป็นอมตธรรมที่ข้าพเจ้าได้ใช้สมรรถนะทางธรรมเทิดพระองค์ท่านไว้เป็นโพธิธรรม มิใช่แต่คนไทยได้รับอานิสงส์เชิงรูปธรรม แต่อานิสงส์แห่งปรมัตถธรรมก็มีอยู่ในพระราชจริยวัตรด้วย

กล่าวโดยสรุป หนังสือเล่มนี้คือพระราชประวัติภาคภาษาธรรมของในหลวงรัชกาลที่ ๙ นั่นเอง

ประวัติแม่ชี
รศ.ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน์

- พ.ศ. ๒๕๐๗ - ปริญญาตรี (เคมี) เกียรตินิยมอันดับสอง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๑๐ - ปริญญาโท (ชีวเคมี) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๑๙ - ปริญญาเอก UC Sandiego สหรัฐอเมริกา
Post Doc. Training UC Davis สหรัฐอเมริกา
- พ.ศ. ๒๕๓๕ - ลาออกจากราชการไปปฏิบัติธรรม สำนักปฏิบัติ
ธรรมแม่ชีเขาภูหลวง อ. ปักธงชัย จ. นครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๔๐-ปัจจุบัน - เขียนหนังสือธรรมะในนามสิริวรุณ รวม ๒๒ เล่ม
- พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๕๐ - สอนธรรมะให้ชาวต่างประเทศที่สวนโมกข์ ๘ ปี
- พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๖๐ - สอนวิชาพุทธศาสนาที่วิทยาลัยแม่ชีมหาปชาบดี
เถรีวิทยาลัย ในสังกัด มมร.
- พ.ศ. ๒๕๕๖ - ได้รับปริญญาศาสนศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
สาขาพุทธศาสตร์ศึกษา
จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.)
- พ.ศ. ๒๕๕๒-ปัจจุบัน - พำนักที่สถานปฏิบัติธรรมอาศรมมาตา
ต.ภูหลวง อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา